

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ

на

ДОКЛАД

ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

НА

ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ 2021-2027 Г.“,
ВКЛЮЧВАЩО НОВИ ПРИОРИТЕТИ ПО ФОНДА
ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД, РАЗРАБОТЕНИ ЧРЕЗ
ТЕРИТОРИАЛНИ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ
ПРЕХОД НА Р. БЪЛГАРИЯ ЗА РЕГИОНИТЕ НА
НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ
ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК“

СОФИЯ, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	9
2. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ.....	11
3. ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ 2021 – 2027 Г., БАЗИРАНО НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 – СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИТЕ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	12
3.1. Основание за изготвяне на изменението и допълнението на „Програмата за развитие на регионите 2021 – 2027 г.“.....	12
3.2. Основни и специфични цели на изменението и допълнението на „Програма за развитие на регионите 2021 – 2027 г.“	13
3.3. Приоритетни оси, включени в изменението и допълнението на „Програма за развитие на регионите 2021 – 2027 г.“, базирано на Териториални планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 – Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник	14
3.3.1. Приоритетна ос 1: Интегрирано градско развитие.....	16
3.3.2. Приоритетна ос 2: Интегрирано териториално развитие на регионите.....	18
3.3.3. Приоритетна ос 3: Справедлив преход.....	19
3.3.4. Приоритетна ос 4: Техническа помощ - нов приоритет	23
3.3.5. Приоритетна ос 5: Техническа помощ.....	25
3.4. Алтернативи на изменението и допълнението на Програма „Развитие на регионите“, базирано на Териториалните планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник	26
3.5. Връзка на изменението и допълнението на програма „Развитие на регионите за периода 2021 – 2027 г.“, базирано на Териториалните планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник с други съотносими планове и програми.....	27
4. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	27
4.1. Климат	27
4.1.1. Климатична характеристика на страната и засегнатите от изменението и допълнението на ПРР, базирано на Териториалните планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник райони	27
4.1.2. Емисии на парникови газове	29
4.2. Качество на атмосферния въздух.....	30
4.3. Състояние на водите	32
4.4. Геоложка среда.....	33
4.5. Състояние на почвите и земеползването	35
4.6. Състояние на ландшафта в България.....	36

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

4.7.	Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии...	37
4.7.1.	Флора	37
4.7.2.	Фауна	37
4.7.3.	Защитени територии	40
4.7.4.	Защитени зони в България.....	40
4.8.	Горски територии.....	41
4.9.	Културно-историческо наследство.....	42
4.10.	Отпадъци	43
4.11.	Вредни физични фактори.....	44
4.12.	Опасни химични вещества и смеси. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал	45
4.13.	Материални активи	46
4.14.	Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	46
4.14.1.	Социално-икономически условия на средата.....	46
4.14.2.	Население и човешко здраве	47
5.	ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРР, РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК.....	49
6.	ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ	49
4.1.	<i>Ландшафти и територии от интерес за Общността.....</i>	<i>50</i>
4.2.	<i>Ландшафти и територии с национален защитен статут .....</i>	<i>50</i>
4.3.	<i>Зони за защита на водите .....</i>	<i>50</i>
7.	СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ", БАЗИРАНО НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК	53
8.	ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРР, РАЗГЛЕЖДАЩО ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	53
9.	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ОТРИЦАТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, В Т.Ч. И ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА В ДРУГИ ДЪРЖАВИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПРР, ПОЗОВАВАЩО СЕ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА	

РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 – СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИТЕ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК.....	54
9.1. Методика на оценката	54
9.2. Оценка на потенциала на очакваните въздействия	57
9.2.1. Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход.....	57
9.2.2. Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 4: Техническа помощ.....	106
9.3. Кумулативно въздействие	109
9.3.1. Климат и атмосферен въздух	109
9.3.2. Води	110
9.3.3. Геоложка среда.....	110
9.3.4. Почви и земеползване	110
9.3.5. Ландшафт	111
9.3.6. Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии, горски територии	111
9.3.7. Културно-историческо наследство.....	111
9.3.8. Отпадъци	112
9.3.9. Вредни физични фактори.....	112
9.3.10. Опасни химични вещества и смеси. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал.....	112
9.3.11. Материални активи	112
9.3.12. Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	113
9.4. Предполагаеми трансгранични въздействия.....	113
9.5. Обобщение на очакваното въздействие на изменението и допълнението на ПРР върху околната среда и човешкото здраве	114
9.5.1. Климат и атмосферен въздух	114
9.5.2. Води	117
9.5.3. Геоложка среда.....	121
9.5.4. Почви и земеползване	125
9.5.5. Ландшафт	128
9.5.6. Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии, горски територии	131
9.5.7. Културно-историческо наследство.....	135
9.5.8. Отпадъци	139
9.5.9. Вредни физични фактори.....	142

9.5.10. Опасни химични вещества и смеси. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал.....	146
9.5.11. Материални активи	150
9.5.12. Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	153
10. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРР ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.....	159
10.1. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици за отразяване в окончателния вариант на изменението и допълнението на ПРР	159
10.2. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици при прилагането на изменението и допълнението на ПРР	159
11. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ, КАТО ТЕХНИЧЕСКИ НЕДОСТАТЪЦИ И ЛИПСА НА НОУ-ХАУ	162
11.1. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи	162
11.2. Методи на извършване на екологичната оценка	163
11.3. Трудности при събиране на необходимата информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау	164
12. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРР	164
13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА	166
14. СПРАВКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ В ПРОЦЕСА НА ИЗГОТВЯНЕ НА АКТУАЛИЗИРАНИЯ ВАРИАНТ НА ПРР И ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	167

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. Оценка на потенциала на въздействие 55

Таблица 2. Оценка на потенциала на въздействие по мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения от Приоритет 3, разработен на база на ТПСП 58

Таблица 3. Оценка на потенциала на въздействие по мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от позоваващия се на ТПСП Приоритет 3 93

Таблица 4. Оценка на потенциала на въздействие по мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура от Приоритет 3, разработен въз основа на ТПСП 98

Таблица 5. Обобщена оценка на потенциала на въздействие по Приоритет 3 101

Таблица 6. Обобщена оценка на потенциала на въздействие по Приоритет 4 106

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Таблица 7. Обобщение на очакваните въздействия върху климата и атмосферния въздух
115

Таблица 8. Обобщение на очакваните въздействия върху повърхностните и подземните води 118

Таблица 9. Обобщение на очакваните въздействия върху геоложката основа 122

Таблица 10. Обобщение на очакваните въздействия върху почвите и земеползването 126

Таблица 11. Обобщение на очакваните въздействия върху ландшафтите 129

Таблица 12. Обобщение на очакваните въздействия върху биоразнообразието 132

Таблица 13. Обобщение на очакваните въздействия върху КИН 136

Таблица 14. Обобщение на очакваните въздействия по отношение на фактор отпадъци
140

Таблица 15. Обобщение на очакваните въздействия върху вредните физични фактори 143

Таблица 16. Обобщение на очакваните въздействия върху ОХВС и предприятията с нисък и висок рисков потенциал 147

Таблица 17. Обобщение на очакваните въздействия върху материалните активи 151

Таблица 18. Обобщение на очакваните въздействия върху социално-икономическите и здравно-хигиенните условия на средата 154

Таблица 19. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от прилагането на изменението и допълнението на ПРР
159

Таблица 20. Мерки за наблюдение и контрол при прилагането на изменението и допълнението на ПРР. 165

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Климатични райони в България 28

Списък съкращения

АИС	Автоматична измервателна станция
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДДР	Басейнова дирекция Дунавски район
БДЗБР	Басейнова дирекция Западноромански район
БДИБР	Басейнова дирекция Източноромански район
БДЧР	Басейнова дирекция Черноморски район
ВТ	Водно тяло
ВЕИ	Възобновяем енергиен източник
ГОП	Горен оценъчен праг
ДЕО	Доклад за екологична оценка
ДОАС	Диференциална оптична атомноабсорбционна спектроскопия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregion.eu

ЕСИФ	<i>Европейски структурни и инвестиционни фондове</i>
ЕФРР	<i>Европейски фонд за регионално развитие</i>
РЗИ	<i>Регионална здравна инспекция</i>
ЗБР	<i>Закон за биологично разнообразие</i>
ЗКН	<i>Закон за културно наследство</i>
ЗКЛ	<i>Закон за лечебни растения</i>
ЗРР	<i>Закон за регионално развитие</i>
ЗЧАВ	<i>Закон за чистотата на атмосферния въздух</i>
ИАОС	<i>Изпълнителна агенция по околна среда</i>
ИВТ	<i>Изкуствени водни тела</i>
ИИЗ	<i>Изключителна икономическа зона</i>
ИТИ	<i>Интегрирани териториални инвестиции</i>
ИСУН	<i>Информационна система за управление и наблюдение на средства от ЕС</i>
ИТСР	<i>Интегрирани териториални стратегии за развитие</i>
КАВ	<i>Качество на атмосферния въздух</i>
КФС	<i>Комплексна фонова станция</i>
КЦН	<i>Краткосрочна целева норма</i>
МАС	<i>Мобилна автоматична станция</i>
МКОРД	<i>Международен комитет за опазване на р. Дунав</i>
МСП	<i>Малки и средни предприятия</i>
НАСККАВ	<i>Национална система за контрол на качеството на атмосферния въздух</i>
НИМХ	<i>Национален институт за метеорология и хидрология</i>
НИРД	<i>Научноизследователска и развойна дейност</i>
НКПР	<i>Национална концепция за пространствено развитие</i>
НСМСБР	<i>Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие</i>
НСРР	<i>Национална стратегия за регионално развитие</i>
ОВОС	<i>Оценка на въздействието върху околната среда</i>
ООН	<i>Организация на обединените нации</i>
ПОС	<i>Програма „Околна среда“</i>
ПИК	<i>Програма „Иновации и конкурентоспособност“</i>
ПМП	<i>Подземни местообитания на прилепи</i>
ППВ	<i>Пределна полска влагоемност</i>
ПРР	<i>Програма „Развитие на регионите“</i>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ПРСР	<i>Програма за развитие на селските региони</i>
ПРЧР	<i>Програма за развитие на човешките ресурси</i>
ПТС	<i>Програма „Транспортна свързаност“</i>
ПАВ	<i>Полиароматни въглеродороди</i>
ПС на СДН	<i>Прагова стойност на средноденонощна норма</i>
ПСОВ	<i>Пречиствателна станция за отпадъчни води</i>
РИОСВ	<i>Регионална инспекция по околна среда и водите</i>
РОР	<i>Регламент за общо приложими разпоредби</i>
РОУКАВ	<i>Район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух</i>
РП	<i>Ръчен пункт за мониторинг</i>
РСР	<i>Регионални съвети за развитие</i>
РСУО	<i>Регионално сдружение за управление на отпадъците</i>
СГС	<i>Средногодишна стойност</i>
СЗР	<i>Северозападен район</i>
СИР	<i>Североизточен район</i>
СМВТ	<i>Силномодифицирани водни тела</i>
СНМП	<i>Стандартен набор от метеорологични параметри</i>
СЦР	<i>Северен централен район</i>
СЧН	<i>Средночасова норма</i>
ТПСП	<i>Териториални планове за справедлив преход</i>
УО	<i>Управляващ орган</i>
ФПЧ	<i>Фини прахови частици</i>
ФСР	<i>Фонд за справедлив преход</i>
ЮИР	<i>Югоизточен район</i>
ЮЗР	<i>Югозападен район</i>
ЮЦР	<i>Южен централен район</i>

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Екологичната оценка на планове и програми е превантивен инструмент за оценяване на евентуалните значителни въздействия върху околната среда в резултат от прилагането на планове и програми от интернационално, национално, регионално и местно равнище.

Програма „Развитие на регионите“ за периода 2021-2027 г. (ПРР) подлежи на задължителна екологична оценка по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), съгласно писмо с изх. № ЕО-28/06.10.2020 г. на министъра на околната среда и водите. В изпълнение на изискванията на чл. 83, ал. 1 от ЗООС, като условията и реда за това са регламентирани в Наредбата за условията и реда за извършване на планове и програми (Наредба за ЕО), е възложена е и е изготвена ЕО на ПРР. Със становище по екологична оценка № 2-2/2021 г. на Министъра на околната среда и водите от 28.06.2021 г. е съгласувана „Програма за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г.“ по алтернатива 2, която включва три приоритета:

- Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“;
- Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“;
- Приоритет 3 „Техническа помощ“.

Първата версия на ПРР е одобрена с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г. Към момента е в ход първо изменение на Програмата с цел добавяне на нови приоритети по Фонда за справедлив преход (ФСП) на Р. България за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник. В конкретния случай ПРР разглежда 5 приоритета - един за интегрирано градско развитие, друг за интегрирано териториално развитие на регионите, приоритет в подкрепа на възгледите региони в прехода към климатична неутралност и два за техническа помощ, както следва:

- Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“;
- Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“;
- *Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“ - нов приоритет, включен в изменението на ПРР, обект на настоящата ЕО.*
- *Приоритет 4 „Техническа помощ“ - нов приоритет включен в предложеното изменение на ПРР, обект на настоящата ЕО;*
- Приоритет 5 „Техническа помощ“, предвидена в чл. 37 от Регламент 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общоприложими разпоредби.

Териториалният обхват на ПРР е национален. В обхвата на програмата попадат всички градски община на Р. България. Финансирането по линия на ФСП е фокусирано върху 3-те най-засегнати области - Стара Загора, Перник и Кюстендил.

Съгласно писмо на Министерството на околната среда и водите, техен изх. № ЕО-28/15.09.2022 год, горепосоченото изменение и допълнение на ПРР, с новите

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

допълнително включени приоритети 3 и 4, попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, като очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложение № 1 и 2 на Закона, и във връзка е чл. 2, ал. 1, т. 3 на Наредбата за ЕО подлежи на задължителна екологична оценка, въз основа на което се изготвя и настоящия Доклад за екологична оценка на изменение и допълнение на програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по фонда за справедлив преход, разработени чрез териториални планове за справедлив преход на Р. България за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник“. Териториалните планове за справедлив преход са неразделно приложение към изготвеното изменение и допълнение на ППР.

Орган за одобряване на програмата е Европейската комисия. В тази връзка, на основание чл. 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е Министърът на околната среда и водите, като същият е компетентен и за провеждане на процедурата по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони. Съгласно писмо на Министерството на околната среда и водите, техен изх. № ЕО-28/15.09.2022 год., горепосоченото изменение и допълнение на ППР, с новите допълнително включени приоритети 3 и 4, няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони и не подлежи на процедура по ОС.

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне и одобряване на плана. Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 от Наредбата за ЕО екологичната оценка на ППР се извършва едновременно с изготвянето ѝ. Становището по ЕО е задължително условие за последващо одобряване на програмата. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на ППР, се съобразяват със становището по ЕО и поставените в него условия, мерки и ограничения.

Съгласно чл. 19, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за ЕО, през различните фази на подготовка на проекта на ППР и ЕО, Възложителят провежда консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на програмата, с цел получаване и съобразяване на техните становища и бележки, по разработена за целта схема.

Съгласно чл. 19а от Наредбата за ЕО е изготвено Задание за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО. Заданието е предоставено за консултации съгласно чл. 19а от Наредбата за ЕО на всички заинтересовани страни, определени в посочената по-горе схема и определени от МОСВ в тяхно писмо, с техен изх. № ЕО-28/15.09.2022 год. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища са съобразени при изготвяне на настоящия доклад за екологична оценка на изменение и допълнение на програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по фонда за справедлив преход, разработени чрез териториални планове за справедлив преход на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

Р. България за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник“. Докладът за ЕО на програмата е възложен за разработване от възложителите на колектив експерти с ръководител, отговарящи на изискванията на чл. 16 от Наредбата за ЕО. На основание чл. 20, ал. 1-3 от Наредбата за ЕО, Доклада за екологична оценка е представен за консултации, в съответствие с консултираната схема за провеждането на консултациите.

2. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Име, седалище и единен идентификационен номер на юридическото лице

Десислава Георгиева – зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)

Пълен пощенски адрес: ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ №17-19

Телефон: 02/94 05 576

Ел. поща (e-mail): D.G.Georgieva@mrrb.government.bg

и

Име: Ива Петрова – зам.-министър на енергетиката (МЕ)

Пълен пощенски адрес: гр. София, ул. „Триадица“ № 8

Телефон: 02/9263 204

ел. поща (e-mail): i.petrova@me.government.bg

Лице за връзка

Петя Димова – главен експерт в отдел „Координация и оценка“, ГД СППРР, МРРБ

Пълен пощенски адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“, №215

Телефон: 02/94 05 292

Ел. поща (e-mail): PDimova@mrrb.government.bg

и

Име: Александър Давидов - началник отдел „ЕБСПС“, Дирекция ЕСПУЕР, МЕ

Пълен пощенски адрес: гр. София, ул. „Триадица“ № 8

Телефон: 02/9263 134

Ел. поща (e-mail): a.davidov@me.government.bg

3. ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ 2021 – 2027 Г., БАЗИРАНО НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 – СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИТЕ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

3.1. *Основание за изготвяне на изменението и допълнението на „Програмата за развитие на регионите 2021 – 2027 г.“*

Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., е разработена съобразно:

- Постановление № 142 на МС от 2019 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете на ЕС за програмен период 2021-2027 г.;
- РМС № 196 от 11 април 2019 г. за одобряване на Анализ на социално-икономическото развитие на България 2007-2017 г. за определяне на националните приоритети за периода 2021-2027 г.;
- РМС № 335 от 7 юни 2019 година за одобряване на индикативно финансово разпределение на средствата от Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд за програмен период 2021-2027 г. по цели на политиката и програми;
- РМС № 368 от 25 юни 2019 г. за одобряване на списък с действия, отговорни институции и срокове за изпълнение на хоризонталните и тематичните отключващи условия за средствата от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство, фонд „Убежище и миграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за управление на границите и визите за програмен период 2021-2027 г.

Първата версия на „Програма за развитие на регионите за програмния период 2021 – 2027 г.“ е съгласувана със становище по екологична оценка № 2-2/2021 г. на Министъра на околната среда и водите от 28.06.2021 г. Същата е одобрена с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г.

Към момента е в ход първо изменение на Програмата с цел добавяне на нови приоритети по Фонда за справедлив преход (ФСП) на Р. България за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник. Обект на разглеждане в това първо изменение на ПРП са изготвените Териториални планове за справедлив преход в посочените по-горе региони на ниво NUTS3, изготвени съгласно Регламент (ЕС) 2021/1056 за създаване на Фонда за справедлив преход.

Спазвайки Регламент (ЕС) 2021/1056 за създаване на Фонда за справедлив преход, държавите членки изготвят съвместно със съответните местни и регионални органи един или повече териториални планове за справедлив преход, които обхващат една или повече засегнати територии, отговарящи на региони от ниво 3 по NUTS, или части от тях.

ЕК е идентифицирала два региона в България, засегнати от прехода към неутрална по отношение на климата икономика във връзка със Зелената сделка. Тези два региона са посочени в Приложение D bis към Националния доклад за Република България на Европейската комисия за 2020 г. в рамките на Европейския семестър, който отчита двата най-засегнати региона на ниво NUTS 3, що се отнася до въгледобива и производство на енергия от въглища. По-конкретно тези два региона са разположени в Маришкия басейн, област Стара Загора, и в община Бобов дол, област Кюстендил, разположени съответно в Югоизточния и Югозападния район на ниво NUTS 2 на Република България.

С Протоколно решение № 8 на Министерски съвет от 27 февруари 2020 г. беше даден мандат за започване на преговори за разширяване на регионите, включени в проекта на Приложение D bis към Националния доклад за България на Европейската комисия за 2020 г. в рамките на Европейския семестър. Въз основа на това Протоколно решение, Перник е включен като допустим регион на ниво NUTS 3 по Механизма за справедлив преход.

С РМС № 211 от 26 март 2020 г., Министерството на енергетиката е определено за отговорно ведомство по изпълнение на дейностите, свързани с изготвянето на териториални планове за справедлив преход. След изготвянето им, плановите следва да преминат през процедура на одобрение от Министерския съвет и да бъдат приети от Европейската комисия, като част от „Програмата за развитие на регионите“ за периода 2021-2027 г.“.

С Решение № 634 на МС от 8 септември 2020 г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството - определено за отговорно ведомство за осигуряване изпълнение на териториалните планове за справедлив преход чрез ФСП по „Програмата за развитие на регионите“.

3.2. Основни и специфични цели на изменението и допълнението на „Програма за развитие на регионите 2021 – 2027 г.“

Основната цел на политиката за регионално развитие в България в нейната цялост е да създаде жизнени, икономически силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между- и вътрешнорегионалните различия. *Специфичните цели*, които се поставят в Програмата включват:

- *Справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението;*
- *Увеличаване на икономическия растеж на българските региони;*
- *Насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции.*

Горепосочените цели се предвиждат да бъдат постигнати чрез значителна промяна в отношението, възгледите и перспективите към регионалното развитие, което ще се реализира чрез прилагането на интегриран териториален подход. Във фокусът на интегрирания териториален подход е ефективното използване на потенциала на всяка територия в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия.

Основната цел на Механизма за справедлив преход и в частност на Фонда за справедлив преход, чрез който се финансират двата нови приоритета, включени в изменението и допълнението на ПРР, които са предмет на настоящата отчетка, е да бъдат подпомогнати териториите, изправени пред сериозни социално-икономически предизвикателства, произтичащи от прехода за постигане на целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и на неутрална по отношение на климата икономика на ЕС до 2050 г., въз основа на Парижкото споразумение. Подкрепяните от Фонда за справедлив преход действия следва да допринасят пряко за смекчаване на въздействието на прехода чрез намаляване на отрицателното въздействие върху заетостта и чрез финансиране на диверсификацията и модернизирването на местната икономика.

Териториалните планове за справедлив преход имат за цел да представят очертавания на процеса на преход на Република България до 2030 г. и да определят най-засегнатите територии, които се нуждаят от подкрепа при реализирането на този преход. Планът на всяка област следва да представя социалните, икономически и екологични предизвикателства и да идентифицира нуждите от икономическа диверсификация, преквалификация и възстановяване на околната среда при отчитане на спецификите.

3.3. Приоритетни оси, включени в изменението и допълнението на „Програма за развитие на регионите 2021 – 2027 г.“, базирано на Териториални планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 – Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник

Изготвена е ЕО на проекта на ПРР от месец септември 2020 г. Към онзи момент ПРР е включвала 2 специфични основни приоритета, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие - един за „Интегрирано градско развитие“ и друг за „Интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2“. Предвиден е и трети приоритет за

„Техническа помощ“, за да се улесни прилагането на новия териториален подход. Издадено е становище по Екологична оценка (ЕО) № 2-2/ 2021 г. на Министъра на околната среда и водите, с което е съгласуван проекта на ПРР от месец септември 2020 г.

Проектът на ПРР е одобрен с Решение на Министерски съвет № 532 от 28 юли 2022 г.

Същевременно, в провеждащия се преговорен процес с Европейската комисия, е взето решение за включване в обхвата и в съдържанието на ПРР на 2 нови специфични приоритета с **финансиране от Фонда за справедлив преход – Приоритет „Справедлив преход“ (за основни инвестиции от ФСП)**, базиран на Териториалните планове за справедлив преход (ТПСП) за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник и **приоритет за Техническа помощ**. Включването на новите приоритети, позоваващи се на ТПСП, става чрез процедура по изменение на програмата. В тази връзка е изготвен и настоящия Доклад за ЕО на изменението и допълнението на ПРР, базирано на ТПСП, от месец септември 2022 г.

С изменението и допълнението на ПРР, програмата ще включва **3 специфични приоритета** – „Интегрирано градско развитие“ и „Интегрирано териториално развитие на регионите“, които са част и от първата версия на ПРР както и „Справедлив преход“, базиран на ТПСП, който е включен в изменението и допълнението на ПРР г., обект на настоящата ЕО.

- **Приоритет 1 - За интегрирано градско развитие:** Териториални стратегии в този случай са Плановите за интегрирано развитие на община (ПИРО) за целевите градски общини. Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Подкрепените операции ще бъдат избирани от съответните отговорни териториални органи – Звено за предварителен подбор на проекти и Комитет за подбор на проекти;
- **Приоритет 2 – За интегрирано териториалното развитие на регионите за планиране от ниво 2:** Интегрираните териториални стратегии в този случай са Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 (ИТСР). Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Регионалните съвети за развитие ще функционират като териториални органи, отговорни за прилагането на тези стратегии и за предварителния подбор на проекти и мерки, които да бъдат финансирани;
- **Приоритет 3 – За справедлив преход (нов приоритет):** Приоритетът ще се изпълнява по линия на Фонда за справедлив преход (ФСП) и при условие, че разработените за целите на неговата реализация териториални планове за справедлив преход на засегнатите райони, бъдат одобрени като част от Програмата за развитие на регионите 2021-2027, изменена и допълнена въз основа на Териториалните планове за справедлив преход (ТПСП) за регионите на ниво

NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник, неразделна част към нея.

Предвидени са и приоритети за техническа помощ, за да се улесни прилагането на новия териториален подход – Техническа помощ, представляваща нов приоритет по изменението на ПРР г. и Техническа помощ, предвидена в чл. 37 от Регламент 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общоприложими разпоредби.

Интегрираният териториален подход в България ще бъде изпълнен на базата на интегрирани териториални стратегии, съгласно чл. 23 от РОР и националното законодателство, свързано с политиката за регионално развитие.

В обхвата на ПРР попадат всички градски общини на територията на България. В рамките на Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ целенасочено ще бъдат подпомогнати 10 градски общини: столицата София като център от 1-во йерархично ниво, големите градове-центрове от 2-ро йерархично ниво с национално значение за територията на районите - Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен, както и градските центрове от 3-то йерархично ниво Видин, Велико Търново и Благоевград с оглед на тяхното стратегическо местоположение в националната територия и съхранен потенциал за изкачване до 2-ро йерархично ниво, съгласно изводите и препоръките в актуализираната Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.

Всички градски общини на територията на България, с изключение на 10-те градски общини по Приоритет 1, ще имат възможност да получат подкрепа по Приоритет 2, чрез изпълнение на интегрирани териториални инвестиции в съответствие с чл. 22 от РОР за територията на 6-те региона за планиране от ниво 2.

По приоритет три, след приемане на изменението и допълнението на ПРР г., ще се подпомагат регионите, обект на Териториалните планове за справедлив преход (региони на ниво NUTS 3) – Стара Загора и прилежащите общини, Кюстендил и Перник.

3.3.1. Приоритетна ос 1: Интегрирано градско развитие

Специфичната цел на Приоритет 1 се свежда до насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в градските райони (ЕФРР).

В рамките на Приоритет 1 ще бъдат подкрепени 10 градски общини в България, основните центрове на растеж, съгласно актуализираната НКПР. Това са следните градски общини: Видин, Плевен, Русе, Велико Търново, Варна, Бургас, Стара Загора, Пловдив, София и Благоевград. Всички 10 градски общини образуват общо 4 градски клъстера, разпределени по региони за планиране от ниво NUTS 2. Всеки градски клъстер разполага с отделен бюджет, в рамките на който включените градски общини изпълняват

съвместни проекти и се кооперират, за да постигнат по-големи резултати и ефект на съответната територия.

Мерките, които ще бъдат финансирани по Приоритет 1, трябва да отговарят на следните две основни изисквания:

1. Видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат предварително идентифицирани в плановете за интегрирано развитие на общините, разработени от местните общински власти (подход „отдолу-нагоре“).
2. Мерките, свързани със секторните политики, трябва да се основават на предварително картиране на нуждите на национално ниво от държавните институции и агенции, отговорни за разработването на тези политики и надлежно отразени в плановете за интегрирано развитие на общините (подход „отгоре-надолу“).

Ще се подпомагат следните видове дейности:

- *Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност;*
- *Енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради, вкл. студентски и ученически общежития;*
- *Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност;*
- *Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност;*
- *Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства;*
- *Образователна инфраструктура и оборудване за предучилищно, училищно и висше образование, вкл. детски ясли и градини;*
- *Жилищно настаняване;*
- *Здравна и социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на здравни, интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността;*
- *Култура, спорт и туризъм;*

Задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство. Изискване към всички инвестиции в сгради по ПРР е изпълнението на мерки за енергийна ефективност с цел постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата и най-малко 30% намаляване на преките и непреките емисии на парникови газове в сравнение с предварителните емисии.

Градските общини, попадащи в обхвата на Приоритет 1 (или заинтересовани страни на тяхната територия), могат да си партнират помежду си или с други общини от същия или друг регион (или заинтересовани страни на тяхната територия) за изпълнението на концепции за ИТИ, включително реализирани на територията на различни региони от ниво 2.

3.3.2. Приоритетна ос 2: Интегрирано териториално развитие на регионите

Специфичната цел на Приоритет 2 се свежда до насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично местно развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността, в райони, различни от градските райони (ЕФРР).

Всички градски общини на територията на България, с изключение на 10-те градски общини по Приоритет 1, ще имат възможност да получат подкрепа по ПРР. Съвместно с Министерство на земеделието е определена нова дефиниция за селска община (община, в която няма населено място с повече от 15 000 жители) и на тази база в обхвата на Приоритет 2 попадат 40 общини - Враца, Ловеч, Лом, Монтана, Троян, Габрово, Горна Оряховица, Севлиево, Разград, Свищов, Силистра, Добрич, Търговище, Шумен, Сливен, Ямбол, Нова Загора, Айтос, Карнобат, Казанлък, Свиленград, Харманли, Димитровград, Кърджали, Хасково, Асеновград, Велинград, Смолян, Пазарджик, Пещера, Панагюрище, Карлово, Ботевград, Гоце Делчев, Дупница, Кюстендил, Перник, Петрич, Самоков, Сандански.

Мерките, които ще бъдат финансирани по Приоритет 2, трябва да отговарят на следните две основни изисквания:

3. Видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат предварително идентифицирани в интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите от ниво NUTS 2 (подход „отдолу-нагоре“).
4. Мерките, свързани с прилагането на някои секторни политики, които ще да бъдат подкрепени, трябва да се основават на предварително картиране на нуждите на национално и регионално ниво, изготвено от държавните институции и агенции, отговорни за тези политики, и надлежно отразени и включени в интегрираните териториални стратегии за развитие от регионите от ниво NUTS 2 (подход „отгоре-надолу“).

В рамките на интегрирания подход за териториално развитие, инвестициите за интегрирано териториално развитие на регионите от ниво 2 в България в периода 2021 - 2027 г. ще бъдат подпомагани чрез прилагане на концепции на ИТИ, като ще се цели допълняемост на инвестициите по различни програми, съфинансирани от ЕФРР, КФ и ЕСФ+, Стратегическия план по ОСП, ЕФМДРА както и др. източници на финансиране, вкл. рециклирани средства от прилагането на ФИ от предишните програмни периоди (където е приложимо). ПРР ще подкрепя всички мерки, допустими за финансиране от ЕФРР, в съответствие със специфичните нужди и потенциали на територията и които не могат да бъдат финансирани по секторните програми. Ще се подпомагат следните видове дейности:

- *Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност;*

- *Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради, вкл. студентски и ученически общежития;*
- *Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност;*
- *Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност;*
- *Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществените пространства;*
- *Образователна инфраструктура за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини и професионално обучение;*
- *Здравна и социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на здравни, интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността;*
- *Жилищно настаняване;*
- *Култура, спорт, туризъм;*
- *Други действия, допустими по ЕФРР и идентифицирани въз основа на подхода „отдолу-нагоре“, при спазване на ясна процедура за демаркация с други програми.*

3.3.3. Приоритетна ос 3: Справедлив преход

Приоритетна ос 3 Справедлив преход е нов приоритет, включен в предложено изменение и допълнение на ПРР, базирано изцяло на Териториалните планове за справедлив преход (ТПСП) за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник, неразделна част от програмата.

Специфичната цел на Приоритет 3 се свежда до предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение.

Приоритет 3 се изпълнява по линия на Фонда за справедлив преход (ФСП) на основание чл. 22, параграф 2 от РОР и в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета (наричан по-нататък „Регламентът за ФСП“). Основа за изпълнението на приоритета са разработените Териториални планове за справедлив преход на области Перник, Кюстендил и Стара Загора, където в най-голяма степен е концентрирано производството на първична енергия от въглища и твърди горива от тях и следователно тези територии ще бъдат най-силно засегнати от климатичния преход. По последни данни на НСИ за 2020 г., за първи път в производството на първична енергия в страната делът на енергията от въглища и твърди горива от тях (34%) е по-малък от този на ядрената енергия (40%), като делът на енергията от ВИ и биогорива е само с 10% по-малък (24%). За сравнение, делът на въглищата и твърдите горива от тях през 2019 г. е 40%, а този на ВИ и биогорива – 22%.

Основният стратегически документ за определяне на националните енергийни и климатични цели и задачи в контекста на правото на ЕС е Интегриран план в областта

на енергетиката и климата на Република България (ИНПЕК). През 2023 г. документът ще бъде ревизиран с оглед ангажиментите на страната за отразяване на „равна или повишена амбиция“ по отношение на целите и приноса на ВИ и енергийна ефективност.

За изпълнение на заложените цели и ефективно преодоляване на негативните последици от прехода към климатична неутралност и преустановяване на въгледобива в най-засегнатите региони на страната ще допринесе подкрепата по приоритет 3 на ПРР. Ще се осигурят целенасочени инвестиции за намаляване на емисиите на парникови газове чрез стимули за инвестиции в чисти технологии. Инвестициите по приоритета са пряко обвързани с постигането на целите за 2030 г. с оглед на постигането на неутралност по отношение на климата през 2050 г.

Кумулативните ефекти от реализацията на мащабни инвестиции и реформи в енергийния сектор по линия на ФСП и Механизма „Следващо поколение ЕС“ (ПВУ), ще бъдат постигнати чрез изграждане на нови системи за съхранение на енергия, подкрепа за пилотни проекти за зелен водород и биогаз, дигитализация и развитие на електропреносната мрежа в подкрепа на интегрирането на новите възобновяеми източници и системи за съхранение (RESTORE), ще благоприятстват по-бързото достигане до климатично неутрално производство. Такова намаляване на емисиите, обаче, налага безпрецедентни мерки за диверсификация на екосистемата на заетостта в минните дейности, производството на енергия от въглища и различните съпътстващи дейности, както и изисква цялостна икономическа трансформация на засегнатите и съседни на тях области.

Потенциално директните засегнати работници в трите региона са близо 13 000 – за област Кюстендил най-висока е концентрацията на засегнатите работни места в общините Бобов дол, Дупница и Кюстендил, за област Перник – Перник и Радомир, а за област Стара Загора - Раднево и Гълъбово, наред с главния градски и икономически център Стара Загора. Макар че трите целеви района притежават различна степен на уязвимост към прехода, те са изправени и пред общи тенденции и предизвикателства (напр. обезлюдяване, застаряващо население, доминиране на МСП). С най-висок потенциал за преход е област Стара Загора поради възможност за запазване на енергийния профил на региона чрез нови индустриални производства с висока добавена стойност в областта на чистите технологии, оползотворяващи възможностите на наличната инфраструктура, човешки капитал и терени. Диаметрално противоположна е уязвимостта на област Перник, тъй като алтернативните икономически дейности, които биха заменили добива на въглища и производството на енергия от въглища, не могат да компенсират БДС, генерирана понастоящем от минния и енергийния сектор. Близостта на области Перник и Кюстендил до София не е фактор за растеж, а по-скоро причина за негативни тенденции като "изтичане на мозъци", оттегляне на работна ръка и инвестиции и други регионални предизвикателства. Това отключва и паралелна потребност от целенасочени мерки в посока преодоляване не само на отрицателното въздействие на

прехода към климатично неутрална икономика, но преодоляване на агломерационната "сянка" на столицата София. Въпреки някои териториални различия, общата потребност от намаляване на парниковите емисии и наличието на сходни ресурси обосновават три основни групи от действия, които да подкрепят прехода и в трите целеви области:

- *Рекултивация на мините и адаптация на рекултивирани терени за производство на чиста енергия (фотоволтаици, зелен водород, геотермални, вятърни турбини или биометан) или за индустриални нужди;*
- *Промислена реконструкция и технологично преминаване към други енергийни източници, както и технологии за намаляване на въглеродните емисии;*
- *Настоящата структура на работната сила, наета в секторите добивна промишленост и производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни вещества (B и D на NACE), дава възможност за евентуално пренасочване към нови промишлени дейности (изискващи предимно средноквалифицирана работна сила).*

Фондът за справедлив преход (ФСП) цели да допринесе за смекчаване на социално-икономическите въздействия в засегнатите региони и сектори. ФСП се изпълнява при споделено управление в тясно сътрудничество с националните, регионалните и местните органи и заинтересованите страни.

Подкрепата по линия на ФСП е структурирана в три направления:

- *Направление на политиката за справедлив преход 1: Икономически преход, базиран на устойчиви енергийни решения – обхваща мерки за рекултивация, производство на батерии, зелен водород, био-газ;*
- *Направление на политиката за справедлив преход 2: Социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество, социални услуги и защита – обхваща мерки за образование, наука, иновации, социална подкрепа;*
- *Направление на политиката за справедлив преход 3: Климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура – обхваща мерки, насочени към спестяване на енергия, транспорт и мобилност, ВЕИ.*

ПРР ще подкрепи изпълнението на мерки по трите направления, идентифицирани в Териториалните планове за справедлив преход, неразделна част от Приоритет 3 на ПРР, чрез които се насърчава разработването и прилагането на нови устойчиви енергийни решения в съответствие с целите на прехода към климатична неутралност, подкрепя се икономическата диверсификация и създаването на работни места. Основен фокус на инвестициите по приоритета ще бъдат дейностите за социален преход и инвестиции в образование, преквалификация, обучения, предприемачество на хората от въглищните региони. Неразделна част от мерките за постигане на климатичен преход ще бъдат и интервенциите в климатично-устойчива инфраструктура и целенасочени дейности за енергийна ефективност за постигане на спестявания. Интервенциите по трите

направления ще могат да се допълват от други фондове, основно с Механизма „Следващо поколение ЕС“, ЕСФ+, ЕФРР и Кохезионния фонд.

По-конкретно, Приоритет 3 на ПРР ще подкрепя следните мерки/дейности в съответствие с приложените Териториални планове за справедлив преход на трите области Стара Загора, Кюстендил и Перник:

1. Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения:

- Рекултивация на минните терени в трите области;
- Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора;
- Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области;
- Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона;
- Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник;
- Инвестиции за подпомагане на използването на водород в трите области;
- Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области;
- Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO₂ в трите области;
- Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил.

2. Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил

- Картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони;
- Повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа;
- Оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа;
- Подкрепа на организации за професионално образование и обучение, кариерна ориентация и квалификация;

3. Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура

- *Енергийна ефективност в сграден фонд, с фокус преодоляване на енергийната бедност.*

Мерките по Приоритетна ос 3, разработени и изпълнени във връзка с териториалните планове, са насочени към засегнатите страни и уязвимите групи, чрез предоставяне на основни услуги, като в процеса на подбор проектите ще получат предимство чрез по-високо ранкиране на специфични критерии, за гарантиране на удовлетвореност на най-нуждаещите се лица.

Всички мерки и дейности по Приоритет 3 и приложенията към него допринасят за гарантиране на равенството, приобщаването и недискриминацията, като повечето от тях пряко.

Задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряването на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство и в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ).

Всички инвестиции ще бъдат формулирани след анализ на пропуските и резултатите от картографирането на инфраструктурата, услугите и нуждите и ще са насочени към качествено, приобщаващо и предотвратяващо всички форми на сегрегация образование (на всички нива), жилища на достъпни цени, заетост, здравеопазване, социални и дългосрочни грижи, основни несегрегирани услуги за всички части на обществото (особено маргинализирани групи, в т.ч. роми). Всички инвестиции в дългосрочни социални грижи ще бъдат в съответствие с изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (включително Общ коментар 5 и заключителните бележки на Комисията по Конвенцията за правата на хората с увреждания), съответната политика на ЕС и правните рамки за спазване на задълженията за правата на човека, по-специално Хартата на основните права, и в спазване на стратегията за деинституционализация.

В случай на мерки за устойчива градска мобилност, които предвиждат доставка на превозни средства или интервенции по спирки и гари, ще се изисква да се вземат под внимание нуждите на хората с увреждания (например звуково означаване на спирките и превозните средства, нископодови превозни средства и т.н.).

При оформяне на инструментите за подпомагане на енергийна ефективност и обновяване на жилищните сгради, ще се осигури преференциално третиране на семейства и лица с ниски доходи, като ще се определя по-висок дял на безвъзмездното финансиране за такива лица/домакинства, в случай на комбинирана подкрепа.

3.3.4. Приоритетна ос 4: Техническа помощ - нов приоритет

Приоритетна ос 4 Техническа помощ е нов приоритет, включен в предложено изменение и допълнение на ППР.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

В съответствие с член 36 на РОР за програмния период 2021-2027 г., България планира да използва техническа помощ за ефективно управление и администриране на подкрепата за регионално развитие.

Техническата помощ от ФСП за изпълнение на функциите на УО на ПРР, трябва да е в съответствие с чл. 36 параграф 4 (а) от Регламент (ЕС) 1060/2021 [РОР]. В рамките на тези средства са предвидени средства за възнаграждение на служителите на УО на ПРР, съгласно постигнатите договорености на национално ниво и Споразумението за партньорство.

Предвидените дейности за техническа помощ имат за цел да допринесат за постигане на специфичните цели на програмата и на изпълнение на мерките, залегнали в Териториалните планове за справедлив преход с финансиране от ФСП, както и да осигурят устойчивост на административния капацитет на Управляващия орган, бенефициентите, социалните партньори и организации на гражданското общество, участващи в състава на Комитета за наблюдение на ПРР. Важно е да се отбележи, че съгласно чл. 36, ал. 2 от Регламент 1060/20121, всеки фонд може да предоставя подкрепа за действия за техническа помощ, които са допустими по някой от другите фондове.

УО на ПРР предвижда да подкрепя мерки във всяка една област на интервенция, съгласно Приложение I към РОР, като предвижда следния индикативен списък от дейности за подкрепа:

- *Обезпечаване на разходи за възнаграждения, допълнително заплащане и осигурителни вноски на служителите в Управляващия орган, в съответствие с регламентите на ЕС и разработените национални правила;*
- *Осигуряване на средства за настаняване и командировъчни за служителите, отговорни за управлението и изпълнението на дейностите по ПРР при пътувания в страната и чужбина, във връзка с дейностите по програмата;*
- *Подготовка, организиране и провеждане на специализирани обучения, семинари, конференции и работни срещи на служителите в Управляващия орган, бенефициентите, представителите на социалните партньори и организации на гражданското общество, участващи в състава на Комитета за наблюдение на ПРР, в това число разходи за наемане на зали и оборудване, такси за обучители и обучителни курсове, подготовка и копиране на материали, писмен и устен превод, както и кетъринг;*
- *Оптимизация на правила и процедури за намаляване на административната тежест за бенефициентите;*
- *Подобряване на материално-техническата база, включително и наем, лизинг, покупка и/или застраховане на оборудване, необходимо на служителите на УО;*
- *Осигуряване на подкрепа за подготовката на проекти;*
- *Подкрепа за добре функциониращ механизъм и ключови заинтересовани страни за улесняване на прехода към климатично неутрална икономика;*

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

- *Информация и комуникация: подобряване на обмена на информация, включително чрез иновативни инструменти и уеб-базирана платформа с цел достигане до по-широк кръг хора и до по-голям брой целеви групи; организиране на информационни събития (конференции, информационни дни, и т.н.), посветени на възможности за финансиране по ПРР, постигнати резултати от реализацията на програмата, предстоящи събития и процедури за кандидатстване; прилагане на мерки за подобряване на видимостта на подкрепата от ЕСИФ, в т.ч. мерки за публичност, изпълнявани от регионалните съвети за развитие;*
- *Мерки за подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол, вкл. чрез наемане на външни изпълнители, подпомагащи дейността на УО на ПРР;*
- *Разработване и актуализиране на стратегически документи, свързани с изпълнението на ПРР и с подготовка на следваща програма след 2027 г.;*
- *Логистично осигуряване на координацията, управлението и изпълнението на ПРР.*
- *Обезпечаване функционирането на Комитета за наблюдение по ПРР.*
- *Оценки и проучвания, събиране на данни - оценки на ефективността и ефикасността на изпълнение на програмата, включително събиране на данни; извършване на проучвания, анализи, включително за нуждите на подготовката за програмния период след 2027 г.; въпросници за получаване на обратна връзка от бенефициентите;*

Основните целеви групи са служителите на Управляващия орган на ПРР, потенциалните бенефициенти и техните партньори, териториалните органи, членовете на Комитета за наблюдение на ПРР, външни експерти и организации, подпомагащи подготовката, изпълнението, мониторинга и контрола на ПРР. Мерки по линия на техническа помощ са планирани и в подкрепа на широката общественост, с оглед постигане на прозрачност и публичност на изпълнението на програмата.

3.3.5. Приоритетна ос 5: Техническа помощ

Програма „Развитие на регионите“ (ПРР) предвижда прилагане на чл. 37 от РОР за финансиране, което **не е свързано с разходи за техническа помощ, свързана с укрепване на капацитета и ефикасността на УО на ПРР** и пряко участващите страни при реализация на мерките по програмата, както и бенефициенти и партньори, за ефективното администриране на програмата.

Дейностите ще бъдат насочени към надграждане на капацитета на централно, регионално и местно ниво в две ключови направления:

- Обезпечаване на иновативност при правенето на регионалната политика и проекти;
- Реформиране на инвестиционния подход в посока прилагане на еко-системния подход.

Предвидените мерки се базират на резултатите от **пилотен проект** в МРРБ с подкрепата на ЕК и ОИСР. Изготвена е Пътна карта, включваща поредица от действия, които са взаимно свързани и са насочени към цялостно въздействие и **не само ефективно повишаване на административния капацитет** за изпълнение на програмата за периода 2021-2027 г., но и търсенето на холистичен подход и иновативност в работата на структурите.

Настоящият Доклад за ЕО съдържа детайлна прогноза и оценка на възможните въздействия върху околната среда на предлаганите нови приоритетни оси 3 и 4, които са предмет на изменението и допълнението на ПРР. Ще бъде разгледано кумулиране на въздействията в резултат от добавянето на новите приоритетни оси 3 и 4 към вече одобрените приоритетни оси на ПРР, приета с Решение на Министерски съвет № 532 от 28 юли 2022 г.

3.4. Алтернативи на изменението и допълнението на Програма „Развитие на регионите“, базирано на Териториалните планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник

В изготвения ДЕО на Първата версия на „Програма за развитие на регионите за програмния период 2021 – 2027 г.“, са разгледани и оценени алтернатива №1 от април 2020 г. и алтернатива №2 от септември 2020 г., като подробно е представено развитието на аспектите на околната среда и човешкото здраве при прилагането на двете алтернативи. Първата версия на ПРР е съгласувана със становище по екологична оценка № 2-2/2021 г. на Министъра на околната среда и водите от 28.06.2021 г. и е одобрена с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г.

Проектът на изменението и допълнението на ПРР, в едно с Териториалните планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник, приложение към Приоритетна ос 3 на ПРР, предмет на настоящата оценка, не съдържа алтернативи. Нулевата опция, която се дефинира като “съществуващо състояние”, представлява евентуално развитие с прилагане на първия одобрен вариант на ПРР (с издадено становище по ЕО № 2-2/2021 г. на МОСВ и одобрена с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г.), чрез териториални инвестиции по 2-те специфични основни приоритета, финансирани от Европейския фонд за регионално

развитие - за „Интегрирано градско развитие“, за „Интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2“ и трети - за „Техническа помощ“, за да се улесни прилагането на новия териториален подход, *без прилагане на изменението и допълнението програмата*. Тази нулева опция, представлява „нулевата алтернатива“ в съответствие с Директива 2001/42/ЕО и с чл. 25, ал. 2, т. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, и същата е разгледана в раздел 5 от настоящия документ.

3.5. *Връзка на изменението и допълнението на програма „Развитие на регионите за периода 2021 – 2027 г.“, базирано на Териториалните планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник с други съотносимии планове и програми*

Настоящото изменение и допълнение на ПРР, базирано на ТПСР, има връзка с други планове и програми:

- На европейско и международно ниво;
- На национално, регионално и местно ниво

В т. 3.5. на Доклада за екологична оценка са разгледани и анализирани относимите планове, програми и стратегии, като са отбелязани и тези от тях, които поставят цели по опазване на околната среда (за тях е направен разширен анализ).

4. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В т. 4 на Доклада за екологична оценка е представена информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда към момента (с цел установяване на настоящото състояние, наблюдавани положителни и/или отрицателни тенденции, които е от значение да бъдат взети предвид както при оценката на въздействието на изменението и допълнението на ПРР, базирано на ТПСР, така и при последващото му изпълнение).

Състоянието на околната среда е разгледано по фактори и компоненти, като основните резултати от анализа са следните:

4.1. *Климат*

4.1.1. *Климатична характеристика на страната и засегнатите от изменението и допълнението на ПРР, базирано на Териториалните планове за справедлив преход за регионите*

**на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини),
Кюстендил и Перник райони**

Територията на България спада към две климатични области: европейско-континентална и континентално-средиземноморска климатична области (източник: Л. Събев, Св. Станев, 1959; Ж. Гълъбов, 1982). Климатичните райони в България са представени на Фигура 1 по-долу, като там може да бъде видяно и съответно към коя климатична област спадат и районите на областите Стара Загора (и прилежащите общини), Перник и Кюстендил.

Фигура 1. Климатични райони в България

А – Европейско-континентална климатична област

A1 – Умерено-континентална климатична подобласт   A2 – Преходно-континентална климатична подобласт

В – Континентално-средиземноморска климатична област

B1 – Южнобългарска климатична подобласт   B2 – Черноморска климатична подобласт

През май, юни, юли и първата половина на август 2020 г., предимно в западните и централните части на страната, където попадат и регионите, обект на оценка, са регистрирани силни гръмотевични бури, придружени от поройни дъждове, градушки и бурни ветрове, които предизвикват локални наводнения, повреди по пътищата и електропреносната мрежа.

България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения. Рисковете, причинени от явления, свързани с

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета както на национално, така и на трансгранично равнище.

Въз основа на резултатите, получени от симулационния модел на климата, изготвен от НИМХ чрез прилагане на симулационен модел ALADIN, могат да бъдат направени следните изводи:

- Зимите ще бъдат по-меки и през следващите десетилетия;
- Ледените дни (денонощни температури под 0°C) ще намалееят, а високата температура, ще се отрази на развитието на редица земеделски култури през зимата;
- Летните условия постепенно ще се изменят в посока по-чести средни максимални температури на въздуха над 30°C в равнинните райони на страната;
- Броят на летните дни ще се увеличи до 90 дни в периода 2021-2050. Процентът на летните дни се очаква да нарасне с 18-20%, като в повечето равнинни места в южна България те ще са над 40%;
- Горещите дни ще се увеличат с около 30% до края на 21-ви век.

4.1.2. Емисии на парникови газове

Данните от инвентаризацията на емисиите на ПГ за 2020 г. показват, че общите емисии на ПГ в CO₂ - екв. са 49 152,19 гигаграма (Gg) без отчитане на поглъщането от сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство” (ЗПЗГС). Нетните емисии (с отчитане на поглъщането от ЗПЗГС) са 39 385,72 Gg.

В България сектор „Енергетика” има ключова позиция в националната икономика. Той е източник на 71,34% от агрегираните емисии на ПГ за последната година на инвентаризация – 2020 г. Най-голям дял от агрегираните емисии на ПГ в сектора заемат емисиите на CO₂ – 90% от емисиите на сектора.

Топло-електрическите централи в разглежданите райони, обект на изменението и допълнението на ПРР, с принос към годишните емисии на парникови газове, са както следва:

- „Топлофикация – Перник“ ЕАД;
- ТЕЦ "Бобов дол" ЕАД;
- "Ей и Ес - 3С Марица Изток 1" ЕООД;
- „Контур Глобал Марица Изток 3” АД;
- „Брикел” ЕАД;
- „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД.

4.2. *Качество на атмосферния въздух*

Основните източници на емисии в разглежданите райони, контролирани от РИОСВ – Стара Загора и РИОСВ – София, са основно големите горивни инсталации (ГГИ), както и инсталациите за съвместно изгаряне на отпадъци.

На територията на разглежданите области и обект на оценка в настоящия ДЕО и в изменението и допълнението на ПРР са следните ГГИ:

- „Топлофикация – Перник“ ЕАД;
- ТЕЦ "Бобов дол" ЕАД;
- "Ей и Ес - 3С Марица Изток 1" ЕООД;
- „Контур Глобал Марица Изток 3” АД;
- „Брикел” ЕАД;
- „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД;
- „Топлофикация – Сливен“ ЕАД.

Данните за ГГИ, функциониращи през 2020г., както на територията на засегнатите райони, така и в България като цяло, които са били докладвани в Европейската агенция по Околна среда, както и годишните емисии на SO₂, NO_x и прах от същите са представени в Доклада за екологична оценка. Анализът на информацията показва че:

- По отношение емисиите на серни оксиди през 2020г. най-голям дял имат енергийните инсталации в Маришкия басейн (община Стара Загора), следвано от ТЕЦ „Бобов дол“ и ТЕЦ „Брикел“;
- През 2020 год. най-голямо количество азотни оксиди са емитирани от централите от Маришкия басейн;
- Емисиите на прах през 2020 год. са с най-голям дял при ТЕЦ „Бобов дол“, следван от емисиите на ТЕЦ Девен-“Солвей Соди” и ТЕЦ „Брикел“.

На територията на разглежданите райони, обект на настоящия ДЕО, както и на изменението и допълнението на ПРР, се намират следните инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци с производствени характеристики:

- "Топлофикация–Сливен" ЕАД, енергиен котел ЕК2, изгаряне на RDF;
- „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД, съвместно изгаряне на въглища, неопасни отпадъци и биомаса в съществуващата горивната инсталация за производство на електрическа енергия, включваща ЕК2 и ЕК3.

Що се касае до КАВ в разглежданите райони, то анализът на измерените (часови) и осреднени (за 24 часа или една календарна година) концентрации, регистрирани в пунктовете за мониторинг през 2019г. и 2020г. показва следните особености за районите, обект на оценка:

- Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометра (ФПЧ10) с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора, Сливен и Гълъбово. За 2020 г. и 2019 г. по показателя е постигнато съответствие във всички РОУКАВ на територията на РИОСВ–Стара Загора;
- До края на 2020 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в гр. Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване на атмосферния въздух по този показател;
- Все още не могат да бъдат достигнати нормативно лимитирания брой превишения по показател серен диоксид за община Гълъбово. АИС в град Гълъбово - в годишен аспект, лимитирания брой превишения по показател серен диоксид е 24 броя за СЧН и 3 броя за СДН, съгласно Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. За 2020 г. ПС на СЧН е превишена 28 пъти, а ПС на СДН - 12 пъти. За сравнение, през 2019 г. ПС на СЧН е превишена с 95 пъти, а ПС на СДН е превишена 10 пъти. Причина за превишаване на ПС на регламентираните норми по този показател е фактът, че на сравнително малка територия са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи в страната, тези от комплекса „Марица изток“, работещи на гориво лигнитни въглища;
- Броят превишения на средноденонощната норма за ФПЧ10 за отчетната 2020 г. намалява в сравнение с броя превишения за 2019 в пункт „Център“ (гр. Перник), което основно се дължи на предприетите мерки в тази посока.
- Броят превишения на средноденонощната норма за ФПЧ10 за отчетната 2020 г. е с тенденция за увеличаване в сравнение с броя превишения за 2019 г. в пункт „Църква“ (в гр. Перник);
- През 2020 г. в АИС „Перник-Център“ са отчетени 23 броя превишения на средночасовата норма за SO₂, при допустими 24 броя, съгласно Наредба № 12. Регистрирани са 3 бр. превишения на средноденонощната норма – колкото са допустими съгласно Наредбата. На 15 януари 2020 г. са отчетени 3 превишения на алармения праг от 500 µg/m³, след което са предприети действия в съответствие с „Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове за нивата на серен диоксид, азотен диоксид и озон“, утвърдена със Заповед № 353/2019 г. от Министъра на околната среда и водите;
- По отношение на средночасовите концентрации на NO₂ за 2020 г. не се наблюдават превишения в АИС „Перник-Център“. За отчетният период не е нарушено качеството на атмосферния въздух за NO₂ по средночасова норма;

- Не се наблюдават превишения на средногодишната норма за NO_2 – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Не се наблюдава ясно изразена тенденция към намаляване или увеличаване на измерваните концентрации;

През 2019 г. е проведено изследване на КАВ в района на с. Големо село, община Бобов дол - най-близко разположеното населено място до ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД. Измерени са превишения на установените норми по показатели FPCH_{10} и SO_2 . На община Бобов дол е дадено предписание да разработи общинска програма за намаляване на замърсителите, съгласно нормативните изисквания. До момента на изготвяне на настоящия ДЕО няма данни за официално приемане на общинската програма от страна на компетентните органи.

Останалите от засегнатите общини, Стара Загора, Перник и Гълъбово, са разработили и изпълняват общински програми за подобряване качеството на атмосферния въздух. Същите са със срок на действие съответно до 2025 г., 2021 г. и 2023 г. на общинската програма за КАВ на община Гълъбово.

4.3. Състояние на водите

Настоящата оценка обхваща единствено териториалния обхват на описаните общини попадащи на територията на следните Басейнови дирекции за управление на водите:

- БДДР – обхваща части от землищата на с. Ресник, Вискяр, Радей, Ливотино, Люлин и Голямо Бучино, община Перник, област Перник;
- БДИБР – Област Стара Загора и по точно разположеният в община Раднево и община Гълъбово енергиен комплекс "Марица изток";
- БДЗБР – част от област Кюстендил (община Бобов дол) и по-голямата част от регион Перник;
- БДЧР - Настоящата промяна касае изменение и допълнение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ППР), включващо нови приоритети по „Фонда за справедлив преход“, разработени чрез Териториални планове за справедлив преход на Р. България за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник“. Съгласно предоставената информация изменението не засяга териториалния обхват на Басейнова дирекция „Черноморски район“, с изключение на малка част от община Тунджа, като прилежаща част към област Стара Загора, като донори на пътуващата работна сила, заета в засегнатите енергийни и минни предприятия в областта. Басейнова дирекция за управление на водите „Черноморски район“ няма отношение към настоящата оценка и не е разглеждан в настоящата точка.

В момента се изпълняват дейности по актуализация на ПУРБ за трети цикъл на управление и ПУРН за втори цикъл на управление, които ще са с период на действие 2022-2027. Информацията и документите ще бъдат периодично публикувани, и публично достъпни на интернет страниците на Басейновите дирекции.

Текущото състояние на повърхностните водни тела на територията на Басейнова дирекция за управление на водите - „Дунавски район“ с център гр. Плевен показва, че те са в добро химично състояние и лошо до много лошо екологично.

Що се касае до текущото състояние на засегнатите повърхностни води в Басейнова дирекция за управление на водите „Източнобелморски район“ с център гр. Пловдив данните показват, че преобладават тези в умерено и лошо екологично състояние, както и в неизвестно и добро химично.

Значителен процент от повърхностните водни тела на територията на Басейнова дирекция за управление на водите „Западнобелморски район“ с център гр. Благоевград, които ще бъдат засегнати от изменението и допълнението на ПРР са в добро и умерено екологично състояние и в неизвестно до добро химично състояние.

В разглежданото изменение и допълнение на „ПРР за програмния период 2021 – 2027г.“ няма дейности свързани с водовземане и/или ползване на повърхностен воден обект, не се очаква прилагането му да окаже негативно въздействие върху елементите за качество на водите и да доведе до влошаване на екологичното или химично състояние на водното тяло.

Състоянието на подземните води в засегнатите региони показва, че ПВТ са основно в добро химично и количествено състояние.

Съгласно становището на басейновите дирекции, чиито територии ще бъдат засегнати от реализацията на изменението и допълнението на ПРР, то прилагането на „Изменение и допълнение на „ПРР за програмния период 2021 - 2027 г.“ включващо нови приоритети по фонда за справедлив преход, разработени чрез териториални планове за справедлив преход на Р България за региони на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник“, е допустимо спрямо мерките за постигане добро състояние на водите, определени в ПУРБ (2016-2021г.) и спрямо мерките за намаляване на риска от наводнения, определени в ПУРН (2016 - 2021 г.).

4.4. Геоложка среда

Предвид геоложките особености на страната, то производството на енергия от земните недра в България се базира на твърди горива (изкопаеми въглеводородни източници – въглища), както и течни – нефт и газ. Друг потенциален източник са и битумолитите, известни в българската геоложка литература като нефтошисти. Това са

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

фини глинести седиментни скали богати на органично вещество достигащо над 30%. Геоложките проучвания през 70-те години на XX век в района на Краището са показали значими запаси от тези скали, но с икономически неизгодни параметри. В световен мащаб има редица примери за тяхното използване при производство на течни горива.

Българската държава използва в максимална степен съществуващия потенциал на местните въглища в страната, като по обществено достъпни данни те могат да осигурят ресурс за производство на електрическа енергия за следващите 60 години. Централите, използващи местни въглища, осигуряват около 48% от производство на електрическа енергия и са гарант за енергийната сигурност на България и конкурентоспособността на българската икономика.

Що се касае до добива на твърди и течни горива значителни нови открития не могат да бъдат очаквани. Според Концесионния регистър (Министерството на енергетиката) в момента са дадени 15 действащи разрешения на концесии за добив на твърди горива. От тях 14 са за добив на въглища и едно за добив на нефтошисти (Боров дол, Сливенско). Основният въгледобивен район е Източномаришкият въглищен басейн (лигнитни въглища). По значимост следват Бобовдолския и Пернишкия басейни (кафяви въглища).

За Източномаришкия басейн е дадена концесия на Мини „Марица Изток” ЕАД със срок до 2035 г. Източномаришкият басейн е основният доставчик на въглища за производство на ел. енергия със запаси за около 40 години. Това е най-голямото находище на лигнитни въглища в България, като от него се снабдяват с въглища четири топлоелектрически централи за производство на електроенергия и брикетна фабрика.

Останалите концесии обхващат общо взето малки находища, без посочените по-горе три въглищни района, обект и на настоящата оценка, са без потенциал за значим добив. Освен това от Министерството на енергетиката има издадени и разрешения за търсене и проучване на твърди горива, които, дори и да са с положителен резултат, то те не биха могли да променят картината на българския въгледобив на национално ниво. Трябва да се отбележи наличието на Добруджанското въглищно находище на черни коксуващи се въглища, открито при сондиране за търсене на нефтени и газови залежи през 70-те години на XX-ти век. Находището притежава големи запаси на висококачествени въглища. То обаче се намира на дълбочина над 1200 m. Това прави практически невъзможно използването на въглищата като твърдо гориво. Находището, обаче е перспективно за добив на метан.

Разрушителните геоложки процеси и явления, засягащи територията на страната, са описани при изследванията върху геоложката опасност в България – Карта на геоложката опасност М 1: 500 000 (Илиев-Бручев и др., 1994), Методика за оценка на геоложкия риск (2014), Картографиране на геоложкия риск (2017). От тях акцентите

падат върху свлачища, срутища, пропадане на льос, слягане, обемно непостоянство на строителни почви (набъбване), втечняване на почви, активни разломи, абразия и ерозия.

В резултат от миннодобивната промишленост могат да възникнат редица проблеми от геоложки характер. Това са: обрушвания, скални удари, внезапни изхвърляния на въглища и газ, газопроявления, самозапалвания на въглищни пластове, подувания на глини. Терените, намиращи се над подземни минни изработки могат да претърпят деформации. Подземният и откритият добив водят до прояви на свлачищни и свлачищно-срутищни процеси, които се установяват при почти всички открити минни изработки.

Склонова нестабилност застрашава и хвостохранилищата (където са възможни прояви и на кални потоци).

Добивът на въглища у нас често е съпътстван от прояви на опасни геоложки процеси от гравитационен тип – свлачища и срутища. Значителна част от свлачищните проявления са с големи обеми земна маса (например тези в Марица-Изток, Перник, Ораново и др.). Те се проявяват както по откритите бордове на рудниците, така по терените над подземен въгледобив и по табаните от стерилна маса, натрупани в резултат на депониране на стерилни материали.

Геоложките опасности при открития добив на въглища у нас са свързани преди всичко с възникването на периодични големи свличания. Други процеси на геоложкия хазарт при открития и подземен въгледобив са предизвикване на активна ерозия, пропадане на терени над минни изработки, набъбване на глини в галерии и нарушаване на тяхната устойчивост, газопроявления и внезапни самозапалвания. С най-големи мащаби и обеми подобни явления се наблюдават в Маришкия и Пернишкия въглищен басейн.

4.5. Състояние на почвите и земеползването

На територията на България могат да се обособят 22 почвени провинции, всяка със своите характерни особености по отношение на почвената покривка.

Административните области включени в Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“ са разположени в две почвени провинции съгласно почвеното райониране – Област Стара Загора се намира в Среднотракийска-Тунджанска почвена провинция, а областите Перник и Кюстендил са разположени в Софийско-Крайсненска почвена провинция.

В Област Стара Загора площите със селскостопанско предназначение възлизат на 281 657 хектара, което е почти 55% от площта на областта. Нарушените от миннодобивна дейност площи са около 3% .

Площите със селскостопанско предназначение в област Кюстендил са 101 087 хектара, което е около 33% от общата площ на областта. Нарушените терени от миннодобивна дейност са около 0,2%.

В област Перник площите със селскостопанско предназначение са 108 721 хектара или 45% от площта на областта. Нарушените терени от миннодобивна дейност са около 0,5%.

Един от индикаторите показващ състоянието на почвите е запасеността им с биогенни елементи. Той се определя от съдържанието на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, както и от съотношението между органичен въглерод и общ азот.

Анализите, които ИАОС извършва ежегодно показват, че в периода 2005 – 2020 г. почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество.

По данни на ИАОС (2020) през периода 2005 – 2020 г. почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители: Полиароматни въглеводороди (РАН), Полихлорирани бифенили (РСВ) и Хлорорганични пестициди. В земеделските земи замърсяванията с тежки метали основно са с олово, цинк, мед, кадмий и арсен полиметално в областите Смолян, Пловдив, Пазарджик, София, Монтана, Кърджали, Хасково, Благоевград и Бургас.

Замърсените земеделски земи с тежки метали и металоиди от промишлена дейност обхващат площ от 44 900 ha. Прилежащите към промишлените предприятия замърсени площи, които превишават пет пъти МДК са 8 160 ha.

Съгласно данните от проведените наблюдения в рамките на НСМОС, почвите в страната са в сравнително добро екологично състояние по отношение на замърсяванията с тежки метали.

4.6. Състояние на ландшафта в България

Съгласно ландшафтното райониране на страната административните области включени в Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“ са разположени в Източносредиземноморската провинция. Област Стара Загора е разположена в Приегейска (Приморско-Македоно-Тракийска) подпровинция, Горнотракийско-Тунджанска област, а Перник и Кюстендил са разположени в Среднобалканската подпровинция, Среднобългарска област.

Една от основните дейности, която води до най-съществени трансформации в ландшафта са минно-добивните работи и то главно когато те се извършват по открит способ. Областите включени в Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“ - Стара Загора, Перник и Кюстендил се характеризират с големи енергопроизводителни мощности и свързаните с тях въгледобивни предприятия.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Най-висока степен на трансформация има в Горнотракийско-Тунджанска ландшафтна област на територията на област Стара Загора, където паралелно с производството на електричество се осъществява и интензивен добив на енергийни суровини (главно въглища по открит способ), което води до трайни изменения на ландшафта и формиране на нови повърхностни релефни форми (котловани, табани, терикони и др.). Около 3% от площта на област Стара Загора е заета от миннодобивната индустрия и на тази територия ландшафтите са трайно трансформирани и увредени.

Друга засегната ландшафтна област е и Среднобългарската, където отново миннодобивната индустрия в районите на Перник и Бобов дол е причина за трансформиране и увреждане на ландшафтите на значителни площи. За Пернишка област процентът на засегната територия е около 0,5 от общата площ, а за област Кюстендил този процент е около 0,2.

4.7. Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии

4.7.1. Флора

Област Стара Загора попада на територията на 4 флористични района: Стара планина – централна, Средна гора – източна, Тракийска низина, Тунджанска хълмиста равнина. Областите Перник и Кюстендил попадат в 6 флористични района: Софийски район, Витошки район, Западни гранични планини, Знеполски район, Долината на р. Струма и Рила. Растителното разнообразие е високо и в трите разглеждани области. По данни от Докладване по чл. 17 на Директива за местообитанията, в област Стара Загора се срещат *Artemisia eriantha*, *Fritillaria gussichiae*, *Gentiana lutea*, *Lindernia procumbens*, *Ruscus aculeatus*, *Mannia triandra*, *Dicranum viride*, *Buxbaumia viridis*, *Himantoglossum caprinum*, *Echium russicum*, *Tozzia carpathica* и др. В области Перник и Кюстендил се срещат следните консервационно значими видове растения: *Fritillaria gussichiae*, *Galanthus nivalis*, *Gentiana lutea*, *Ruscus aculeatus*, *Buxbaumia viridis*, *Himantoglossum caprinum*, *Echium russicum*, *Centaurea immanuelis-loewii*, *Tozzia carpathica*, *Hamatocaulis vernicosus*, и др. Информация за природните местообитания, предмет на опазване в защитени зони от мрежата Натура 2000 е дадена в т. 4.7.4. Защитени зони в България.

4.7.2. Фауна

Област Стара Загора попада в границите на четири природно-географски области (Пенин, 2007) - Тракийско-Странджанска област, Задбалкански котловини, Средногорие и Стара планина (Средна). Разнообразните условия и разнообразието от местообитания и типове растителност обуславя разнообразието на животинския свят. Област Стара Загора е богата по отношение на прилепна фауна – срещат се както горски, така и пещеролюбиви прилепи. Прилепите се срещат както в естествени местообитания, така и

в антропогенни ландшафти, вкл. в населените места. В зависимост от сезона, прилепите обитават различни убежища. През зимата всички видове живеят в убежища с постоянна температура между 2° до 10° С. Такива условия се намират най-често във водните пещери, наводнени минни галерии и по-рядко по тавани и мазета на жилищни сгради. През пролетта и есента могат да бъдат намерени в най-разнообразни убежища, където температурата е променлива или постоянна (напр. изоставени и обитаеми жилищни и промишлени сгради, подземни бункери, галерии, отводнителни и вентилационни шахти, тръби, комини, кухи стълбове, малки и големи пещери, пропасти, скални ниши и т.н.). През лятото прилепите предпочитат убежища с по-висока температура, където се размножават. Колониалните видове се срещат в пещери с големи обеми и големи входи, така че привечер едновременно да могат да излитат стотици или хиляди прилепи. В зависимост от предпочитанията си за среда на живот, прилепите условно се разделят на пещеролюбиви, синантропни и горски. В областта, според докладването по чл. 17 се срещат 29 вида прилепи, вкл. *Barbastella barbastellus*, *Miniopterus schreibersii*, видове от род *Myotis* и род *Rhinolophus*, *Eptesicus serotinus*, *Hypsugo savii*, *Pipistrellus pipistrellus* и др. От останалите видове бозайници се срещат вълк, чакал, дива котка, мечка, пъстър пор, лалугер, видра и др.

По данни на ИАОС (Докладване по чл. 12 на Директивата за птиците) 194 вида птици гнездят на територията на област Стара загора. От хищните видове тук се срещат *Accipiter brevipes*, *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Milvus migrans*, *Asio otus*, *Falco subbuteo*, *Falco tinnunculus*, *Bubo bubo*, *Buteo buteo*, *Buteo rufinus* и др. Водолубиви птици, гнездящи в района са *Anas clypeata*, *Anas platyrhynchos*, *Anas querquedula*, *Anas strepera*, *Aythya nyroca*, *Bonasa bonasia* и др. Срещат се още *Melanocorypha calandra*, *Motacilla cinerea*, *Nucifraga caryocatactes*, *Oenanthe hispanica*, *Lanius sp.*, *Oriolus oriolus*, *Parus sp.*, *Passer sp.*, *Pica pica*, *Dendrocopos sp.* и др.

Херпетофауната в района е богата, срещат се змии (*Coronella austriaca*, *Natrix tessellate*, *Vipera ammodytes* и др.), гущери (*Ablepharus kitaibelii*, *Lacerta trilineata*, *Lacerta viridis*, *Ophisaurus apodus*, *Podarcis muralis* и др.), костенурки (*Mauremys caspica*, *Emys orbicularis*, *Testudo graeca*, *Testudo hermanni*), опашати и безопащати земноводни (*Triturus karelinii*, *Hyla arborea*, *Pelobates syriacus*, *Rana sp.* и др.).

От безгръбначните се среща голямо разнообразие от пеперуди (вкл. *Euplagia quadripunctaria*, *Eriogaster catax*, *Lycaena dispar*, *Dioszeghyana schmidtii* и др.), твърдокрили (вкл. *Cucujus cinnaberinus*, *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Morimus funereus*, *Rosalia alpina*, *Osmoderma eremita* и др.), водни кончета (*Coenagrion ornatum*, *Ophiogomphus cecilia*). Във водоемите се срещат водни безгръбначни (*Austropotamobius torrentium*, *Unio crassus*) и риби (*Barbus cyclolepis*, *Barbus meridionalis*, *Cobitis taenia*, *Cottus gobio*, *Gobio uranoscopus*, *Misgurnus fossilis*, *Rhodeus amarus*, *Sabanejewia aurata* и др.).

По-голяма част от област Перник попада в границите на природно-географска област Краище, североизточната граница на областта попада в природно-географска област Средногорие. Област Кюстендил попада в границите на Осогово-Беласишка област и Средна Струма, Рила и Краище (Пенин, 2007). Разнообразните условия и разнообразието от местообитания и типове растителност обуславя разнообразието на животинския свят в двете области. Област Перник и област Кюстендил са богати по отношение на прилепна фауна – срещат се както горски, така и пещеролюбиви прилепи. Прилепите се срещат както в естествени местообитания, така и в антропогенни ландшафти, вкл. в населените места. В района се срещат *Barbastella barbastellus*, *Miniopterus schreibersii*, видове от род *Myotis*, *Rhinolophus blasii*, *Rhinolophus euryale*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus mehelyi*, *Eptesicus serotinus*, *Hypsugo savii*, *Nyctalus leisleri*, *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus nathusii*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Pipistrellus pygmaeus*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*. От останалите видове бозайници се срещат *Canis aureus*, *Canis lupus*, *Dryomys nitedula*, *Felis silvestris*, *Lutra lutra*, *Muscardinus avellanarius*, *Rupicapra rupicapra balcanica*, *Spermophilus citellus*, *Ursus arctos*, *Vormela peregusna*.

По данни на ИАОС (Докладване по чл. 12 на Директивата за птиците) 186 вида птици се срещат на територията на двете области. От грабливите птици се срещат *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Aquila pomarina*, *Falco subbuteo*, *Falco tinnunculus*, *Buteo buteo*, *Buteo rufinus* и др. Водолубиви птици, установени на територията на двете области са *Anas platyrhynchos*, *Aythya nyroca*, *Tachybaptus ruficollis*, *Tadorna tadorna*, *Gallinula chloropus*, *Ardea cinerea* и др. Други птици, установени по време на гнездовия период са *Ciconia ciconia*, *Coccothraustes coccothraustes*, *Columba livia*, *Cuculus canorus*, *Emberiza hortulana*, *Oenanthe oenanthe*, *Oriolus oriolus*, *Parus caeruleus*, *Sitta europaea*, *Sylvia communis*, *Upupa epops*, *Apus apus*, *Turdus merula* и др. Херпетофауната в района също е богата – от змиите се срещат *Elaphe quatuorlineata*, *Coluber caspius*, *Natrix tessellata*, *Coronella austriaca*, *Elaphe longissima*, *Vipera ammodytes* и др., от гущерите - *Ablepharus kitaibelii*, *Lacerta agilis*, *Lacerta viridis*, *Podarcis muralis*, *Podarcis taurica*. Срещат се двата вида сухоземни костенурки и обикновената блатна костенурка *Emys orbicularis*.

От безгръбначните се среща голямо разнообразие от пеперуди (вкл. *Euplagia quadripunctaria*, *Lycaena dispar*, *Zerynthia polyxena*, *Dioszeghyana schmidtii* и др.), твърдокрили (вкл. *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Morimus funereus*, *Rosalia alpina*, *Osmoderma eremita* и др.), водни кончета (*Coenagrion ornatum*, *Ophiogomphus cecilia*). Във водоемите се срещат водни безгръбначни (*Austropotamobius torrentium*, *Unio crassus*) и риби (*Cobitis taenia*, *Cottus gobio*, *Gobio kessleri*, *Gobio uranoscopus*, *Misgurnus fossilis*, *Rhodeus amarus*, *Sabanejewia aurata* и др.).

4.7.3. Защитени територии

На територията на област Стара Загора попадат 44 защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии. Това са 5 резервата, 23 природни забележителности, 14 защитени местности, част от ПП „Българка” и НП Централен Балкан.

На територията на област Перник и Кюстендил попадат 29 защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии. Това са 1 реерват, 2 поддържани резервата, 12 природни забележителности, 13 защитени местности и част от ПП Витоша.

4.7.4. Защитени зони в България

На територията на област Стара Загора попадат 23 зони от мрежата Натура 2000, на територията на област Перник - 14, на територията на област Кюстендил - 21.

1. BG0000113 Защитена зона „Витоша” (Перник)
2. BG0000134 Защитена зона „Чокльово блато” (Перник, Кюстендил)
3. BG0000192 Защитена зона „Река Тунджа 1” (Стара Загора)
4. BG0000203 Защитена зона „Тулово” (Стара Загора)
5. BG0000255 Защитена зона „Градинска гора” (Стара Загора)
6. BG0000261 Защитена зона „Язовир Копринка” (Стара Загора)
7. BG0000287 Защитена зона „Меричлерска река” (Стара Загора)
8. BG0000294 Защитена зона „Кършалево” (Стара Загора)
9. BG0000295 Защитена зона „Долни Коритен” (Кюстендил)
10. BG0000298 Защитена зона „Конявска планина” (Перник, Кюстендил)
11. BG0000308 Защитена зона „Верила” (Перник, Кюстендил)
12. BG0000313 Защитена зона „Руй” (Перник)
13. BG0000314 Защитена зона „Ребро” (Перник)
14. BG0000399 Защитена зона „Българка ” (Стара Загора)
15. BG0000425 Защитена зона „Река Съзлийка” (Стара Загора)
16. BG0000427 Защитена зона „Река Овчарица” (Стара Загора)
17. BG0000440 Защитена зона „Река Соколица” (Стара Загора)
18. BG0000441 Защитена зона „Река Блатница” (Стара Загора)
19. BG0000442 Защитена зона „Река Мартинка” (Стара Загора)
20. BG0000443 Защитена зона „Река Омуровска” (Стара Загора)
21. BG0000494 Защитена зона „Централен Балкан” (Стара Загора)
22. BG0000495 Защитена зона „Рила” (Кюстендил)

23. BG0000496 Защитена зона „Рилски манастир” (Кюстендил)
24. BG0000578 Защитена зона „Река Марица” (Стара Загора)
25. BG0000624 Защитена зона „Любаш” (Перник)
26. BG0000628 Защитена зона „Чирпански възвишения” (Стара Загора)
27. BG0000636 Защитена зона „Ниска Рила ” (Кюстендил)
28. BG0001011 Защитена зона „Осоговска планина ” (Кюстендил)
29. BG0001012 Защитена зона „Земен ” (Перник, Кюстендил)
30. BG0001013 Защитена зона „Скрино” (Кюстендил)
31. BG0001017 Защитена зона „Кървав камък” (Перник, Кюстендил)
32. BG0001375 Защитена зона „Острица” (Перник)
33. BG0001493 Защитена зона „Централен Балкан - буфер” (Стара Загора)
34. BG0002022 Защитена зона „Язовир Розов кладенец” (Стара Загора)
35. BG0002023 Защитена зона „Язовир Овчарица ” (Стара Загора)
36. BG0002052 Защитена зона „Язовир Жребчево” (Стара Загора)
37. BG0002079 Защитена зона „Осогово ” (Кюстендил)
38. BG0002081 Защитена зона „Марица - Първомай ” (Стара Загора)
39. BG0002089 Защитена зона „Ноевци” (Перник)
40. BG0002099 Защитена зона „Кочериново” (Кюстендил)
41. BG0002100 Защитена зона „Долна Козница” (Кюстендил)
42. BG0002101 Защитена зона „Мешица” (Перник)
43. BG0002107 Защитена зона „Бобошево ” (Кюстендил)
44. BG0002108 Защитена зона „Скрино” (Кюстендил)
45. BG0002128 Защитена зона „Централен Балкан буфер” (Стара Загора)
46. BG0002129 Защитена зона „Рила буфер ” (Кюстендил)

4.8. Горски територии

Лесистостта в България е с тенденция към увеличение и през 2020 г. горските територии заемат 35,32% от територията на страната. Горите покриват около 30% от територията на област Стара Загора, 35% от територията на област Перник и около 40% от територията на област Кюстендил.

Горският фонд на територията на област Стара Загора се стопанисва от РДГ – Стара Загора. РДГ – Стара Загора включва едно държавно ловно стопанство (ДЛС “Мазалат” – с. Горно Сахране) и следните държавни горски стопанства: ДГС Гурково, ДГС Казанлък, ДГС Мъглиж, ДГС Павел баня, ДГС Стара Загора, ДГС Чирпан, ДЛС

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Мазалат. Горският фонд на територията на области Перник и Кюстендил се стопанисва от РДГ Кюстендил. На територията на община Перник са разположени ДГС Брезник, Земен, Радомир и Трън, ДЛС Витошко-Студена, на територията на област Кюстендил – ДГС Рилски манастир, Невестино, Кюстендил, Дупница и ДЛС Осогово.

По данни на ИАГ (2022) общата площ на горите и горските територии в България към 31.12.2021 г. е 4 270 269 ха, от която залесената (вкл. и клек) е 3 921 390 хектара. Площта на горските територии е 3 949 526 ха (92,5 %). Площта на земеделските територии, притежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите - гори върху земеделски територии, е 320 743 ха (7,5 %).

Тенденцията в страната е към общо увеличаване на общата и залесена площ на горите и горските територии.

Общият запас на дървесина в горите в България към 31.12.2020 г. е 718,441 млн. m³. Наблюдава се тенденция на увеличаване както на общия запас, така и на дървесния запас на единица площ, с по-силно изразена динамика при иглолистните гори. От друга страна се установява тенденция за намаляване на средния запас на един хектар в издънковите гори за превръщане в семенни в резултат на увеличената възраст. Както общият, така и средният годишен прираст на дървесина е най-висок през 2010 г., като след това се наблюдава намаляване на стойностите.

4.9. Културно-историческо наследство

Територията на област Кюстендил носи следите на всички исторически епохи. Тракийско, елинско, византийско, възрожденско и съвременно присъствие са напастявали култура и ценности. Високата културно-историческа и познавателна стойност на уникални паметници от античната и средновековната българска епоха, превръщат Кюстендил и района в поле за изследвания, база за туристически продукти, “културен гръбнак” на настоящите поколения и “мост” за прехвърляне на ценности към бъдещите.

В областта са обявени и деклариран над 1050 археологически, архитектурни, исторически и художествени недвижими културни ценности.

Област Стара Загора е с богато културно-историческо наследство. По данни на НИНКН, декларираните и обявени недвижими културни ценности наброяват 682 (от които 1 със световно значение, 147 с национално значение и 3 резервати). “Казанлъшката гробница” е единственият шедьовър на тракийската материална култура под закрилата на ЮНЕСКО. Други 12 национални паметника на културата превръщат района в “Долината на тракийските царе” – огромна културна ценност, все още чакаща валоризация чрез туризъм. Гр. Стара Загора е наследил и уникални артефакти от древни цивилизации: Неолитните жилища, Античен форум, Халколитните медни рудници.

„Огърлицата“ от културн наследиство се допълва и от няколко съхранени манастира - Казанлъшки, Мъглишки, Чирпански.

Географските характеристики на територията на община Гълъбово, разположена в югоизточната част на Горнотракийската низина, са предпоставката за заселване на различни цивилизации по територията още от Древността и за пространственото развитие на селищната структура в миналото и настоящето. В тази връзка, културното наследиство в района е резултат от дългогодишното напластяване на отминали цивилизации и епохи, които носят специфична памет и идентичност на мястото.

В област Перник функционират разнообразни културни институти, включително един театър, четири музея, една библиотека с фонд на 200 000, Държавния архив – Перник, 74 читалища, както и широк спектър формални и неформални организации. По информация на Министерството на културата, на територията на областта се намират 40 паметника на културата с национално значение. Читалищната мрежа е фокусна точка на културната дейност на местно ниво.

4.10. Отпадъци

Използването на въглища за производство на енергия в ТЕЦ оставя огромен негативен отпечатък върху здравето на хората и околната среда. Добивът на енергия с изгарянето на въглища оставя отпечатък с образуването на отпадъците по следните два пътя:

Образувани отпадъци от добива на въглища

Преди да бъдат изгорени, въглищата се преработват и изчистват чрез флотация – процес, при който ненужните примеси падат на дъното като утайка. Създават се значително количество замърсени утайки, които се отлагат в т.нар. насипища, заедно с остатъците от горенето на въглищата. Съхранението на тези отпадни материали (пепел) в насипища в районите около ТЕЦ представлява постоянна потенциална опасност от отмиване и преминаване в почвата и подземните води на концентрираните в пепелта вредни вещества.

Отпадъци, образувани при изгарянето на въглищата

Въглищата са съставени от 2 части – органична и минерална. При горенето в топлоелектрически централи органичната изгаря, а по-голямата част от минералната остава като отпадък от дейността под формата на летяща пепел, котелна шлака, дънна пепел и твърди отпадъци от пречистването на газовете. Остатъците от изгаряне на въглища съдържат редица вещества с добре известно отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве: живак, кадмий, арсен, олово, хром, селен, мед, никел, талий, ванадий, цинк, барий, берилий, бор, молибден и дори радиоактивните уран, торий и радий. В България въглищата, които се използват в топлоелектрическите централи имат високо съдържание на минерална част, което води до повече твърди

отпадъци, които трябва да се съхраняват на огромни депа за шлака и пепел, наречени сгуроотвали. Лигнитните въглища от Мини Марица Изток (96.3 % от въглищата идват от тези мини) имат съдържание на пепел между 25 и 45%. При горенето на 320 т/ч въглища, се получават 60т/ч пепел и 25 т/ч варовик. Лигнитните въглища от Мини Марица Изток (96.3 % от въглищата идват от тези мини) имат съдържание на пепел между 25 и 45%. При горенето на 320 t/h въглища, се получават 60 t/h пепел и 25 t/h варовик.

Една значителна част от отпадъците, образувани при изгарянето на въглищата, се образуват от пречистващите съоръжения за почистване на серните оксиди (сероочистки). При сероочистките се използва вар или варовик. След пречистването се получават циментови „реки“, които се превръщат в гипс в огромни количества, който трябва да се депонира. Гипсът отива в хирдоциклони, при които се отделя пречистен гипс за използване в строителството, но има потенциална опасност същия да съдържа тежки метали и токсични вещества, живак.

Друг източник на специфични отпадъчен поток в процеса на горене на въглищата са праховите филтри – фините прахови частици (ФПЧ) се натрупват върху електродите и оттам се събират в езера и/или депа. Отпадъци се образуват и от ръкавните филтри, използвани в производството на топлинна и електро-енергия чрез изгаряне на въглища, които се чистят с изтръскване или продухване и отново се получават отпадъци. При пречистването на газовете от живак (Hg) чрез използване на активен въглен, живакът поелепва по въглена, който се поставя преди електростатичния филтър. Тук отпадък се явява самият активен въглен.

Като регионално разпределение най-големи количества производствени отпадъци са образувани в областите Стара Загора, Варна, София, Перник. Това основно се дължи на наличието на големи източници на производствени отпадъци в посочените райони, каквито са Топлоелектрическите Централни Марица Изток 2, Контурглобал Марица Изток 3, Ей И Ес – 3с Марица Изток I, Бобов Дол, Варна, Брикел и производствените компании Агрополихим, Солвей Соди, Стомана Индъстри и др.

4.11. Вредни физични фактори

Населението в страната не е изложено на наднормен шум от промишлени източници, влияещ отрицателно на човешкото здраве. Запазва се и високият процент на проверените промишлени източници на шум, които отговарят на нормативните изисквания. Сектор „Енергетика“ и в частност откритите разпределителни устройства (ОРУ), електропроводите с високо напрежение не са източници на шум в населените места. Същото се отнася и до ТЕЦ. Съществен източник на шумово натоварване в околната среда имат вятърните генератори.

През 2020 г. Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности на радиационния гама-фон, различни от естествените.

Не е наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух.

При наблюдението на радиационното състояние от фоновия мониторинг:

- В необработваеми почви, не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди;
- В повърхностните водни тела и седименти в страната не са установени замърсявания с естествени и техногенни радионуклиди;
- В районите на потенциални замърсители не е установено разширяване на засегнатите от предишната дейност терени.

Съгласно данни от измервания на параметрите на вибрации в различни производства, извършени в страната през последните 20 години, при тежки транспортни средства в открити рудници, които могат да се прилагат и за други строителни дейности, се установяват следните нива на виброскорост от 1 относителна единица при багерите до 4.5 относителни единици при товарните автомобили превози.

Енергийните системи, по-специално производството и разпределението на електрическа енергия, е свързано с излъчване на електрически и магнитни полета с промишлена честота 50 Hz.

Отделно, производството на енергия с вятърни турбини, освен излъчванията от самата турбина, водят до някои неблагоприятни ефекти, които могат да бъдат свързани с нейонизиращите лъчения и ефекта им върху населението.

4.12. Опасни химични вещества и смеси. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал

Най-голям брой предприятия с рисков потенциал има на територията на РИОСВ-София – 26 предприятия с нисък и 16 с висок рисков потенциал, следвани от РИОСВ-Русе – 22 с нисък и 12 с висок рисков потенциал и РИОСВ-Стара Загора - 17 с нисък и 10 с висок рисков потенциал.

От големите горивни инсталации (ГГИ), вкл. и попадащи в разглежданите региони, класифицирани с рисков потенциал са с:

Нисък рисков потенциал:

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

- ОЦ Земляне;
- ОЦ Люлин;
- ТЕЦ Бобов дол ЕАД;
- ТЕЦ София;
- ТЕЦ София-Изток;
- Топлофикация – Бургас ЕАД;
- ТЕЦ Девен -Солвей Соди АД;
- Топлофикация - Плевен ЕАД;
- Топлофикация - Русе ЕАД.

Висок рисков потенциал:

- ТЕЦ Контур Глобал Марица Изток 3,
- ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД.

4.13. Материални активи

Що се касае до разглежданите райони, обект на настоящата оценка, а именно област Стара Загора и в частност прилежащите ѝ общини, както и областите Перник и Кюстендил, то тенденциите по отношение базовото състояние на материалните активи следват общото за страната, което се дължи основно на факта, че до голяма степен те касаят енергийния сектор, който е и водещ в посочените три области и е обект на оценка в Доклада за екологична оценка.

През периода 2015-2018 г се забелязва спад в броя на активните и родените предприятия, свързани със сектор Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива, както и в броя на заетите и наемни лица.

Средно за периода 2010-2020г. делът на ДМА-ЕП в Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива, доставяне на води към Промисленост е 49%, а към ОБЩО за страната е 31%.

4.14. Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве

4.14.1. Социално-икономически условия на средата

Област Кюстендил е най-уязвима от гледна точка на социално-икономическите и демографските тенденции, тъй като процесът на постепенно прекратяване на добива на въглища и лигнитни въглища и на производството на електроенергия от въглища може да се проследи през последните две десетилетия. В същото време не е извършено планиране на нови работни места и икономически дейности.

Близостта на Перник до град София има смекчаваща роля по отношение на придвижването и работните места. Областта има четвъртата най-ниска БДС сред всички

области в България и се нарежда на предпоследно място в Югозападния район с 969 млн. лв. Освен това Перник има малък дял в икономиката на региона на ниво NUTS 2 поради непропорционалния принос на София (столица).

Непосредствената близост на област Перник до София би могла да се използва за разширяване на местата за инвестиции извън границите на столицата и двата града да могат да създадат активен агломерационен коридор и коридор за развитие. Понастоящем обаче близостта до столицата не е фактор за растеж, а по-скоро причина за негативни тенденции като "изтичане на мозъци", оттегляне на работна ръка и на инвестиции и други регионални предизвикателства.

Уязвимостта на областта към прехода е значителна, тъй като алтернативните икономически дейности, които биха заменили добива на въглища и производството на енергия от въглища, не могат да компенсират БДС, генерирана понастоящем от минния и енергийния сектор. Преходът оказва влияние основно върху община Перник.

Преходът към неутрална по отношение на климата икономика в Стара Загора може да засегне до 80% от работните места в минните и енергийните предприятия, базирани на въглища. Социалният ефект ще бъде допълнително разширен от броя на непряко засегнатите членове на семействата (> 80 хил. души) и непряко засегнатите работни места (> 22 хил. или 80% от общия брой непряко засегнати работни места). През 2019 г. делът на заетите в област Стара Загора е най-висок в секторите С по Номенклатурата за икономически дейности. Преработваща промишленост, Г. Търговия на едро и дребно, ремонт на автомобили и мотоциклети и В. Добивна промишленост. Тези данни показват, че преработващата промишленост играе важна роля в икономическия профил на област Стара Загора. Поради това може да се очаква, че по-голямата част от заетите в добива на въглища и производството на енергия от въглища ще се пренасочат към работни места в промишлеността след постепенното спиране на експлоатацията на ТЕЦ и мините.

4.14.2. Население и човешко здраве

По данни на НСИ¹ към 31 декември 2021 г. населението на България е 6 838 937 души, като в сравнение с предходната година е намаляло с 77 611 души (1.1%).

Съгласно данните в таблицата се вижда, че населението на 3-те области за 2021г. съставлява около 7,9% от това на страната. Населението е неравномерно разпределено

1

<https://nsi.bg/bg/content/2975/%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BF%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D0%B5%D0%BD%D0%B5-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BB>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

между градовете и селата, като за всички области, както и за страната се запазва по-големия брой на жените спрямо мъжете.

Най-значим дял по отношение причините за смъртност имат болести на органите на кръвообращението

По данни на РЗИ-Кюстендил за 2021г. за областта са отчетени регистрирани заболявания, болестност - според броя на болните по МКБ-10:

- На първо място-от клас IX - Болести на органите на кръвообращението-отн. дял-28.51%;
- На второ място- от клас X - Болести на дихателната система – 11.71%;
- На трето място– от клас IV – Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата – 7.42%;

Заболеваемост:

- На първо място- от клас IX – Болести на органите на кръвообращението-12.96%;
- На второ място-от клас X - Болести на дихателната система-отн. дял-12.34%;
- На трето място– от клас XXII – Ковид – 19 -11.32%.

По отношение на болестността през 2021 г. Болестите на органите на кръвообращението са запазили първото място, както през 2020 г. По отношение на заболяемостта през 2021 г. Болестите на органите на кръвообращението са преминали от второ на първо място.

Съгласно отчет на РЗИ – Стара Загора за 2021г., болестите на дихателната система като относителен дял от общия брой регистрирани заболявания на територията на област Стара Загора показва устойчива тенденция, като при лицата на възраст над 18 г. заема второ или трето място по честота на разпространение след болестите на органите на кръвообращението.

Заболеваемостта по обращаемост от болести на дихателната система, през 2020 г. в област Стара Загора е 41150,93128‰ оо (128144случая). При лицата над 17 г. са регистрирани 55881 случая (21867,29591 на 100000 в тази възрастова група).

Структурата на хоспитализациите по класове болести и нозологични единици показва, че при лицата над 18 години с най-голяма честота са болестите на органите на кръвообращението (БОК), следвани от болести на храносмилателната система.

В област Стара Загора е отчетен възрастов градиент в респираторната заболеваемост - тя е значимо по-честа при децата от 0-17 г. и намалява при възрастните от групата над 18 г., в която на първо място в структурата на заболяемостта са болестите на органите на кръвообращението.

За област Перник няма публикувани данни за 2021г. от РЗИ – Перник.

В разглежданите области, с най-голям брой лечебни заведения (за болнична и извънболнична помощ) е област Стара Загора, което се обуславя и от броя на

населението, живеещо в областта. Независимо, че по население област Кюстендил е на трето място от разглежданите три региона, по брой на лечебни заведения областта изпреварва област Перник. Близостта на област Перник до столицата, обосновава и по-малкия брой лечебни заведения в този регион.

На 31.12.2021 г. броят на лекарите в страната е 29 604 или 4,3 на хиляда души. Най-висока е осигуреността на населението с лекари в област Стара Загора - 4.3 на хиляда души от населението, следвана от Област Кюстендил – 3.7 и област Перник – 3.1 на хиляда души от населението.

Броят на населението на един лекар през разглеждания период е както следва: за Област Стара Загора - 232 души, Област Кюстендил – 273 и за Област Перник – 318 при средноза траната 231.

5. ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРР, РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК

За целите на настоящата оценка „Нулева алтернатива“ представлява прилагането на първия одобрен вариант на ПРР, чрез териториални инвестиции по 2-те специфични основни приоритета, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие - за „Интегрирано градско развитие“, за „Интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2“ и трети - за „Техническа помощ“, без прилагане на изменението и допълнението програмата.

Предвид горното, евентуалното развитие на аспектите на околната среда без прилагане на изменението и допълнението на ПРР, базирано на приложените към него териториални планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник, е подробно описано и оценено по компоненти и фактори на околната среда в доклада за ЕО, въз основа на който е издадено становище по ЕО № 2-2/2021 г. на МОСВ, с което се съгласува първия вариант на ПРР, одобрен с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г.

6. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

Отчитайки, че информацията, касаеща предвидените интервенции по изменението и допълнението на ПРР, базирано на приложените към него териториални планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи

общини), Кюстендил и Перник, е твърде обща и не съдържа необходимата конкретика, така че да се определят с висока достоверност очакваните въздействия върху компонентите и факторите на околната среда, то се приема, че всяка една част от разглежданите територии и зони би могла да бъде значително засегната от проектите в бъдеще. Затова най-важното условие преди изпълнението на подобни проекти е да се проведат конкретните процедури по реда на Глава шеста от ЗООС, свързани с оценка на въздействието върху околната среда, както и за проектите, за които е приложимо, да се извършат оценки за съвместимостта. За да се насочи вниманието към най-уязвимите територии, които следва да бъдат взети под внимание при бъдещите оценки, по-долу е представен кратък обзор за основните групи от тези територии.

4.1. Ландшафти и територии от интерес за Общността

На територията на област Стара Загора попадат 23 зони от мрежата Натура 2000, на територията на област Перник - 14, на територията на област Кюстендил - 21.

Подробна информация за зоните от мрежата Натура 2000 е дадена в т. 4.

4.2. Ландшафти и територии с национален защитен статут

На територията на област Стара Загора попадат 44 защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии. Това са 5 резервата, 23 природни забележителности, 14 защитени местности, част от ПП „Българка” и НП Централен Балкан. На територията на област Перник и Кюстендил попадат 29 защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии. Това са 1 резерват, 2 поддържани резервата, 12 природни забележителности, 13 защитени местности и част от ПП Витоша. За всяка от защитените територии има определени режими на управление, с които следва да се съобразят всички потенциални интервенции. Подробна информация за защитените територии е дадена в т. 4.

4.3. Зони за защита на водите

Съгласно Закона за водите, чл. 119а, зоните за защита на водите са:

- Територията на водосбора на повърхностните водни тела и земната повърхност над подземните водни тела по чл. 119, ал. 1, т. 1 и 2;
- Водните тела, определени като води за отдых и водни спортове, включително определените зони с води за къпане, съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 7;
- Зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително:
  - уязвими зони;
  - чувствителни зони;
- Зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;

- Защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

Разглежданото изменение и допълнение на, *"ППР за програмния период 2021-2027г.", базирано на приложените към него териториални планове за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник* засягат следните зони за защита на водите:

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване — повърхностни води

Съгласно писма от съответните басейнови дирекции единствено на територията на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ се регистрират зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване — повърхностни води

Съгласно писмо на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ с изх.№П-01-331(1)/14.10.2022г. 7 водни тела попадат в обхвата на изменение и допълнение на *ППР за програмния период 2021-2027г. и са посочени в Приложение 3.1а - Регистър на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване за ЗБР на БУ*

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно - битово водоснабдяване — подземни води се наблюдават в следните басейнови дирекции:

Басейнова дирекция „Дунавски район“

При актуализацията на регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ, всичките 50 на брой подземни водни тела в Басейнова дирекция „Дунавски района“ са определени като зони за защита на водите, в изпълнение на чл. 119 от ЗВ.

Оценката на състоянието на зоните за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, съгласно ПУРБ Дунавски район 2016-2021 г. показва, че 28 зони са в добро състояние и 22 са в лошо състояние.

Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“

Всички 41 подземни водни тела на територията на Източнобеломорски район са определени като зони за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Оценката на химичното състояние на подземните водни тела, е представена в две категории - добро и лошо: 68 % от тях са оценени в добро и 32 % в лошо състояние.

Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

При актуализацията на регистъра на зоните за защита на подземни води в ПУРБ 2016/2021 г. на БДЗБР, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, от всичките 38 на брой актуализирани подземни водни тела, 34 броя отговорят на критериите на чл. 119, ал.1, т. 1 и т. 2 от ЗВ и са определени като води за водочерпене за човешка консумация.

Оценката на състоянието на зоните за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, също показва, че всички 34 зони са в добро състояние.

Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи

Басейнова дирекция „Дунавски район“

Разглежданото изменение и допълнение на, "ПРР за програмния период 2021-2027г.". засяга чувствителна зона на територията на Басейнова дирекция „Дунавски район“ с код BGCSARI04

Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“

Уязвими зони

Община Раднево и Община Гълъбово където е разположен енергиен комплекс Марица-Изток попадат изцяло в уязвими зони.

Чувствителни зони

В Източнобеломорски район са определени 6 зони за защита на водите - чувствителни зони. Във водосбор на чувствителна зона попада целият басейн на р. Марица и р. Тунджа и басейна на р. Арда от извори до вливане на р. Крумовица. Водосборите на чувствителните зони заемат 33 116 км², което представлява 94% от площта на ИБР.

Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“

Чувствителни зони

В териториалния обхват на Западнобеломорски район за басейново управление за чувствителни зони са определени 9 участъка от повърхностни водни тела, всичките в поречието на р. Струма.

Разглежданото изменение и допълнение на, "ПРР за програмния период 2021-2027г.". ще засегне 3 чувствителни зони на територията на басейновата дирекция

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Разглежданото изменение и допълнение на ПРР за програмния период 2021-2027г. не засяга зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

7. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ", БАЗИРАНО НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК

В т.7 на Доклада за екологична оценка е направен анализ на съществуващите екологични проблеми в страната, установени на различно ниво, имащи отношение към изменението и допълнението на ПРР, в т.ч. на връзката между екологичните проблеми и предвижданията на програмата, съответно – изводи дали изменението и допълнението на ПРР ще доведе до подобряване на екологичната обстановка, или до влошаване и задълбочаване на съществуващи екологични проблеми и/или възникване на нови такива.

Анализът показва наличието на проблеми по почти всички компоненти и фактори на околната среда, както и възможност с реализирането на изменението и допълнението на ПРР да се допринесе за ограничаването им.

Предвижданията на изменението и допълнението на ПРР нямат потенциал и не се очаква да доведат до задълбочаване на съществуващи или възникване на нови екологични проблеми в разглежданата територия.

8. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРР, РАЗГЛЕЖДАЩО ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 - СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ

ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Т.8 в Доклада за екологична оценка прави анализ на начина по който целите по опазване на околната среда, идентифицирани в международни, в т.ч. европейски и национални документи, се отнасят към предвижданията на изменението и допълнението на ПРР и дали и как предвижданията на изменението и допълнението на ПРР ги съобразяват.

В т.8.1 и т.8.2 на Доклада за екологична оценка, в таблична форма е представен анализ на относимостта на целите на опазване на околната среда на международно и национално ниво, включени в част от стратегиите, плановете и програмите от описаните по-горе в ДЕО.

Извършеният анализ показва следните резултати:

- Предвидените дейности по изменението и допълнението на ПРР не влизат в противоречие с цели по опазване на околната среда;
- Изменението и допълнението на ПРР интегрира относимите цели по опазване на околната среда на национално и международно ниво и ще допринесе за постигането им.

9. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ОТРИЦАТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, В Т.Ч. И ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА В ДРУГИ ДЪРЖАВИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПРР, ПОЗОВАВАЩО СЕ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД ЗА РЕГИОНИТЕ НА НИВО NUTS3 – СТАРА ЗАГОРА (И ПРИЛЕЖАЩИТЕ ОБЩИНИ), КЮСТЕНДИЛ И ПЕРНИК

9.1. Методика на оценката

В тази точка на доклада за ЕО е направена оценка на очакваните въздействия от реализирането на изменението и допълнението на ПРР (базирано на ТПСР, които са неразделна част от него) върху околната среда и човешкото здраве на двете нива, които стратегията идентифицира (приоритет и ниво „мерки/дейности“), като са взети предвид характера на взаимодействието и синергията между различните въздействия, а именно: вторични, кумулативни (разгледани в отделна подточка 9.3), едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.

Оценката на ниво приоритет включва оценка на въздействието на двата нови приоритета, Приоритет 3: Справедлив преход и Приоритет 4: Техническа помощ, които са обект на изменението и допълнението на ПРР, базирано на ТПСП.

Оценката на ниво „мерки/дейности“ това включва оценка на въздействието на мерките и дейностите към съответния приоритет от изменението и допълнението на ПРР, като същата е приложена единствено и само за Приоритет 3, където такива са разписани на основа на приложените териториални планове за справедлив преход за регионите на ниво nuts3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник.

По отношение на **трансгранични въздействия върху околната среда на други държави**, в отделна подточка по-долу е извършен анализ и оценка на възможността проекта на изменение и допълнение на ПРР, базиран на ТПСП, да доведе до възникването на трансгранично въздействие върху околна среда на други държави.

Оценката на въздействието върху околната среда при прилагането на изменения и допълнен вариант на Програма за развитие на регионите 2021-2027, базирано на ТПСП, е изготвена при спазване на принципа за „екологосъобразна реализация“ – връзката между „характер на въздействието“ и „потенциал на въздействието“ по отношение екологичните цели и изисквания.

Потенциалните въздействия са идентифицирани във връзка с осъществяването на заложените приоритети и мерки и дейности в изменението и допълнението на ПРР и доколкото е възможно допускане на инвестиционните проекти, заложи за финансиране, като резултат от анализ на състоянието на съответния компонент/фактор на околната среда и количествен или качествен анализ на изменението му след реализацията на даден проект.

Оценката за потенциала на въздействие е обобщена в Таблица 1 по-долу.

Таблица 1. Оценка на потенциала на въздействие

Характер на въздействието	Потенциал на въздействието				
	Незначителен	Нисък	Среден	Висок	Много висок
Положителен	+1	+2	+3	+4	+5
Няма пряко отношение към компонента (или не се очаква въздействие)	-				
Отрицателен	-1	-2	-3	-4	-5

Потенциалът на въздействието се дефинирана в следните степени на значимост:

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

• **Положителен характер на въздействие с потенциал:**

много висок	забележимо и ясно изразено въздействие, свързва се с дългосрочен или постоянен положителен ефект в национален мащаб
висок	изразено въздействие с продължителен период на проява с ефект в национален мащаб
среден	въздействие, свързано с ограничена по площ проява с ефект в регионален мащаб
нисък	очаква се въздействие, проявяващо се в много малки количества с ефект в локален мащаб
незначителен	въздействие пренебрежимо дори в локален мащаб на проява

• **Отрицателен характер на въздействие с потенциал:**

незначителен	очаква се отрицателно въздействие, пренебрежимо или за много кратък период на действие с пълна обратимост. Не е необходимо прилагане на мерки
нисък	проявява се временно, краткосрочно, ограничено по време и по площ и лесно обратимо въздействие. Може да се избегне без прилагане на специални мерки, освен спазване на най-добрите практики по време на реализацията му
среден	необходимо е да се отчете в комбинация с други фактори, в резултат от средносрочни или дългосрочни, постоянни отрицателни въздействия, на голяма площ, вторични, кумулативни, синергични. Необходимо е въздействието да бъде намалено или смекчено посредством смекчаващи/компенсиращи мерки или чрез избор на алтернативи
висок	постоянно, необратимо въздействие с висока интензивност, на значителна площ, което засяга важни компоненти на околната среда

много висок	въздействието не може да бъде предотвратено/ премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи/компенсиращи мерки.
--------------------	---

В случаите, когато даден приоритет или мярка или **дейност нямат отношение към компонента или не се очаква въздействие**, то същите се маркират, като същото се отбелязва.

В случаите на отрицателни въздействия, където е подходящо, ще се определи и рискът за околната среда, като зависимост от потенциала на въздействие и степента на неговата проява. Степента на риска е определена в три групи:

- **значителен, неприемлив риск** за околната среда;
- **приемлив риск**, за който е необходимо да се предвидят смекчаващи мерки и контрол на въздействията и
- **нисък риск**, за който не е необходимо предприемането на смекчаващи мерки.

В т 9.1.1.1 и т 9.1.1.2 са посочени съответно сецифики по отношение на климата, взети под внимание в хода на оценката и прилагането на настоящата методика и специфики по отношение качеството на атмосферния въздух, взети под внимание в хода на оценката и прилагането на настоящата методика

9.2. Оценка на потенциала на очакваните въздействия

9.2.1. Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход

9.2.1.1. Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на мерките, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения

Оценката на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на мерките, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения, е представена в Таблица 2 по-долу.

Таблица 2. Оценка на потенциала на въздействие по мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения от Приоритет 3, разработен на база на ТПСП

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
Климат и изменение на климата	<p>Сама по себе си рекултивацията на минните терени в трите области няма пряко отношение към климата и в частност климатичните промени.</p> <p>Очаква се непряко, вторично положително въздействие върху климата, което ще е в резултат, както на увеличаване на поглъстителите на CO₂ предвид увеличаването на зелените площи, така и на намаляването на емисиите на парникови газове, в резултат на създаване на подходящи терени за инсталиране на нови енергийни мощности от възобновяеми енергийни източници. Очакваното въздействие ще е с нисък потенциал.</p>	<p>Създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора ще подпомогне енергийния преход на страната, като ще осигури алтернативна заетост и ще позволи засегнатия район да задържи и дори да увеличи степента си на икономическо развитие. Това ще стане чрез значително намаляване нивата на генерираните емисии на парникови газове, отчитайки закриването на въглищните мини и модернизация на ТЕЦ, преминавайки към алтернативно и по-ниско замърсяващо гориво. Очаква се проява на пряко, положително и дълготрайно въздействие, със среден потенциал.</p> <p>Реализирането на тази мярка ще има и косвено, вторично положително въздействие върху климата, който също</p>	<p>Създаването на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите засегнати области ще допринесе за значителен спад на нивата на образуваните парникови газове в разглежданите райони, като се очаква положително въздействие с много висок потенциал.</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregion.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
		може да се оцени със среден потенциал и се изразява в намаляване количествата на емитираните парникови газове, като се позволи от една страна да се създадат съоръжения за съхраняване на произведена електрическа енергия, особено важно за произведената енергия от ВЕИ, чието производство не е равномерно в хода на денонощието, а от друга ще се подпомогне процеса на рециклиране на образуваните отпадъци от батериите за съхранение на електроенергия. Така ще се позволи разширението на производствени мощности за електроенергия от ВЕИ.	
Атмосферен въздух	Рекултивацията на увредени минни терени в трите области ще допринесе за намаляване на емисиите в атмосферата, основно прахови, като ще подпомогне процеса за подобряване на КАВ в засегнатите райони. Очаква се положително въздействие с нисък потенциал.	Създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора като цяло ще допринесе за намаляване замърсяването на атмосферния въздух с вредни вещества, като се очаква и подобрение на качеството на атмосферния въздух в района и	Индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите засегнати области ще подпомогнат процеса на намаляване замърсяването на атмосферния въздух с вредни вещества, както и ще допринесат за намаляване процента на населението, живеещо при

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
		намаляване процента на населението на страната, изложени на влошени показатели на КАВ. Очаква се положително въздействие със среден потенциал на въздействие.	наднормени нива на замърсяване с ФПЧ10. Очаква се и значително подобрене на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в засегнатите райони. Въздействието ще е пряко, положително и дълготрайно, с много висок положителен потенциал.
Повърхностни води	Изпълнението на мерките ще доведе до пряко положително въздействие върху повърхностните води чрез ограничаване вредното въздействие от минните дейности и намаляване на риска от потенциално въздействие върху качеството на повърхностните води. Изпълнението на посочените мерки ще доведе до положително, дългосрочно въздействие по отношение на състоянието на повърхностните води и ще допринесе за постигане целите на ПУРБ за постигане на добро състояние на водите.	Мярката няма отношение към повърхностните води	Мярката няма пряко отношение към повърхностните води, но се очаква косвено положително въздействие, свързано с ограничаване на замърсители, емитирани от индустрията и внедряването на чисти технологии Изпълнението мярката ще доведе до положително, дългосрочно въздействие по отношение на състоянието на повърхностните води и ще допринесе за постигане целите на ПУРБ. Очакваното въздействие е с до среден потенциал.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	Въздействието се оценява като положително по отношение на качеството и количеството на повърхностните води, дългосрочно, без кумулативен ефект и с обхват – локален. Очакваното въздействие е с до среден потенциал.		
Подземни води	Очаква се положително косвено въздействие на мярката от подобренията почвени и геоложки условия в резултат на изпълнение на рекултивационните дейности и намаляване на риска от потенциално въздействие върху качеството на подземни води. Въздействието се оценява като положително по отношение на качеството и количеството на подземните води, дългосрочно, без кумулативен ефект и с обхват – локален. Като цяло въздействията могат да се оценят като такива с до среден потенциал.	Мярката няма отношение към подземните води	Мярката няма отношение към подземните води
Геоложка среда	Мярката, свързана с рекултивация на нарушени терени в трите области ще доведе до преки, директни, дългосрочни и	Създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора ще доведе до пряко и	По подобие на предходната мярка и тук се очаква отрицателно, пряко, необратимо и краткосрочно въздействие

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	положителни въздействия върху геоложката среда, свързани основно с намаляване на риска от проява на опасни геоложки явления, като свлачища, срутища, ерозионни процеси и пр. Потенциала на въздействието може да се оцени като среден положителен, предвид факта, че очакваното въздействие ще се прояви на регионално ниво.	отрицателно въздействие, което ще е необратимо и краткосрочно и ще е свързано с нарушаване на приповърхностния слой на геоложката среда, в резултата на изграждането на новите обекти. Въздействието ще е с незначителен потенциал.	върху приповърхностния слой на геоложката среда, в резултат от унищожаването ѝ, за да се изградят новопредвидените обекти. Въздействието ще е с незначителен потенциал.
Почви и земеползване	Рекултивацията на минни терени не оказва пряко въздействие върху незасегнатите почви в района, но може да окаже косвено положително въздействие с ниска степен в резултат от прекратяване на минните дейности и засягането на нови площи и съответните емисии във въздуха и водите. Рекултивирането на терените и връщането на част от тях към земеделския фонд има положително въздействие със средна до висока степен. Почвите върху рекултивираните терени са 10-та категория, без диференциран почвен профил и се	Ако създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора бъде разположено върху рекултивирани минни терени, въздействията върху почвите не се очакват. Ако поради технически причини или особени специфики на производствения процес тези мощности се разполагат в ненарушени терени, очакваните въздействия върху почвите са преки, отрицателни с ниска до средна степен на въздействие, като степента на тези	Ако създаването на индустриални паркове бъде разположено върху рекултивирани минни терени, въздействията върху почвите не се очакват. Ако поради технически, логистични или други причини тези индустриални паркове се разполагат в ненарушени терени, очакваните въздействия върху почвите са преки, отрицателни с ниска до средна степен на въздействие, като степента на тези въздействия е свързана с типа и площта на засегнатите от строителството почви, както в самите

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	нуждаят от продължителен период от време, за да възстановят продуктивните си свойства.	въздействия е свързана с типа и площта на засегнатите от строителството почви. Косвени положителни въздействия с ниска степен, свързани със създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии, може да се очакват в резултат на намаляването на вредни емисии във въздуха и водите.	индустриални паркове, така и в прилежащата им инфраструктура.
Ландшафт	Рекултивирането на засегнатите от минна дейност терени ще има средна до висока положителна степен на въздействие в резултат от възможността за постепенно възстановяване на унищожените компоненти на ландшафта и частично или пълно възстановяване на облика на съответният район.	Ако създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора бъде разположено върху рекултивирани минни терени, въздействията върху ландшафтите не се очакват, тъй като терените са силно модифицирани и на практика естествените компоненти на ландшафта напълно липсват. Във всички останали случаи могат да се очакват отрицателни въздействия с ниска до средна степен в резултат от антропогенизирането на ландшафтите и	Ако създаването на индустриални паркове бъде разположено върху рекултивирани минни терени, въздействията върху ландшафтите не се очакват, тъй като терените са силно модифицирани и на практика естествените компоненти на ландшафта напълно липсват. Създаването на нови индустриални паркове в райони с естествени или слабо модифицирани ландшафти ще окаже пряко отрицателно въздействие върху ландшафта с ниска до средна степен в резултат от антропогенизирането на

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
		нарушаване на естествения облик на района. Косвени положителни въздействия с ниска степен, свързани със създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии, може да се очакват в резултат на намаляването на вредни емисии върху компонентите на ландшафта.	ландшафтите и нарушаване на естествения облик на района.
Флора и фауна Защитени територии и защитени зони Горски територии	Рекултивацията на минни терени ще се извърши на базата на конкретни проекти, разработени на следваща по-подробна фаза, съобразени с изискванията на законите и наредбите за опазване на околната среда и биоразнообразието. По този начин ще се гарантира липсата на значително отрицателно въздействие върху биоразнообразието фауната в района. В резултат на реализиране на различни рекултивационни дейности може да се очаква безпокойство на животните, обитаващи прилежащи територии в резултат	Възможно е отрицателно въздействие, дължащо се на дейности по строителство и експлоатация на различни съоръжения и инфраструктура. Възможно е унищожаване на местообитания, загуба на индивиди от често срещани и консервационно значими растителни и животински видове, безпокойство. Чувствителността е различна за различните рецептори и в различните периоди от годината (най-общо - висока през размножителния сезон, през	При изграждане на инфраструктурата, в зависимост от местоположението и спецификите на дейностите, е възможно отрицателно въздействие върху флората, фауната и защитените територии. Възможно е унищожаване на местообитания, загуба на индивиди от често срещани и консервационно значими растителни и животински видове, безпокойство. Чувствителността е различна за различните рецептори и в

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	<p>от присъствие и работата на оборудване и хора. Безпокойството може да засегне както често срещани, така и консервационно значими видове. Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до преместването на някои видове в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани.</p> <p>Потенциалното безпокойство от рекултивационни дейности ще бъде временно, краткотрайно, в отделни участъци и с относително нисък интензитет. Не се очаква значително безпокойство на животните в общината в резултат на прекатегоризиране на земята.</p> <p>Безпокойството може да засегне бозайниците и птиците, като чувствителността им е висока през размножителния сезон (за всички видове) и през периода на зимуване (за хиберниращите видове бозайници, вкл. прилепите). Чувствителността на</p>	<p>останалата част от годината - умерена за бавно/трудно подвижните и ниска за останалите видове).</p> <p>Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.</p>	<p>различните периоди от годината (най-общо - висока през размножителния сезон, през останалата част от годината - умерена за бавно/трудно подвижните и ниска за останалите видове).</p> <p>Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	<p>земноводните и влечугите по отношение на безпокойството е ниска.</p> <p>Потенциалът на очакваното отрицателно въздействие може да варира от незначителен до нисък, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.</p> <p>В резултат от рекултивацията се очаква и локално положително въздействие с нисък потенциал.</p>		
Културно-историческо наследство	<p>Закриването на въглищните мини и рекултивацията на увредените терени в трите области не се очаква да окаже каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство поради това, че в случай на наличие на обекти от културно-историческото наследство на страната в разглежданите райони, то те са били засегнати в процеса на разработването на въглищните мини. Възможно е дори преустановяване на рудничната дейност да окаже и отрицателно въздействие, поради това, че ще предотврати разкриването и</p>	<p>При спазване на действащото в страната законодателство за управление на културно-историческото наследство, свързано с предварително проучване на предстоящите да се усвоят терени, проучването на открити обекти на културно-историческото наследство или наблюдение по време на строителството от археолог, то не се очаква мярката да окаже каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство. Може да се каже, че реализирането на мярката дори ще има дори положително,</p>	<p>Изпълнението на предложената мярка при спазване на националното законодателство в областта на културно-историческото наследство, то няма да се окаже каквото и да е въздействие върху КИН. Може да се каже, че реализирането на мярката дори ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregion.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	проучването на нови обекти, в резултат на земно-изкопните работи.	макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.	подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.
Отпадъци	За Рекултивацията на увредени минни терени в трите области се предвижда разработване на цялостен план за рекултивация, вкл. изготвянето на необходимите проучвания, определянето на най-подходящите методи, в допълнение към действителната рекултивация и възстановяване/ремедиация/деконтаминация на терените. С рекултивацията на площите, увредени от минната дейност и заемащи огромни територии, ще допринесе от една	Създаването на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора цели прилагането на нови устойчиви енергийни решения в съответствие с целите на прехода към климатична неутралност, подкрепа на икономическата диверсификация и създаването на работни места. Производството и/или рециклирането на батерии предполага от една страна приемане на определени отпадъци за	Индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите засегнати области ще подпомогнат процеса на намаляване замърсяването на околната среда с отпадъци. Очаква се положително въздействие със среден потенциал.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	<p>страна със справянето с значим екологичен проблем и от друга – спомагане за прехода към неутрална по отношение на климата икономика</p> <p>Очаква се положително въздействие с много висок потенциал.</p>	<p>оползотворяване и от друга - образуване на производствени отпадъци, които следва да бъдат предавани за обезвреждане или рециклиране на юридически лица, притежаващи документ по чл. 67 и/или чл. 78 от ЗУО или комплексно разрешително и/или нотификация по Регламент (ЕО) №1013/2006.</p> <p>Като цяло се очаква положително въздействие със среден потенциал свързано с целите на прехода към климатична неутралност.</p>	
Вредни физични фактори	<p>Рекултивацията на увредените терени е в пряка връзка със закриването на въглищните мини. Сама по себе си мярката се очаква да има пряко, краткосрочно, временно и обратимо въздействие върху вредните физични фактори, свързано основно с незначително повишаване на шумовите емисии по време на процеса на рекултивация. Реализирането на мярката не се очаква да</p>	<p>Не се очаква изграждането на предложените нови производствени мощности да доведат до промяна в акустичните характеристики на средата.</p>	<p>Създаването на нови индустриални паркове с нулеви емисии не се очаква да доведе до промяна в акустичните характеристики на средата. В зависимост от предложените нови технологии е възможно дори съществуващите производства да се заменят и с такива, които се отличават с излъчването на по-ниски шумови нива в околната среда и</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregion.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	окаже пряко, положително и дългосрочно въздействие върху средата по отношение на вредните физични фактори, тъй като ще намали шумовото натоварване, както и вибрациите от използваната тежка техника в процеса на добив на въглища. Въздействията се оценяват като такива с отрицателен незначителен потенциал по време на процеса на рекултивация до положителни въздействия с незначителен потенциал, породени от ефекта на извършената вече рекултивация.		по-този начин дори да се стигне до подобряване на акустичните характеристики на средата – положително, пряко и дълготрайно въздействие, отличаващо се със среден потенциал.
Опасни химични вещества и смеси	Реализирането на мярката няма пряка връзка с ОХВС. Необходимостта от нейното изпълнение е в резултат закриването на въглищни мини, което още доведе до намаляване използването на ОХВС, в частност експлозивни, което пък от своя страна ще намали рисковете за околната среда в случай на аварийни ситуации. Въздействието е индиректно, положително, с незначителен потенциал.	Спазването на действащото в страната законодателство в областта на ОХВС при реализирането на предложената мярка няма да позволи каквито и да е отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на ОС в резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС.	Реализирането на мярката се очаква да има пряко, дългосрочно и положително въздействие, с до среден потенциал, което ще е в резултата основно на очакваното намаляване на използваните ОХВС, предвид целящото се създаване на индустриални паркове за чисти технологии.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
Материални активи	Реализирането на мярката няма пряко отношение към материалните активи.	Реализирането на мярката е свързано с изграждането на нови производствени мощности и ще има пряко, дългосрочно и положително въздействие със среден потенциал.	Създаването на индустриални паркове за чисти технологии ще доведе до въвеждането в експлоатация на нови производствени мощности, щадящи околната среда и ще окаже пряко, положително и в дългосрочен аспект въздействие със среден потенциал върху материалните активи с екологична насоченост.
Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здрави	Реализирането на мярката, предвидена да доведе до рекултивация на увредените терени, ще доведе до подобряване на условията на живот на населението в засегнатите райони, предвид облагородяването на засегнатите територии. От тук ще създаде условия за развитието на редица дейности, като туризъм, както и появата на нови производства на възстановените терени. Очаква се положително и дълготрайно въздействие, с незначителен потенциал върху социално-икономическите фактори на средата.	Изграждането на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора ще има пряко, положително и дългосрочно положително въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Това от своя страна ще подпомогне прехода към неутрална по отношение на климата икономика, което до известна степен крие в себе си риск от	Очаква се при реализирането на мярката да се стигне до проява на пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху социално икономическите фактори на средата, предвид откриването на нови работни места и подпомагане процеса на преход към неутрална по отношение на климата икономика, така че да не се увеличи безработицата в засегнатите райони. По отношение здравето на населението в засегнатите райони се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregion.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Рекултивация на минни терени в трите области	Създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора	Създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области
	Въздействие		
	<p>Що се касае до човешкото здраве, то процесите на рекултивация на увредените терени са свързани с намаляване на замърсяването на въздуха, водите, както и почвите. Това от своя страна има положително, дългосрочно и пряко въздействие върху човешкото здраве, което може да се оцени като такова със среден потенциал.</p>	<p>увеличаване на безработицата, предвид закриването на въглищните мини и преустановяване производството на електро- и топлоенергия от твърди изкопаеми горива.</p> <p>Мярката е в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в област Стара Загора, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.</p>	<p>със среден потенциал, което се дължи от една страна на подобряване условията на средата – по-чиста околна среда поради преустановяване замърсяването на въздуха, водите и почвите от добива, преработката и изгарянето на въглища, а от друга на допринасяне за икономическото развитие на засегнатите райони.</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

Таблица 5 - Продължение: Оценка на потенциала на въздействие по мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения от Приоритет 3

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фолтоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
Климат и изменение на климата	Инвестициите във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона ще допринесат за значително намаляване на емитираните парникови газове, като ще окажат пряко и дългосрочно въздействие с много висок положителен потенциал.	Подкрепата за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фолтоволтаични панели в област Перник ще подпомогне процеса на енергиен преход в региона, като ще намали значително генерираните там парникови газове и ще доведе до проява на положително въздействие с дългосрочна перспектива със среден потенциал.	Инвестициите за подпомагане използването на водород в трите области ще подпомогнат процеса на енергиен преход в регионите, като ще намалят значително генерираните там парникови газове и ще доведе до проява на положително въздействие с дългосрочна перспектива със среден потенциал.
Атмосферен въздух	Разглежданите инвестиции значително ще подпомогнат процеса на намаляване замърсяването на въздуха с вредни и опасни вещества и ще допринесат за подобряване на КАВ в трите региона. Освен това ще намалят процента на населението, живеещо при наднормени емисии на атмосферни замърсители.	Разглежданата инвестиция за област Перник ще намали значително количествата емитирани вредни вещества във въздуха и ще допринесе за подобряване на КАВ в региона. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.	Разглежданите инвестиции значително ще подпомогнат процеса на намаляване замърсяването на въздуха с вредни и опасни вещества и ще допринесат за подобряване на КАВ в трите региона. Освен това ще намалят процента на населението, живеещо при наднормени емисии на атмосферни замърсители.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
	Очаква се положително въздействие с много висок потенциал, което ще е пряко, директно и дългосрочно.		Очаква се положително въздействие с много висок потенциал, което ще е пряко, директно и дългосрочно.
Повърхностни води	Мярката няма отношение към повърхностните води Съществува вероятност за локално отрицателно въздействие при извършване на строителните дейности по изграждане на нови съоръжения и свързваща инфраструктура. Въздействието е краткосрочно - по време на периода на строителство и в кратки интервали по време на експлоатацията. Потенциала на въздействието се оценява на незначителен.	Мярката няма отношение към повърхностните води.	Мярката няма отношение към повърхностните води
Подземни води	Мярката няма отношение към подземните води	Мярката няма отношение към подземните води	Мярката няма отношение към подземните води
Геоложка среда	Реализирането на мярката ще има пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие	Реализирането на мярката ще има пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие	Реализирането на мярката ще има пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
	с незначителен потенциал върху геоложката среда, което ще е в резултата от увреждането на приповърхностния слой на средата.	върху геоложката среда, което ще е в резултата от увреждането на приповърхностния слой на средата. Въздействието ще е с незначителен потенциал.	върху геоложката среда, което ще е в резултата от увреждането на приповърхностния слой на средата при изграждането на инсталации за производство на водород. Въздействието ще е с незначителен потенциал.
Почви и земеползване	Изграждането на фотоволтаични паркове и съоръжения за съхранение на енергия или за производство на зелен водород върху рекултивирани минни терени няма да доведе до отрицателни въздействия върху почвите, тъй като се предполага те да бъдат ситуирани върху рекултивирани минни терени. Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.	Изграждането на фотоволтаични панели в област Перник върху рекултивирани минни терени няма да доведе до отрицателни въздействия върху почвите. Изграждането на фотоволтаични панели извън рекултивирани минни терени може да окаже незначително отрицателно въздействие върху почвите поради факта, че този тип инвестиции не изискват сериозни строителни дейности, които да са свързани с мащабно нарушаване на почвения слой.	Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
		Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха	
Ландшафт	Изграждането на фотоволтаични паркове и съоръжения за съхранение на енергия или за производство на зелен водород върху рекултивирани минни терени няма да доведе до отрицателни въздействия върху ландшафтите. Косвени положителни въздействия върху ландшафтите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.	Изграждането на фотоволтаични панели в област Перник върху рекултивирани минни терени няма да доведе до отрицателни въздействия върху ландшафтите. Изграждането на фотоволтаични панели извън рекултивирани минни терени може да окаже ниско до средно отрицателно въздействие поради факта, че този тип инвестиции са свързани с промяна на типа ландшафт. Въздействията са основно визуални. Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха	Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.
Флора и фауна	Потенциалните въздействия върху биоразнообразието са загуба/увреждане	Въздействия може да има в случай на евентуални строителни дейности в	Въздействия може да има в случай на евентуални строителни дейности в

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
Защитени територии и защитени зони, Горски територии	на природни местообитания/ местообитания на видове, безпокойство и загуба на индивиди. Загуба на местообитания ще има в директно засегнатата от строителни дейности (вкл. при изграждане на съпътстваща инфраструктура - пътни връзки, електропроводите и др.) площ. Безпокойство може да възникне в резултат на присъствието и работата на хора и техника в строителните площадки. То може да засегне птици и бозайници в района на дейностите. Възможна е загуба на индивиди в резултат от изкопните дейности, движението на техника и др. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.	природни местообитания/ местообитания на видове. Възможните въздействия са загуба/увреждане на местообитание, безпокойство и загуба на индивиди. Загуба на местообитания ще има в директно засегнатата от строителни дейности (вкл. при изграждане на съпътстваща инфраструктура - пътни връзки, електропроводите и др.) площ. Безпокойство може да възникне в резултат на присъствието и работата на хора и техника в строителните площадки. То може да засегне птици и бозайници в района на дейностите. Възможна е загуба на индивиди в резултат от изкопните дейности, движението на техника и др. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.	природни местообитания/ местообитания на видове. Възможните въздействия са загуба/увреждане на местообитание, безпокойство и загуба на индивиди. Загуба на местообитания ще има в директно засегнатата от строителни дейности (вкл. при изграждане на съпътстваща инфраструктура - пътни връзки, електропроводите и др.) площ. Безпокойство може да възникне в резултат на присъствието и работата на хора и техника в строителните площадки. То може да засегне птици и бозайници в района на дейностите. Възможна е загуба на индивиди в резултат от изкопните дейности, движението на техника и др. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
Културно-историческо наследство	При спазване на действащото в страната законодателство за управление на културно-историческото наследство, свързано с предварително проучване на предстоящите да се усвоят терени, проучването на открити обекти на културно-историческото наследство или наблюдение по време на строителството от археолог, то не се очаква мярката да окаже каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство. Може да се каже, че реализирането на мярката дори ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради	Изпълнението на предложената мярка при спазване на националното законодателство в областта на културно-историческото наследство, то няма да се окаже каквото и да е въздействие върху КИН. Може да се каже, че реализирането на мярката дори ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.	В случай, че предложената мярка се изпълнява при спазване на нормативните изисквания, то не се очаква да се окаже каквото и да е въздействие върху културно- историческото наследство. Допустимо е да се спомене, че е възможно реализирането на подобни мерки да окаже и положително, пряко и дългосрочно въздействие върху КИН, което ще се дължи на възможността за проучване на обекти на КИН преди усвояване на засегнатите терени, както и предвид намаляване замърсяването на околната среда.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
	нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.		
Отпадъци	Тази мярка допълва мярката за рекултивация на въглищните мини като фотоволтаичните системи ще бъдат инсталирани приоритетно върху рекултивирани терени. Допълва също така и мерките за насърчаване на ВЕИ и създаване на пътна карта за водорода, както е предвидено в други фондове на ЕС, които ще подпомогнат декарбонизацията на някои индустрии, използващи изкопаеми горива. Разглежданите инвестиции ще допринесат от една страна за справянето с значим екологичен проблем - отпадъците и от друга – спомагане за	Разглежданата инвестиция за област Перник ще подпомогне енергийния преход в региона, като се използва вече съществуващият инженерен опит и се разработят соларни системи за централно отопление като комбинирани системи за охлаждане и тригенерация на топлинна и електрическа енергия, за да се сведе до минимум отрицателното въздействие на изгарянето на въглища от ТЕЦ – Перник. Това от своя страна ще доведе до намаляване на минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещ на въглища. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.	Разглежданите инвестиции са косвено свързани със справянето със значим екологичен проблем - отпадъците и имат пряко отношение за спомагане на прехода към неутрална по отношение на климата икономика. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
	прехода към неутрална по отношение на климата икономика Очаква се положително въздействие с много висок потенциал, което ще е пряко, директно и дългосрочно.		
Вредни физични фактори	Реализирането на мярката не се очаква да доведе до каквито и да е промени в акустичната среда на засегнатите региони	Не се очаква при спазване на националното законодателство реализирането на мярката да доведе до промяна в акустичните характеристики на заобикалящата среда.	Реализирането на мярката няма да доведе до промяна в акустичните характеристики на заобикалящата среда, като доведе до влошаване на същите, поради това, че към момента, от описанието на базовото състояние, то е видно, че основно акустично натоварване на средата е в градска среда и се дължи основно на транспорта.
Опасни химични вещества и смеси	Спазването на действащото в страната законодателство в областта на ОХВС при реализирането на предложената мярка няма да позволи каквито и да е отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на ОС в	При спазване на действащото екологично законодателство в областта на ОХВС, то не се очаква каквото и да е въздействие от използването и съхраняването на ОХВС, необходими за новопредвидените производства. Предвид същото не се	Спазването на действащото в страната законодателство за работа и съхраняване на ОХВС няма да доведе до каквито и да е въздействия от използването в

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
	резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС.	очакват отрицателни въздействия, като резултат от възникнали аварии с ОХВС.	производството и съхраняването на ОХВС, както и от аварийни ситуации с ОХВС.
Материални активи	Реализирането на мярката е свързано с изграждането на нови производствени мощности и ще има пряко, дългосрочно и положително въздействие със среден потенциал върху материалните активи.	Реализирането на мярката ще окаже пряко, положително и в дългосрочен аспект въздействие със среден потенциал върху материалните активи, което ще е с екологична насоченост.	Въздействието върху материалните активи, предвид предвиденото изграждане на нови мощности, ще е пряко, положително и дългосрочно, със среден потенциал на въздействие.
Социално- икономически условия на средата. Население и човешко здраве	Реализирането на мярката ще има пряко, положително и дългосрочно положително въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Това от своя страна ще подпомогне прехода към неутрална по отношение на климата икономика, което до известна степен крие в себе си риск от увеличаване на безработицата, предвид закриването на въглищните мини и	Очаква се при реализирането на мярката да се стигне до проява на пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху социално икономическите фактори на средата, предвид откриването на нови работни места и подпомагане процеса на преход към неутрална по отношение на климата икономика, така че да не се увеличи безработицата в засегнатите райони. По отношение здравето на населението в засегнатите региони се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал, което се дължи от	Очаква се при реализирането на мярката да стигне до проява на пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху социално икономическите фактори на средата, предвид откриването на нови работни места и подпомагане процеса на преход към неутрална по отношение на климата икономика, така че да не се увеличи безработицата в засегнатите райони. Мярката е в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона	Подкрепа за МСП, фокусирани върху научноизследователската и развойната дейност, проектирането и монтажа на фолтоволтаични панели в област Перник	Инвестиции за подпомагане използването на водород в трите области
	Въздействие		
	<p>преустановяване производството на електро- и топлоенергия от твърди изкопаеми горива.</p> <p>Мярката е в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.</p>	<p>една страна на подобряване условията на средата – по-чиста околна среда поради преустановяване замърсяването на въздуха, водите и почвите от добива, преработката и изгарянето на въглища, а от друга на допринасяне за икономическото развитие на засегнатите райони.</p>	<p>на региона. От една страна предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

Таблица 5 - Продължение: Оценка на потенциала на въздействие по мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения от Приоритет 3

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
Климат и изменение на климата	Производството и разпределението на биометан и производството на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области ще доведе до спад на емитираните количества парникови газове, като по този начин ще е в основата на дългосрочно положително въздействие с много висок потенциал.	Предложените дейности ще допринесат за намаляване на емитираните в атмосферата парникови газове и ще са в основата на пряко и дългосрочно положително въздействие, отличаващо се с много висок положителен потенциал.	Предложената подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил ще допринесе за намаляване на емисиите на парникови газове от изгарянето на твърди горива за битовото отопление, като по този начин в регионален мащаб ще окаже положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал.
Атмосферен въздух	Инвестициите в така описаните дейности ще доведат до пряко и дългосрочно положително въздействие върху КАВ, с много висок потенциал, което ще е в резултат на намаляването на отделянето на вредни вещества в атмосферния	Предложените инвестиции ще окажат пряко, дългосрочно и положително въздействие върху КАВ в трите региона, дължащо се основно на намаляване на емитирането на вредни за въздуха вещества. Очакваното въздействие ще е с много висок потенциал.	Предложената дейност ще намали значително емитираните вредни вещества в атмосферата, дължащи се на изгарянето на твърди горива за битови нужди, като в частност ще намали значително ФПЧ10. Така ще допринесе за подобряване на КАВ в региона и освен това ще намали процента на населението на страната, изложено на

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	въздух и подобряване в цялост на КАВ в трите региона.		завишени концентрации на фини прахови частици. Въздействието ще е пряко, дългосрочно и положително, със среден потенциал на въздействие.
Повърхностни води	Мярката няма отношение към повърхностните води	Мярката няма отношение към повърхностните води	Мярката няма отношение към повърхностните води
Подземни води	Мярката няма отношение към подземните води	Мярката няма отношение към подземните води	Очаква се отрицателно въздействие върху количественото състояние на подземните води от предвижданите геотермални проучвания и изземване на геотермални води като ресурс за производството, селското стопанство и производството на енергия. Въздействието може да се оцени като такова с нисък потенциал.
Геоложка среда	Реализирането на мярката ще има пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие върху геоложката среда, което ще е в резултата от увреждането на приповърхностния слой на средата при изграждането на новите производствени	Реализирането на мярката ще има пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие върху геоложката среда, което ще е в резултата от увреждането на приповърхностния слой на средата.	Реализирането на мярката ще има пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие върху геоложката среда, което ще е в резултата от увреждането на приповърхностния слой на средата при изграждането на инсталации за

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	мощности. Въздействието ще е с незначителен потенциал.	Въздействието ще е с незначителен потенциал.	производство на водород. Въздействието ще е с незначителен потенциал.
Почви и земеползване	Възможни са преки отрицателни въздействия върху почвите при реализиране на някои от проектите, при които има строителни дейности. Въздействията са незначителни като потенциал Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.	Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.	Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.
Ландшафт	Възможни са преки отрицателни въздействия върху ландшафтите при реализиране на някои от проектите, при които има строителни дейности. Въздействията са незначителни като потенциал и са основно визуални (при изграждане на вятърни турбини)	Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.	Косвени положителни въздействия върху почвите с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	Косвени положителни въздействия върху ландшафта с ниска степен се очакват в резултат на намаляване на емисиите във въздуха.		
Флора и фауна Защитени територии и защитени зони Горски територии	Въздействия може да има в случай на евентуални строителни дейности в природни местообитания/ местообитания на видове. Възможните въздействия са загуба/увреждане на местообитание, безпокойство и загуба на индивиди. Загуба на местообитания ще има в директно засегнатата от строителни дейности (вкл. при изграждане на съпътстваща инфраструктура - пътни връзки, електропроводите и др.) площ. Безпокойство може да възникне в резултат на присъствието и работата на хора и техника в строителните	По-доброто и пълноценно използване потенциала на българската наука може да допринесе за понижаване цената на иновационните решения и технологични инвестиции, както и да се повиши адаптивността и тяхната приложност в местните условия. Повишаването на компетенциите и информираността на персонала е важна основа за по-нататъшно внедряване на различни технологии. Прилагането на тези знания и на екологосъобразни технологии ще допринесе косвено положително за опазване на околната среда и биоразнообразието.	Въздействия може да има в случай на евентуални строителни дейности в природни местообитания/ местообитания на видове. Възможните въздействия са загуба/увреждане на местообитание, безпокойство и загуба на индивиди. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	площадки. То може да засегне птици и бозайници в района на дейностите. Възможна е загуба на индивиди в резултат от изкопните дейности, движението на техника и др. Потенциални въздействия върху птици и прилепи могат да се очакват и при функционирането на вятърните турбини. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.	Потенциалът на очакваното положително въздействие енисък.	
Културно-историческо наследство	Реализирането на мярката при спазване на националното законодателство няма да доведе до въздействия върху КИН. Необходимите да се предприемат нормативно постъпки се свеждат до проучването на предстоящите да се усвоят терени, проучване на открити обекти и наблюдение по време на	Изпълнението на предложената мярка при спазване на националното законодателство в областта на културно-историческото наследство, то няма да се окаже каквото и да е въздействие върху КИН. Може да се каже, че реализирането на мярката дори ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото	Реализирането на мярката при спазване на националното законодателство няма да доведе до въздействия върху КИН. Освен това може да се счете, че мярката ще има положително въздействие с незначителен потенциал, косвено и дългосрочно, отчитайки необходимостта терена да се проучи, а от тук и обектите на КИН, още

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	строителството от археолог, така че да се предприемат постъпки за спасяване на обекти на КИН, открити по време на строителството. Освен това може да се счете, че мярката ще има положително въздействие с незначителен потенциал, косвено и дългосрочно, отчитайки необходимостта терена да се проучи, а от тук и обектите на КИН, още преди началото на строителството и също така поради намаленото замърсяване върху компонентите на околната среда и от тук и върху обектите от КИН.	наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.	преди началото на строителството и също така поради намаленото замърсяване върху компонентите на околната среда и от тук и върху обектите от КИН.
Отпадъци	Предлаганата инвестиция е свързана със създаването на алтернативно гориво с ниски емисии, на базата на органични отпадъци - за промишлени или селскостопански цели, като ще интегрира управлението на	Разглежданите инвестиции са косвено свързани със справянето със значим екологичен проблем - отпадъците и имат пряко отношение за спомагане на прехода към неутрална по отношение на климата икономика.	Разглежданата инвестиция за област Кюстендил ще подпомогне енергийния преход в региона, като ще разшири използването на наличните на областта геотермални ресурси в селското стопанство в производството, вкл. на енергия, с което се очаква да се намали

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	селскостопанските остатъци в енергийните системи на регионите. Очакваното въздействие ще е пряко и дългосрочно положително по отношение на фактора отпадъци, със среден потенциал, което ще е в резултат на алтернативни начини на оползотворяване на селскостопанските остатъци в трите региона.	Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.	търсенето на електроенергия от местната икономика. Това ще доведе до намаляване на потреблението на топлинна и електрическа енергия ТЕЦ Бобов дол, и съответно - до намаляване на минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещ на въглища. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.
Вредни фактори	Реализирането на мярката не се очаква да доведе до каквито и да е промени в акустичната среда на засегнатите региони	Не се очаква при спазване на националното законодателство реализирането на мярката да доведе до промяна в акустичните характеристики на заобикалящата среда.	Реализирането на мярката няма да доведе до промяна в акустичните характеристики на заобикалящата среда, като доведе до влошаване на същите, поради това, че реализирането на мярката само по себе си няма да увеличи шумовите емисии в заобикалящата среда, като засегне основния им източник в акустично натоварените градски среди - транспорта.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
Опасни химични вещества и смеси	Спазването на действащото в страната законодателство в областта на ОХВС при реализирането на предложената мярка няма да позволи каквито и да е отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на ОС в резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС.	При спазване на действащото екологично законодателство в областта на ОХВС, то не се очаква каквото и да е въздействие от използването и съхраняването на ОХВС, необходими за новопредвидените производства. Предвид същото не се очакват отрицателни въздействия, като резултат от възникнали аварии с ОХВС.	Спазването на действащото в страната законодателство за работа и съхраняване на ОХВС няма да доведе до каквито и да е въздействия от използването в производството и съхраняването на ОХВС, както и от аварийни ситуации с ОХВС.
Материални активи	Реализирането на мярката е свързано с изграждането на нови производствени мощности и ще има пряко, дългосрочно и положително въздействие със среден потенциал върху материалните активи.	Въздействието върху материалните активи, предвид предвиденото изграждане на нови мощности, ще е пряко, положително и дългосрочно, със среден потенциал на въздействие.	Реализирането на мярката ще окаже пряко, положително и в дългосрочен аспект въздействие със среден потенциал върху материалните активи, което ще е с екологична насоченост.
Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	Реализирането на мярката ще има пряко, положително и дългосрочно положително въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в	Очаква се при реализирането на мярката да стигне до проява на пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху социално икономическите фактори на средата, предвид откриването на нови работни места и подпомагане процеса на преход към неутрална по отношение на	Очаква се при реализирането на мярката да се стигне до проява на пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху социално икономическите фактори на средата, предвид откриването на нови работни места и подпомагане процеса на преход

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	<p>региона. Това от своя страна ще подпомогне прехода към неутрална по отношение на климата икономика, което до известна степен крие в себе си риск от увеличаване на безработицата, предвид закриването на въглищните мини и преустановяване производството на електро- и топлоенергия от твърди изкопаеми горива.</p> <p>Мярката е в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то мярката ще има пряко и положително</p>	<p>климата икономика, така че да не се увеличи безработицата в засегнатите райони.</p> <p>Мярката е в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.</p>	<p>към неутрална по отношение на климата икономика, така че да не се увеличи безработицата в засегнатите райони.</p> <p>По отношение здравето на населението в засегнатия регион се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал, което се дължи от една страна на подобряване условията на средата – по-чиста околна среда поради преустановяване замърсяването на въздуха, водите и почвите от добива, преработката и изгарянето на въглища, а от друга на допринасяне за икономическото развитие на засегнатите райони.</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области	Подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO ₂ в трите области	Подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил
	Въздействие		
	въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.		

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

9.2.1.2. Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на мерките, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил

Оценката на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на мерките, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил, е представена в Таблица 3 по-долу.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregion.eu

Таблица 3. Оценка на потенциала на въздействие по мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от позоваващия се на ТПСП Приоритет 3

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони	Повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа	Оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа	Подкрепа на организации за професионално образование и обучение, кариерна ориентация и квалификация
	Въздействие			
Климат и изменение на климата	Предложената мярка няма пряко отношение към климата и в частност климатичните промени.	Предложената мярка няма пряко отношение към климата и в частност климатичните промени.	Предложената мярка няма пряко отношение към климата и в частност климатичните промени.	Предложената мярка няма пряко отношение към климата и в частност климатичните промени.
Атмосферен въздух	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на атмосферния въздух в засегнатите региони.	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на атмосферния въздух в засегнатите региони.	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на атмосферния въздух в засегнатите региони.	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на атмосферния въздух в засегнатите региони.
Повърхностни води	Предложената мярка няма пряко отношение към повърхностните води	Предложената мярка няма пряко отношение към повърхностните води	Предложената мярка няма пряко отношение към повърхностните води	Предложената мярка няма пряко отношение към повърхностните води
Подземни води	Предложената мярка няма пряко отношение към подземните води	Предложената мярка няма пряко отношение към подземните води	Предложената мярка няма пряко отношение към подземните води	Предложената мярка няма пряко отношение към подземните води

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	<i>Картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони</i>	<i>Повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа</i>	<i>Оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа</i>	<i>Подкрепа на организации за професионално образование и обучение, кариерна ориентация и квалификация</i>
	Въздействие			
Геоложка среда	Предложената мярка няма пряко отношение към геоложката среда.	Предложената мярка няма пряко отношение към геоложката среда.	Предложената мярка няма пряко отношение към геоложката среда.	Предложената мярка няма пряко отношение към геоложката среда.
Почви и земеползване	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на почвите и земеползването	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на почвите и земеползването	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на почвите и земеползването	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на почвите и земеползването
Ландшафт	Предложената мярка няма пряко отношение към състоянието на ландшафтите	Предложената мярка няма пряко отношение към състоянието на ландшафтите	Предложената мярка няма пряко отношение към състоянието на ландшафтите	Предложената мярка няма пряко отношение към състоянието на ландшафтите
Флора и фауна Защитени територии и защитени зони Горски територии	Предложената мярка няма пряко отношение към биологичното разнообразие, горските територии и ЗТ.	Предложената мярка няма пряко отношение към биологичното разнообразие, горските територии и ЗТ.	Предложената мярка няма пряко отношение към биологичното разнообразие, горските територии и ЗТ.	Предложената мярка няма пряко отношение към биологичното разнообразие, горските територии и ЗТ.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	<i>Картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони</i>	<i>Повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа</i>	<i>Оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа</i>	<i>Подкрепа на организации за професионално образование и обучение, кариерна ориентация и квалификация</i>
	Въздействие			
Културно- историческо наследство	Предложената мярка няма пряко отношение към културно-историческото наследство.	Предложената мярка няма пряко отношение към културно- историческото наследство.	Предложената мярка няма пряко отношение към културно- историческото наследство.	Предложената мярка няма пряко отношение към културно-историческото наследство.
Отпадъци	Предложената мярка няма пряко отношение към фактор отпадъци.	Предложената мярка няма пряко отношение към фактор отпадъци.	Предложената мярка няма пряко отношение към фактор отпадъци.	Предложената мярка няма пряко отношение към фактор отпадъци.
Вредни физични фактори	Предложената мярка няма пряко отношение към вредните физични фактори.	Предложената мярка няма пряко отношение към вредните физични фактори.	Предложената мярка няма пряко отношение към вредните физични фактори.	Предложената мярка няма пряко отношение към вредните физични фактори.
Опасни химични вещества и смеси	Предложената мярка няма пряко отношение към ОХВС.	Предложената мярка няма пряко отношение към ОХВС.	Предложената мярка няма пряко отношение към ОХВС.	Предложената мярка няма пряко отношение към ОХВС.
Материални активи	Предложената мярка няма пряко отношение към материалните активи.	Предложената мярка няма пряко отношение към материалните активи.	Предложената мярка няма пряко отношение към материалните активи.	Предложената мярка няма пряко отношение към материалните активи.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони	Повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа	Оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа	Подкрепа на организации за професионално образование и обучение, кариерна ориентация и квалификация
	Въздействие			
Социално- икономически условия на средата. Население и човешко здраве	Предложената мярка има пряко, положително, дългосрочно въздействие с висок потенциал върху социално-икономическите фактори на средата, поради това, че води до възможност за квалификация и преквалификация на засегнатите работници и ги прави конкурентни на пазара на труда не само на местно, но и на национално ниво. Мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което	Предложената мярка има пряко, положително, дългосрочно въздействие с висок потенциал върху социално-икономическите фактори на средата, поради това, че води до повишаване на квалификацията и преквалификация на търсещите работа засегнати лица в разглежданите региони. Това прави засегнатите лица конкурентни на пазара на труда да едно по-високо от местното ниво и създава условия за стимулиране развитието и подобряване условията на живот на засегнатите работници и служители. Мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара	Предложената мярка има пряко, положително, дългосрочно въздействие с висок потенциал върху социално-икономическите фактори на средата, поради това, че води до улесняване на процеса на намиране на работа на търсещите засегнати работници и служители, което да доведе до подобряване на социално-икономическите им условия на живот. Мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се	Предложената мярка има пряко, положително, дългосрочно въздействие с висок потенциал върху социално-икономическите фактори на средата. Тя прави засегнатите лица конкурентни на пазара на труда да едно по-високо от местното ниво и създава условия за стимулиране развитието и подобряване условията на живот на засегнатите работници и служители. Мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони	Повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа	Оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа	Подкрепа на организации за професионално образование и обучение, кариерна ориентация и квалификация
	Въздействие			
	въздействие се оценява като такова със среден потенциал.	Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.	оценява като такова със среден потенциал.	населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.2.1.3. *Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на мерките, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура*

Оценката на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на мерките, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура, е представена в Таблица 4 по-долу.

Таблица 4. Оценка на потенциала на въздействие по мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура от Приоритет 3, разработен въз основа на ТПСП

КОМПОНЕН Т/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Енергийна ефективност в сграден фонд, с фокус преодоляване на енергийната бедност
	Въздействие
Климат и изменение на климата	Предложените мерки ще допринесат за намаляване на емисиите от CO ₂ и намаляване на последствията от човешката дейност върху изменението на климата. Въздействието има косвено отношение към смекчаване на изменението на климата, положително и дълготрайно, но в малък мащаб – оценката е среден положителен потенциал.
Атмосферен въздух	Дейностите ще допринесат и за намаляването на емисиите в атмосферата като цяло, като имат косвено отношение към подобряване КАВ в засегнатите райони, положително и дълготрайно, но в малък мащаб – оценката, както при климата, и тук е среден положителен потенциал.
Повърхностни води	Предложената мярка няма пряко отношение към повърхностните води
Подземни води	Предложената мярка няма пряко отношение към подземните води
Геоложка среда	Не се очаква предвидените дейности по какъвто и да е начин да повлияят върху геоложката среда, поради това, че същите не са свързани със засягането ѝ.
Почви и земеползване	Предложената мярка няма пряко отношение към качеството на почвите и земеползването. Косвеното смекчаване на климатичните промени има отношение и към качеството на почвите, особено в районите с изразено засушаване. Оценката е нисък положителен потенциал поради ограничения ареал на прилагане.
Ландшафт	Предложената мярка няма пряко отношение към състоянието на ландшафтите. Косвеното смекчаване на климатичните промени има отношение и към

КОМПОНЕН Т/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Енергийна ефективност в сграден фонд, с фокус преодоляване на енергийната бедност
	Въздействие
	състоянието на компонентите на ландшафтите, особено в районите с изразено засушаване. Оценката е нисък положителен потенциал поради ограничения ареал на прилагане.
Флора и фауна	<p>Населените места са предпочитана среда за много синантропни видове прилепи и птици. Прилепите използват разнообразни убежища в зависимост от вида на сградите, вкл. тесни пространства под покриви или между керемидите, фуги и пукнатини на панелни блокове, хлабава мазилка, дребни пукнатини върху фасадите на сградите, различни тавански помещения и мазета, под покривните керемиди, между тухлите на къщите, прорези, шахти, фуги на мостове. Прилепите често посещават сградите сезонно, включително и по време на размножителния период. Някои видове прилепи могат дори да зимуват в сгради (например ръждивият вечерник зимува във фуги на панелни блокове). Потенциалните въздействия при саниране на сградите са загуба на укрития, загуба на индивиди, безпокойство.</p> <p>Птици (вкл. консервационни значими видове) също ползват сградите за гнездене и могат да бъдат засегнати при саниране по време на гнездовия сезон. Потенциални въздействия върху птиците могат да се очакват при саниране на сгради по време на гнездовия сезон и включват загуба на гнездово местообитание, унищожаване на гнезда с яйца и малки, безпокойство.</p> <p>Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.</p>
Защитени територии и защитени зони Горски територии	Предложената мярка няма пряко отношение към горите и защитените територии.
Културно-историческо наследство	Предложената мярка няма пряко отношение към културно-историческото наследство.
Отпадъци	Разглежданата инвестиция ще спомогне за преодоляване на проблема с енергийната бедност в регионите чрез изпълнение на интегрирани мерки за енергийна ефективност, които ще доведат до значително намаляване на потреблението на енергия чрез подобряване на енергийните характеристики на сградите

КОМПОНЕН Т/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Енергийна ефективност в сграден фонд, с фокус преодоляване на енергийната бедност
	Въздействие
	и технологиите с използването на възобновяеми енергийни източници. Това ще доведе до намаляване на потреблението на топлинна и електрическа енергия ТЕЦ, и съответно - до намаляване на минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещи на въглища. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.
Вредни физични фактори	Реализирането на мярката не се очаква да доведе до каквито и да е промени в акустичната среда на засегнатите региони
Опасни химични вещества и смеси	Спазването на действащото в страната законодателство в областта на ОХВС при реализирането на предложената мярка няма да позволи каквито и да е отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на ОС в резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС.
Материални активи	Реализирането на мярката е свързано с енергийна ефективност на сградния фонд и ще има пряко, дългосрочно и положително въздействие със среден потенциал върху материалните активи.
Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	Реализирането на мярката ще има пряко, положително и дългосрочно положително въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на осигуряване на енергийната ефективност на сградния фонд и в частност подпомагане на енергийно бедни домакинства, живеещи в енергийно неефективни жилища. Мярката е в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то мярката ще има пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора,

КОМПОНЕН Т/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Енергийна ефективност в сграден фонд, с фокус преодоляване на енергийната бедност
	Въздействие
	Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.

9.2.1.4. *Обобщена оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход*

Обобщената оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход е представена в Таблица 5 по-долу.

Таблица 5. Обобщена оценка на потенциала на въздействие по Приоритет 3

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
Климат и изменение на климата	Като цяло прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход ще допринесе за значително намаляване на парниковите газове в засегнатите региони, като ще е в основата на проявата на преки, положителни и дългосрочни въздействия с потенциал до много висок.
Атмосферен въздух	Както и при климата, така и по отношение качеството на атмосферния въздух, то прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход ще окаже значителен принос към намаляване емитирането на вредни вещества в атмосферата и така ще допринесе за подобряване на КАВ във засегнатите региони. Очакваното въздействие е пряко, дългосрочно и с потенциал до много висок положителен.
Повърхностни води	Като цяло изпълнението на посочените мерки ще доведе до положително, дългосрочно въздействие по отношение на състоянието на повърхностните води и ще допринесе за постигане целите на ПУРБ за постигане на добро състояние на водите. Потенциала на очакваното въздействие може да се оцени с до среден такъв.
Подземни води	Като цяло изпълнението на посочените мерки ще доведе до положително, дългосрочно въздействие по отношение на състоянието на повърхностните води и ще допринесе за постигане целите на ПУРБ за постигане на добро

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	състояние на водите. Потенциала на очакваното въздействие може да се оцени с до среден такъв
Геоложка среда	Реализирането на Приоритетна ос 3 ще окаже както пряко и положително въздействие върху геоложката среда със среден потенциал, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и ще има пряко и отрицателно въздействие върху приповърхностния слой на геоложката среда, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия – въздействие със среден потенциал.
Почви и земеползване	<p>Като цяло прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход ще допринесе до частично възстановяване на почвената покривка в изменените от минно-добивни дейности райони. Рекултивирането на минните терени ще доведе до създаване на нов тип модифицирани антропогенни почви, които се нуждаят от дълъг период от време, за да възстановят до известна степен естествените си свойства. Въздействията са положителни с ниска до средна степен, преки и дългосрочни.</p> <p>Косвени положителни, дългосрочни въздействия с ниска степен върху почвите се очакват и от намаляването на емисиите във въздуха и водите.</p> <p>Отрицателни въздействия върху почвите могат да се очакват когато мерките по Приоритетна ос 3, свързани с изграждане на сгради, съоръжения и инсталации, се прилагат извън вече модифицирани от минна дейност терени. Тогава, в зависимост от местоположението, въздействието може да е както с незначителна, така и с ниска до средна степен. Въздействията са отрицателни, преки, обратими и необратими, дългосрочни, локални.</p>
Ландшафт	Като цяло прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход ще допринесе до подобряване на качеството на силно изменените от минно-добивни дейности ландшафти. Рекултивирането на минните терени ще доведе до създаване на нов тип модифицирани ландшафти, които са много по-близки до природните такива, съществували в миналото. Въздействията са

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	<p>положителни с ниска до средна степен, преки и дългосрочни.</p> <p>Косвени положителни, дългосрочни въздействия с ниска степен върху някои компоненти на ландшафтите се очакват и от намаляването на емисиите във въздуха и водите.</p> <p>Отрицателни въздействия върху ландшафтите могат да се очакват когато мерките по Приоритетна ос 3, свързани с изграждане на сгради, съоръжения и инсталации, се прилагат извън вече модифицирани от минна дейност терени. Тогава, в зависимост от местоположението, въздействието може да е както с незначителна, така и с ниска до средна степен. Въздействията са отрицателни, преки, обратими и необратими, дългосрочни, локални.</p>
<p>Флора и фауна</p> <p>Защитени територии и защитени зони</p> <p>Горски територии</p>	<p>Възможно е реализирането на Приоритетна ос 3 да окаже отрицателно въздействие върху биоразнообразието, дължащо се на дейности по строителство и експлоатация на различни съоръжения и инфраструктура, при рекултивационни дейности и при санирането на сгради. Потенциалът на очакваното отрицателно въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори. В резултат от рекултивацията се очаква и локално положително въздействие с нисък потенциал.</p>
<p>Културно-историческо наследство</p>	<p>Реализирането на Приоритетна ос 3 от ПРР ще има въздействие върху КИН основно в две насоки.</p> <p>Закриването на въглищните мини и рекултивацията на увредените терени в трите области не се очаква да окаже - каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство поради това, че в случай на наличие на обекти от културно-историческото наследство на страната в разглежданите райони, то те са били засегнати в процеса на разработването на въглищните мини. Възможно е дори преустановяване на рудничната дейност да окаже и отрицателно въздействие, поради това, че ще предотврати разкриването и проучването на нови обекти, в резултат на земно-изкопните работи.</p> <p>Що се касае до останалите мерки, свързани с изграждането на нови, алтернативни производствени мощности, вкл. фотоволтаици, вятърни паркове,</p>

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	<p>производство и рециклиране на батерии за съхраняване на ел. енергия и пр., то при спазване на действащото в страната законодателство за управление на културно-историческото наследство, свързано с предварително проучване на предстоящите да се усвоят терени, проучването на открити обекти на културно-историческото наследство или наблюдение по време на строителството от археолог, то не се очаква мерките да окажат каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство. Може да се каже, че реализирането на мерките ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.</p>
Отпадъци	<p>Като цяло прилагането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход се очаква да допринесе за значително намаляване на потреблението на топлинна и електрическа енергия от ТЕЦ, и съответно - до намаляване на минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещи на въглища. Поради това се очаква положително въздействие в дългосрочен аспект със среден до много висок потенциал.</p>
Вредни физични фактори	<p>В своята цялост реализирането на Приоритетна ос 3 няма да доведе до промяна в акустичната среда на заобикалящата среда, като се изключат конкретните дейности, предвиждащи рекултивацията на увредените терени, когато може да се очаква пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие с незначителен потенциал по време на извършване на самата рекултивация, както и индиректно положително въздействие с незначителен потенциал, в резултат от преустановената дейност на въглищните мини.</p> <p>Създаването на нови индустриални паркове с нулеви емисии не се очаква да доведе до промяна в акустичните характеристики на средата. В зависимост от предложените нови технологии е възможно дори</p>

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	съществуващите производства да се заменят и с такива, които се отличават с излъчването на по-ниски шумови нива в околната среда и по-този начин дори да се стигне до подобряване на акустичните характеристики на средата – положително, пряко и дълготрайно въздействие, отличаващо се със среден потенциал.
Опасни химични вещества и смеси	<p>Спазването на действащото в страната законодателство в областта на ОХВС при реализирането на предложената Приоритетна ос 3 като цяло няма да позволи каквито и да е отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на ОС в резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС.</p> <p>Необходимостта от изпълнение на мярката за рекултивиране на увредени терени е в резултат закриването на въглищни мини, което още доведе до намаляване използването на ОХВС, в частност експлозиви, което пък от своя страна ще намали рисковете за околната среда в случай на аварийни ситуации. Въздействието е индиректно, положително, с незначителен потенциал.</p> <p>Освен това създаването на индустриални паркове за чисти технологии се очаква да има пряко, дългосрочно и положително въздействие, с до среден потенциал върху ОХВС, предвид очакваното намаляване на тяхното използване от бъдещите новоизградени производства.</p>
Материални активи	Реализирането на мерките по Приоритетна ос 3 ще окаже в основната си степен пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху материалните активи, дължащо се основно на изграждането на нови производства. Не се очаква предвидената рекултивация на увредени терени да има каквото и да е въздействие върху материалните активи.
Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3 ще имат пряко, положително и дългосрочно въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Това от своя страна ще подпомогне прехода към неутрална по отношение на климата икономика, което до известна степен крие в себе си риск от увеличаване на безработицата, предвид закриването на въглищните

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	<p>мини и преустановяване производството на електро- и топлоенергия от твърди изкопаеми горива.</p> <p>Мерките са в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна, предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то те ще имат пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.</p> <p>Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от Приоритет 3 се очаква да имат въздействия с висок положителен потенциал върху социално-икономическите фактори на средата.</p>

9.2.2. Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 4: Техническа помощ

Оценка на потенциала на очакваните въздействия от прилагането на Приоритетна ос 4: Техническа помощ е представена в Таблица 6 по-долу.

Таблица 6. Обобщена оценка на потенциала на въздействие по Приоритет 4

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
Климат и изменение на климата	Прилагането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически реализирането на предвидените в Приоритетна ос 3: Справедлив преход дейности, като по този начин ще допринесе индиректно и в дългосрочен аспект за намаляване на емитираните емисии на парникови газове. Очаква се въздействието да е с нисък положителен потенциал.
Атмосферен въздух	Както при климата, така и тук прилагането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	реализирането на предвидените в Приоритетна ос 3: Справедлив преход дейности, като по този начин ще допринесе индиректно и в дългосрочен аспект за намаляване на емитираните емисии на вредни вещества в атмосферния въздух и подобряване на КАВ в засегнатите региони. Очаква се въздействието да е с нисък положителен потенциал.
Повърхностни води	Прилагането на Приоритетна ос 4 няма пряко отношение към повърхностните води. Основната цел на мерките по Приоритетна ос 4 е да подпомогнат реализирането на мерките по Приоритетна ос 4, в резултата на което може да се каже, че те ще имат индиректно и в дългосрочен аспект положително въздействие с незначителен потенциал.
Подземни води	Прилагането на Приоритетна ос 4 няма пряко отношение към подземните води. Основната цел на мерките по Приоритетна ос 4 е да подпомогнат реализирането на мерките по Приоритетна ос 4, в резултата на което може да се каже, че те ще имат индиректно и в дългосрочен аспект положително въздействие с незначителен потенциал.
Геоложка среда	Реализирането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически мерките от Приоритетна ос 3 и няма пряко влияние върху геоложката среда. Очакваното въздействие е индиректно и в дългосрочен аспект, с незначителен положителен потенциал, както по отношение на рекултивацията, така и по отношение на останалите мерки от Приоритетна ос 3 с незначителен отрицателен потенциал.
Почви и земеползване	Прилагането на мярката няма преки въздействия върху почвите. Косвени положителни въздействия може да се очакват като резултат от прилагането на най-подходящи методи и технологии за възстановяване и третиране на нарушени от минно-добивна дейност терени, както и технически обосновани и мотивирани решения за бъдещото им използване.
Ландшафт	Прилагането на мярката няма преки въздействия върху ландшафта.

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	Косвени положителни въздействия може да се очакват като резултат от прилагането на най-подходящи методи и технологии за възстановяване и третиране на нарушени от минно-добивна дейност терени, както и технически обосновани и мотивирани решения за бъдещото им използване.
Флора и фауна Защитени територии и защитени зони Горски територии	Прилагането на Приоритетна ос 4 няма пряко отношение към биологичното разнообразие.
Културно-историческо наследство	Реализирането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически мерките от Приоритетна ос 3 и няма пряко влияние върху КИН. Очакваното въздействие е индиректно, с незначителен положителен потенциал.
Отпадъци	Прилагането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически реализирането на предвидените в Приоритетна ос 3: Справедлив преход дейности. По този начин ще допринесе индиректно и в дългосрочен аспект за намаляване на минните отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещ на въглища. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект с среден потенциал.
Вредни физични фактори	Реализирането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически мерките от Приоритетна ос 3 и няма пряко влияние върху вредните физични фактори. Очаква се да окаже положително индиректно въздействие с незначителен потенциал, ускорявайки рекултивацията на увредени терени и създаване на индустриални паркове за чисти технологии.
Опасни химични вещества и смеси	Реализирането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически мерките от Приоритетна ос 3 и няма пряко влияние към ОХВС. Във връзка с рекултивацията на увредени терени и създаване на индустриални паркове за чисти технологии, очакванията са да има незначителен положителен потенциал на индиректно въздействие, ускоряващо процесите по Приоритет 3.
Материални активи	Реализирането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически мерките от Приоритетна ос 3 и няма пряко влияние върху материалните активи. Очакваното въздействие е индиректно, с незначителен екологичен

КОМПОНЕНТ/ ФАКТОР НА ОКОЛНАТА СРЕДА	Въздействие
	потенциал в ускоряването на мерките, свързани с изграждането на нови производства.
Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве	Реализирането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически мерките от Приоритетна ос 3 и няма пряко влияние върху социално-икономическите условия на средата и населението и човешкото здраве. Очакваното въздействие е индиректно и има положителен незначителен потенциал, ускорявайки процесите от Приоритет 3, водещи до подобряване на средата на живот и влияещи, както върху социално-икономическите условия на средата, така и върху човешкото здраве.

9.3. Кумулативно въздействие

Кумулативно въздействие, в резултат реализирането на изменението и допълнението на ПРР се очаква по отношение основната част от компонентите и факторите на средата, както и във връзка с по-голяма част предвидените за осъществяване мерки/дейности.

В процеса на оценка на кумулативното въздействие е отчетено и това, проявяващо се в резултата на едновременното осъществяване на Приоритетна ос 3: Справедлив преход и Приоритетна ос 4: Техническа помощ с приоритетните оси от предходната версия на ПРР.

9.3.1. Климат и атмосферен въздух

Възможно е временно проявление на кумулативни процеси върху климата и КАВ, които могат да се оценят като отрицателни, само по време на реализирането на дадени мерки от изменението и допълнението на ПРР, свързани с изграждането на нови обекти. Те ще са резултат от генерирането на прахови емисии и емисии от изгорели газове в хода на строителните процеси, като кумулативния ефект ще е с емисии на изгорели газове от транспорта по преминаващи в близост пътни артерии, както и с емисии, отделяни от други, разположени в близост, обекти.

В допълнение към гореизложеното, по отношение въздействието върху климата и качеството на атмосферния въздух, се очаква кумулативно въздействие от предвижданията на изменението и допълнението на ПРР, в частност приоритетна ос 3, с тези на приоритетни оси 1 и 2 на същата програма. Кумулативното въздействие ще се прояви от едновременното реализиране на мерките от Приоритетна ос 3, изготвена на

база на ТПСР, в едно с мерките за енергийна ефективност и устойчива мобилност, както и тези, свързани със зелена градска инфраструктура. Очакваното кумулативно въздействие ще е положително по характер, с много висок потенциал, като ще се дължи основно на намаляване на отделяните в атмосферата парникови газове и други вредни емисии.

9.3.2. Води

Върху повърхностните и подземните води се очаква дългосрочно кумулативно положително въздействие от прилагане на мерките, което въздействие ще е в резултат от едновременното реализиране на мерките от приоритетна ос 3, изготвена на база ТПСР, и някои от мерките от другите две приоритетни оси, свързани с устойчива мобилност, вкл. градска мобилност и тези, свързани с пътната инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност.

Що се касае до евентуални кумулативни въздействия от реализирането на изменението и допълнението на ПРР, базирано на ТПСР, едновременно с други проектни предложения, некасаещи по един или друг начин реализирането на ПРР, то при спазване на нормативните изисквания, действащи в страната по законодателството в сила, не се очакват такива.

9.3.3. Геоложка среда

Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3 в едно с мерките по другите приоритетни оси, както и с обекти, чието реализиране не е в пряка връзка с изпълнението на ПРР, ще доведе до отрицателно кумулативно въздействие, което ще е пряко, директно и краткосрочно. То ще се изразява в увреждане на приповърхностния слой на геоложката среда в резултата от строителните дейности за изграждането на новопредвидените обекти и съоръжения.

9.3.4. Почви и земеползване

По отношение на компонент почви, реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще доведе до поява на кумулативни въздействия в случаите, когато предвидените за изграждане сгради, съоръжения и инсталации по Приоритетна ос 3 се реализират извън определените за рекултивиране минни терени едновременно с реализация на приоритетите свързани с изграждане на пътна, образователна, здравна и туристическа инфраструктура, както и всички останали свързани със строителство дейности предмет на ПРР.

В горепосочените случаи кумулативните въздействия ще са отрицателни, локални в обхвата на строителните дейности, обратими и необратими, дългосрочни.

Кумулативни въздействия върху почвите не се очакват когато предвидените в приоритетна ос 3 строителни дейности се извършват върху рекултивирани минни терени.

9.3.5. Ландшафт

По отношение на компонент ландшафт, реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще доведе до поява на кумулативни въздействия в случаите, когато предвидените за изграждане сгради, съоръжения и инсталации по Приоритетна ос 3 се реализират извън определените за рекултивиране минни терени едновременно с реализация на приоритетите свързани с изграждане на пътна, образователна, здравна и туристическа инфраструктура, както и всички останали свързани със строителство дейности предмет на ПРР.

В горепосочените случаи кумулативните въздействия ще са отрицателни, локални в обхвата на строителните дейности, обратими и необратими, дългосрочни изразяващи се в модифициране и антропогенизиране на ландшафтите.

Кумулативни въздействия върху ландшафтите не се очакват когато предвидените в приоритетна ос 3 строителни дейности се извършват върху рекултивирани минни терени.

9.3.6. Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии, горски територии

Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3, базирана на ТПСР, в едно с мерките по другите приоритетни оси, както и с обекти, чието реализиране не е в пряка връзка с изпълнението на ПРР, би могло да доведе до кумулативно въздействие, което ще е пряко, директно и краткосрочно. То би могло да се изразява в загуба и увреждане на местообитания в резултата от строителните дейности за изграждането на новопредвидените обекти и съоръжения, безпокойство, загуба на индивиди. При спазване на нормативните изисквания, действащи в страната по законодателството в сила, не се очакват значителни кумулативни въздействия.

9.3.7. Културно-историческо наследство

Що се касае до кумулативното въздействие върху културно-историческото наследство на средата, то в резултат от реализирането на Приоритетна ос 3 същото се очаква в следните две насоки: кумулативно въздействие върху КИН в резултат от съвместното реализиране на мерките от Приоритетна ос 3 в едно с мерките, предвидени по другите два приоритета от ПРР, както и кумулативно въздействие от едновременното реализиране на мерките от Приоритет 3 и други дейности, реализиращи се в зоната на въздействие на Приоритетна ос 3, които не са в резултат на ПРР.

9.3.8. Отпадъци

По отношение фактор отпадъци от една страна се очакват въздействия от генерираните по време на реализирането на предвидените с Приоритетна ос 3 дейности, каквито са изграждането на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии), фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура и пр., както и редицата други дейности, които ще е необходимо да бъдат изпълнени с цел реализирането предвижданията с изменението и допълнението на ППР.

9.3.9. Вредни физични фактори

По отношение на вредните физични фактори се очаква кумулативно въздействие, което ще е пряко и директно, дългосрочно и със среден положителен потенциал. Това въздействие ще е в резултат от едновременното реализиране на мерки от Приоритетна ос 3, изготвена на база на ТПСП, и Приоритетни оси 1 и 2 (най-вече мерките от приоритети 1 и 2 за устойчива мобилност, вкл. градска; пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност; зелена градска инфраструктура и сигурност в обществените пространства и пр.), което ще допринесе за пряко, дългосрочно и положително въздействие със среден потенциал за засегнатите райони в лицето на Стара Загора, Перник и Кюстендил.

Възможно е кратковременно, пряко и отрицателно кумулативно въздействие, проявяващо се в увеличаване нивата на шума в пряко засегнатите области по време на изграждането на новопредвидените обекти, както по програмата, така и на такива, които не са във връзка с ППР. Въздействието ще е с незначителен потенциал, тъй като ще засяга много малки територии за кратък период от време и ще е напълно обратимо.

9.3.10. Опасни химични вещества и смеси. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал

Реализирането на мерките по Приоритет 3 от изменението и допълнението на ППР в едно с мерките по останалите приоритети, както и с други дейности и мерки, нямащи връзка с ППР не се очаква да окаже кумулативно въздействие върху опасните химични вещества и смеси, вкл. и предприятията в засегнатите области с висок или нисък рисков потенциал.

9.3.11. Материални активи

Очаква се пряко, дългосрочно и положително въздействие с висок до много висок потенциал върху материалните активи в областите, които ще бъдат засегнати от

едновременното реализиране на мерките от Приоритет 3 на изменението и допълнението на ПРР и останалите два приоритета – 1 и 2. То ще се дължи на значителното увеличаване на материалните активи в средата, вкл. и тези с екологична насоченост. Кумулативно въздействие с подобни характеристики се очаква и в резултата на едновременното реализиране на мерките на приоритетна ос 3 от изменението и допълнението на ПРР в едно с дейности, без пряка връзка с ПРР.

9.3.12. Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве

Що се касае до социално-икономическите условия на средата, то подобряването на условията на живот на средата и развитието на икономиката при едновременното реализиране на мерките по приоритетните оси на изменението и допълнението на ПРР ще окаже положителен кумулативен ефект с висок потенциал върху социално – икономическите фактори на средата. Въздействието ще е от директно до косвено и дългосрочно. Социално – икономическите условия на средата ще бъдат засегнати пряко и положително и в резултат на едновременното реализиране на ПРР и други дейности, свързани с изграждането на нови обекти и подобряване условията на живот, които нямат връзка с ПРР.

Във връзка с населението и човешкото здраве, то реализирането на Приоритет 3 от изменението и допълнението на ПРР в едно с приоритети 1 и 2 ще има както пряко, така и косвено положително въздействие върху здравно-хигиенните условия на средата и от тук и върху човешкото здраве. Подобряването на социално – икономическите фактори на заобикалящата среда ще окаже индиректно положително и дългосрочно въздействие върху населението и човешкото здраве с до среден потенциал на въздействие. В комбинация прякото развитие на здравната инфраструктура по Приоритети 1 и 2 и подобряване екологичните характеристики на компонентите и факторите на околната среда (преустановяване замърсяването на атм. въздух и др.) ще има пряко, дългосрочно и положително въздействие с до висок потенциал на проява на очакваното въздействие. Не на последно място кумулативно въздействие ще има и при едновременното реализиране на мерките от Приоритетна ос 3 и други обекти и дейности, без пряка връзка с ПРР, но допринасящи за подобряването на социално-икономическата среда на живот на хората и/или подобряване на здравната инфраструктура в населени места и обезпечеността на населението по отношение на качествено и навременно медицинско обслужване.

9.4. Предполагаеми трансгранични въздействия

Предвид извършения анализ, изменението и допълнението на ПРР, базирано на ТПСР, и предвидените за финансиране дейности (с локален обхват и разположение) по

съответните допълнително предвидени приоритетни оси, не предполагат финансиране на дейности, които имат потенциал за трансгранично въздействие върху околната среда и човешкото здраве на други държави.

9.5. Обобщение на очакваното въздействие на изменението и допълнението на ПРР върху околната среда и човешкото здраве

9.5.1. Климат и атмосферен въздух

Предложените мерки по изменението и допълнението на ПРР в тяхната цялост водят до намаляване на отделяните във въздуха емисии, както на парникови газове, така и на редица други вредни вещества – азотни и серни оксиди, прах и пр. Това от двете страни води до преки, положителни и дългосрочни въздействия, както върху климата, така и върху КАВ в засегнатите райони. В зависимост от обхвата на проявилите се въздействия, то те могат да бъдат оценени като такива с потенциал от среден до много висок, в случаите, когато засягат повече от един регион и последствията от тях могат да бъдат усетени и на национално ниво.

Обобщение на очакваните въздействия върху климата и атмосферния въздух е дадено в Таблица 7 по-долу.

Таблица 7. Обобщение на очакваните въздействия върху климата и атмосферния въздух

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+	+	+						+	+		+		Очакваните въздействия върху климата и атмосферния въздух могат да се оценят като такива с до много висок положителен потенциал. Не се очакват значителни отрицателни въздействия, като в цялост мерките от група 2, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона, нямат отношение към компонентите климат и въздух.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+	+	+						+	+		+		Всички от предложените мерки ще допринесат за намаляване на емисиите на парникови газове и вредни вещества в атмосферния въздух. В зависимост от мащаба в който тези въздействия ще се проявят и съответната им сила, то те могат да се отнесат към такива с нисък , през среден и висок , до много висок положителен потенциал
Мерки, насочени към социален преход, базиран на	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил														
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура		+	+						+	+		+		Среден положителен потенциал
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Нисък положителен потенциал

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.2. Води

9.5.2.1. Повърхностни и подземни води

Изменението и допълнението на ПРР, базирано на ТПСР, съдържа мерки, които са с положителен ефект върху състоянието на водите, а останалите дейности не предполагат отрицателно въздействие. Програмата ще окаже положително въздействие върху състоянието на водите в България, главно чрез изпълнението на дейностите по Приоритетна ос 3. Останалите мерки също съдържат дейности, които могат да доведат до подобрене на състоянието на водите. Обобщена оценка върху повърхностните и подземните води, в резултат от реализацията на изменението и допълнението на ПРР, е дадена в Таблица 8 по-долу.

Таблица 8. Обобщение на очакваните въздействия върху повърхностните и подземните води

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+	+	+						+	+		+	+	В основната си част очакваните въздействия върху повърхностните и подземните води могат да се оценят като такива с до среден положителен потенциал. Не се очакват значителни отрицателни въздействия. Единствено отрицателно въздействие може да се очаква при подземните води, в резултат от реализацията на мярката за подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил, като в цялост мерките от група 2 и група 3, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона и енергийна ефективност, нямат отношение към повърхностните и подземните води.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+	+	+	+					+	+		+	+	Мерките ще допринесат за намаляване на натиска и замърсяването на повърхностните и подземните водни тела. В зависимост от мащаба в който тези въздействия ще се проявят и съответната им сила, то те могат да се отнесат

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														към такива с до среден положителен потенциал. Единствено при използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил може да се очаква отрицателно въздействие с нисък потенциал
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Незначителен положителен потенциал, в резултат от подпомагането реализирането на

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
														мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.3. Геоложка среда

Като цяло, реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще окаже както пряко и положително въздействие върху геоложката среда със среден потенциал, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и ще има пряко и отрицателно въздействие върху приповърхностния слой на геоложката среда, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия.

Обобщена оценка върху геоложката среда, в резултат от реализацията на изменението и допълнението на ПРР, е дадена в Таблица 9 по-долу.

Таблица 9. Обобщение на очакваните въздействия върху геоложката основа

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+							+		+		+	+	Очаква се както пряко и положително въздействие върху геоложката среда със среден потенциал, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и пряко и отрицателно въздействие върху приповърхностния слой на геоложката среда, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия – въздействие със среден потенциал. В цялост мерките от група 2 и група 3, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона и енергийна ефективност, нямат отношение към геоложката основа.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+							+		+		+	+	Очаква се както пряко и положително въздействие върху геоложката среда със среден потенциал, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и пряко и отрицателно въздействие върху

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														приповърхностния слой на геоложката среда, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия – въздействие със среден потенциал.
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+			+	Незначителен положителен потенциал, в резултат от подпомагането реализирането на мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.4. Почви и земеползване

Като цяло, реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще окаже както пряко и положително въздействие върху почвите с потенциал вариращ от нисък до висок, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и може да има пряко и отрицателно въздействие върху почвите, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия, когато те се реализират на терени различни от предвидените за рекултивация.

Обобщена оценка върху почвите и земеползването, в резултат от реализацията на изменението и допълнението на ПРР, е дадена в Таблица 10.

Таблица 10. Обобщение на очакваните въздействия върху почвите и земеползването

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременни	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+	+		+		+	+		+	+		+	+	Очакваните въздействия върху почвите могат да се оценят като такива с нисък до висок положителен потенциал, така и такива с нисък до среден отрицателен потенциал в зависимост от местоположението, където се реализират дейностите по приоритетна ос 3. Не се очакват значителни отрицателни въздействия, като в цялост мерките от група 2, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона, нямат отношение към компонента почви.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения		+							+	+		+		Всички от предложените мерки ще допринесат за намаляване на емисиите на парникови газове и вредни вещества в атмосферния въздух и могат косвено да доведат до намаляване на замърсяването на почвите. Очакваните въздействия са с нисък положителен потенциал
Мерки, насочени към социален преход,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил														
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура		+	+						+	+		+		Нисък положителен потенциал
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Нисък положителен потенциал

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.5. Ландшафт

Като цяло, реализирането на изменението и допълнението на ПРР и ТПС ще окаже както пряко и положително въздействие върху ландшафтите с потенциал вариращ от нисък до висок, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и може да има пряко и отрицателно въздействие върху ландшафтите, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия, когато те се реализират на терени различни от предвидените за рекултивация.

Обобщена оценка върху ландшафта, в резултат от реализацията на изменението и допълнението на ПРР, е дадена в Таблица 11.

Таблица 11 Обобщение на очакваните въздействия върху ландшафтите

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременни	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+	+		+		+	+		+	+		+	+	Очакваните въздействия върху ландшафтите могат да се оценят като такива с нисък до висок положителен потенциал, така и такива с нисък до среден отрицателен потенциал в зависимост от местоположението, където се реализират дейностите по приоритетна ос 3. Не се очакват значителни отрицателни въздействия, като в цялост мерките от група 2, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона, нямат отношение към компонента ландшафт.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения		+							+	+		+		Всички от предложените мерки ще допринесат за намаляване на емисиите на парникови газове и вредни вещества в атмосферния въздух и могат косвено да доведат до намаляване на замърсяването на почвите. Очакваните въздействия са с нисък положителен потенциал
Мерки, насочени към социален преход,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил														
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура		+	+						+	+		+		Нисък положителен потенциал
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Нисък положителен потенциал

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.6. Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии, горски територии

Възможно реализирането на ПРР (и по-конкретно Приоритетна ос 3, позоваваща се на ТПСР) да окаже отрицателно въздействие върху биоразнообразието, дължащо се на дейности по строителство и експлоатация на различни съоръжения и инфраструктура, както и при санирането на сгради. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.

Обобщена оценка върху биоразнообразието, в резултат от реализацията на изменението и допълнението на ПРР, е дадена в Таблица 12 по-долу.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Таблица 12. Обобщение на очакваните въздействия върху биоразнообразието

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	<p>Възможно е реализирането на Приоритетна ос 3 да окаже отрицателно въздействие върху биоразнообразието, дължащо се на дейности по строителство и експлоатация на различни съоръжения и инфраструктура, при рекултивационни дейности и при санирането на сгради. Потенциалът на очакваното отрицателно въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори. В резултат от рекултивацията, както и на ътрудничеството между академичните среди и бизнеса се очаква и положително въздействие с нисък потенциал.</p> <p>В цялост мерките от група 2 и група 3, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона нямат отношение към биоразнообразието.</p>

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	Възможно е реализирането на Мерки, свързани с икономическия преход да окажат отрицателно въздействие върху биоразнообразието, дължащо се на дейности по строителство и експлоатация на различни съоръжения и инфраструктура, както и при рекултивационни дейности. Потенциалът на очакваното отрицателно въздействие може да варира от незначителен до среден , в зависимост от засегнатата територия и рецептори. В резултат от рекултивацията, както и на сътрудничеството между академичните среди и бизнеса се очаква и положително въздействие с нисък потенциал.
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
области Стара Загора, Перник и Кюстендил														
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	Синантропни видове прилепи и птици могат да бъдат засегнати при саниране на сградите. Потенциални въздействия върху прилепите са загуба на укрытия, загуба на индивиди, безпокойство. Потенциални въздействия върху птиците включват загуба на гнездово местообитание, унищожаване на гнезда с яйца и малки, безпокойство. Потенциалът на очакваното въздействие може да варира от незначителен до среден , в зависимост от засегнатата територия и рецептори. Потенциалът на очакваното отрицателно въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.
Приоритетна ос 4: Техническа помощ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.7. Културно-историческо наследство

Обобщаването на очакваните въздействия върху КИН в резултат от мерките, предвидени да се реализират по изменението и допълнението на ПРР дава ясни насоки, че същите съвпадат изцяло с очакваните въздействия по време на реализирането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход, изготвена въз основа на ТПСР, неразделна част от ПРР.

Реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще има въздействие върху КИН основно в две насоки, както е посочено по-долу.

Закриването на въглищните мини и рекултивацията на увредените терени в трите области не се очаква да окаже каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство поради това, че в случай на наличие на обекти от културно-историческото наследство на страната в разглежданите райони, то те са били засегнати в процеса на разработването на въглищните мини. Възможно е дори преустановяване на рудничната дейност да окаже и отрицателно въздействие, поради това, че ще предотврати разкриването и проучването на нови обекти, в резултат на земно-изкопните работи.

Що се касае до останалите мерки, свързани с изграждането на нови, алтернативни производствени мощности, вкл. фотоволтаици, вятърни паркове, производство и рециклиране на батерии за съхраняване на ел. енергия и пр., то при спазване на действащото в страната законодателство за управление на културно-историческото наследство, свързано с предварително проучване на предстоящите да се усвоят терени, проучването на открити обекти на културно-историческото наследство или наблюдение по време на строителството от археолог, то не се очаква мерките да окажат каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство. Може да се каже, че реализирането на мерките ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.

Обобщена оценка върху КИН, в резултат от реализацията на изменението и допълнението на ПРР е дадена в Таблица 19 по-долу.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Таблица 13. Обобщение на очакваните въздействия върху КИН

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход		+							+	+		+		Реализирането на мерките ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал. В цялост мерките от група 2 и група 3, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона и енергийна ефективност, нямат отношение към КИН.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения		+							+	+		+		Реализирането на мерките ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието може да се оцени с незначителен потенциал.
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Незначителен положителен потенциал, в резултат от подпомагането реализирането на мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.8. Отпадъци

Предложените мерки чрез изменението и допълнението на ПРР в тяхната цялост водят от една страна до намаляване на минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещи на въглища, а от друга страна до ограничаване на площите, усвоявани за изграждане на сгуроотвали. В зависимост от обхвата на проявилите се въздействия, то те могат да бъдат оценени като такива с положителен потенциал от среден до много висок, в случаите, когато засягат повече от един регион и последствията от тях могат да бъдат усетени и на национално ниво.

Обобщение на очакваните въздействия по отношение на фактор отпадъци е дадено в Таблица 14 по-долу.

Таблица 14. Обобщение на очакваните въздействия по отношение на фактор отпадъци

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+	+	+	+					+	+		+		Очакваните въздействия по фактор отпадъци могат да се оценят като такива със среден до много висок положителен потенциал. Не се очакват значителни отрицателни въздействия, като в цялост мерките от група 2, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона, нямат отношение към този фактор.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+	+	+	+					+	+		+		Всички от предложените мерки ще допринесат от една страна със справянето с значим екологичен проблем и от друга – спомагане за прехода към неутрална по отношение на климата икономика. В зависимост от мащаба в който тези въздействия ще се проявят и съответната им сила, то те могат да се отнесат към такива със среден до много висок положителен потенциал
Мерки, насочени към социален преход, базиран на	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма пряко отношение към фактор отпадъци

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил														
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	+	+	+	+					+	+		+		Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект със среден потенциал.
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Прилагането на Приоритетна ос 4 ще подпомогне технически реализирането на предвидените в Приоритетна ос 3: Справедлив преход дейности. По този начин ще допринесе косвено и в дългосрочен аспект за намаляване на минните отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещ на въглища. Очаква се положително въздействие в дългосрочен аспект среден потенциал.

9.5.9. Вредни физични фактори

В обобщение може да се заключи, че реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще доведе до проява на въздействия, произлизащи по своята същност от реализирането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход.

Не се очаква реализирането на мерките по изменението и допълнението на ПРР до промяна в акустичната среда на заобикалящата среда, като се изключат конкретните дейности, предвиждащи рекултивацията на увредените терени, когато може да се очаква пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие с незначителен потенциал по време на извършване на самата рекултивация, както и индиректно положително въздействие с незначителен потенциал, в резултат от преустановената дейност на въглищните мини. Създаването на нови индустриални паркове с нулеви емисии не се очаква да доведе до промяна в акустичните характеристики на средата. В зависимост от предложените нови технологии е възможно дори съществуващите производства да се заменят и с такива, които се отличават с излъчването на по-ниски шумови нива в околната среда и по-този начин дори да се стигне до подобряване на акустичните характеристики на средата – положително, пряко и дълготрайно въздействие, отличаващо се със среден потенциал.

Обобщение на очакваните въздействия по отношение на вредните физични фактори е дадено в Таблица 15 по-долу.

Таблица 15. Обобщение на очакваните въздействия върху вредните физични фактори

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+								+	+		+		<p>Индиректно положително въздействие с незначителен потенциал се очаква в резултат от преустановената дейност на въглищните мини. При създаването на нови индустриални паркове с нулеви емисии, в зависимост от предложените нови технологии, е възможно дори съществуващите производства да се заменят и с такива, които се отличават с излъчването на по-ниски шумови нива в околната среда и по-този начин дори да се стигне до подобряване на акустичните характеристики на средата – положително, пряко и дълготрайно въздействие, отличаващо се със среден потенциал.</p> <p>В цялост мерките от група 2 и група 3, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона и енергийна ефективност, нямат отношение към вредните физични фактори.</p>
Мерки, свързани с икономическия преход,	+								+	+		+		<p>Индиректно положително въздействие с незначителен потенциал се очаква в резултат</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
базиран на устойчиви енергийни решения														от преустановената дейност на въглищните мини. При създаването на нови индустриални паркове с нулеви емисии, в зависимост от предложените нови технологии, е възможно дори съществуващите производства да се заменят и с такива, които се отличават с излъчването на по-ниски шумови нива в околната среда и по-този начин дори да се стигне до подобряване на акустичните характеристики на средата – положително, пряко и дълготрайно въздействие, отличаващо се със среден потенциал.
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Незначителен положителен потенциал, в резултат от подпомагането реализирането на мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.10. Опасни химични вещества и смеси. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал

Реализирането на изменението и допълнението на ПРР в цялост няма да позволи каквито и да е отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на ОС в резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС, при спазване на нормативните изисквания в областта.

Необходимостта от изпълнение на мярката за рекултивиране на увредени терени е в резултат закриването на въглищни мини, което още доведе до намаляване използването на ОХВС, в частност експлозиви, което пък от своя страна ще намали рисковете за околната среда в случай на аварийни ситуации. Въздействието е индиректно, положително, с незначителен потенциал. Освен това създаването на индустриални паркове за чисти технологии се очаква да има пряко, дългосрочно и положително въздействие, с до среден потенциал върху ОХВС, предвид очакваното намаляване на тяхното използване от бъдещите новоизградени производства.

Обобщение на очакваните въздействия по отношение на ОХВС и предприятията с нисък и висок рисков потенциал е дадено в Таблица 16 по-долу.

Таблица 16. Обобщение на очакваните въздействия върху ОХВС и предприятията с нисък и висок рисков потенциал

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложи мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+								+	+		+		<p>В цялост не се очаква въздействие върху ОХВС. Необходимостта от изпълнение на мярката за рекултивиране на увредени терени е в резултат закриването на въглищни мини, което още доведе до намаляване използването на ОХВС, в частност експлозиви, което пък от своя страна ще намали рисковете за околната среда в случай на аварийни ситуации. Въздействието е индиректно, положително, с незначителен потенциал.</p> <p>Освен това създаването на индустриални паркове за чисти технологии се очаква да има пряко, дългосрочно и положително въздействие, с до среден потенциал върху ОХВС, предвид очакваното намаляване на тяхното използване от бъдещите новоизградени производства.</p> <p>В цялост мерките от група 2 и група 3, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона и енергийна ефективност, нямат отношение към ОХВС и</p>

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														предприятията с нисък и висок рисков потенциал.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+								+	+		+		<p>В цялост не се очаква въздействие върху ОХВС. Необходимостта от изпълнение на мярката за рекултивиране на увредени терени е в резултат закриването на въглищни мини, което още доведе до намаляване използването на ОХВС, в частност експлозиви, което пък от своя страна ще намали рисковете за околната среда в случай на аварийни ситуации. Въздействието е индиректно, положително, с незначителен потенциал.</p> <p>Освен това създаването на индустриални паркове за чисти технологии се очаква да има пряко, дългосрочно и положително въздействие, с до среден потенциал върху ОХВС, предвид очакваното намаляване на тяхното използване от бъдещите новоизградени производства.</p>
Мерки, насочени към социален преход, базиран на	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил														
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Незначителен положителен потенциал, в резултат от подпомагането реализирането на мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

www.bgregio.eu

9.5.11. Материални активи

В обобщение може да се заключи, че реализирането на мерките от изменението и допълнението на ПРР ще окаже в основната си степен пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху материалните активи, дължащо се основно на изграждането на нови производства, както и в резултат от реализирането на други дейности, пряко свързани със закупуването на дълготрайни материални активи. Не се очаква предвидената рекултивация на увредени терени да има каквото и да е въздействие върху материалните активи.

Обобщение на очакваните въздействия по отношение на материалните активи е дадено в Таблица 17 по-долу.

Таблица 17. Обобщение на очакваните въздействия върху материалните активи

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+								+	+		+		Реализирането на мерките от 1-ва и 3-та група ще има пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху материалните активи, дължащо се основно на изграждането на нови производства. Не се очаква предвидената рекултивация на увредени терени да има каквото и да е въздействие върху материалните активи. В цялост мерките от група 2, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона, нямат отношение към ОХВС и предприятията с нисък и висок рисков потенциал.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+								+	+		+		Реализирането на мерките от 1-ва група ще има пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху материалните активи, дължащо се основно на изграждането на нови производства. Не се очаква предвидената рекултивация на увредени терени да има каквото и да е въздействие върху материалните активи.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Няма отношение към компонента (или не се очаква въздействие)
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	+								+	+		+		Реализирането на мерките от 3-та група ще има пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху материалните активи, дължащо се основно на изграждането на нови производства. Не се очаква предвидената рекултивация на увредени терени да има каквото и да е въздействие върху материалните активи.
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Незначителен положителен потенциал, в резултат от подпомагането реализирането на мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ / Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

9.5.12. Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве

В обобщение може да се заключи, че реализирането на изменението и допълнението на ПРР ще има положително въздействие върху социално-икономическите фактори на средата и върху здравно-хигиенните условия. В своята цялост очакваните въздействия ще са сходни с очакваните от реализирането на Приоритетна ос 3: Справедлив преход.

Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3 ще имат пряко, положително и дългосрочно въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Това от своя страна ще подпомогне прехода към неутрална по отношение на климата икономика, което до известна степен крие в себе си риск от увеличаване на безработицата, предвид закриването на въглищните мини и преустановяване производството на електро- и топлоенергия от твърди изкопаеми горива.

Мерките са в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна, предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то те ще имат пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.

Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от Приоритет 3 се очаква да имат въздействия с висок положителен потенциал върху социално-икономическите фактори на средата.

Обобщение на очакваните въздействия по отношение на социално-икономическите и здравно-хигиенните условия на средата е дадено в Таблица 18 по-долу.

Таблица 18. Обобщение на очакваните въздействия върху социално-икономическите и здравно-хигиенните условия на средата

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
Приоритетна ос 3: Справедлив преход	+								+	+		+		<p>Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3, група 1 и 3, ще имат пряко, положително и дългосрочно въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона.</p> <p>Мерките са в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна, предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то те ще имат пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал. Същите ще имат и</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														въздействие върху здравето на населението, както е посочено и по-горе. Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от Приоритет 3 се очаква да имат въздействия с висок положителен потенциал върху социално-икономическите фактори на средата.
Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения	+								+	+		+		Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3, група 1, ще имат пряко, положително и дългосрочно въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Мерките са в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна, предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то те ще имат пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал. Същите ще имат и въздействие върху здравето на населението, както е посочено и по-горе.
Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил	+								+	+		+		Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от Приоритет 3 се очаква да имат въздействия с висок положителен потенциал върху социално-икономическите фактори на средата - положително въздействие в дългосрочен аспект, оценявано като такова със среден потенциал.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура	+								+	+		+		Реализирането на мерките от Приоритетна ос 3, група 3, ще имат пряко, положително и дългосрочно въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Мерките са в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна, предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване производството на енергия от въглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то те ще имат пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал. Същите ще имат и

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

Възможни последици														Потенциал на въздействие съгласно предходната матрица и пояснения
Специфични приоритети и заложен мерки	преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременно	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни	Положителни	отрицателни	
														въздействие върху здравето на населението, както е посочено и по-горе.
Приоритетна ос 4: Техническа помощ		+	+						+	+		+		Незначителен положителен потенциал , в резултат от подпомагането реализирането на мерките по Приоритет 3.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“/ Координация и оценка, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

10. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРР ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

10.1. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици за отразяване в окончателния вариант на изменението и допълнението на ПРР

Не са идентифицирани мерки, които следва да се отразят в окончателния вариант на изменението и допълнението на ПРР.

10.2. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици при прилагането на изменението и допълнението на ПРР

Мерките за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици при прилагането на изменението и допълнението на ПРР по отделните компоненти и фактори на околната среда, вкл. и с посочен очакван положителен ефект, са представени в Таблица 19 по-долу.

Таблица 19. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от прилагането на изменението и допълнението на ПРР

№	Мярка	Очакван положителен ефект
Общи мерки		
1	Инвестиционните предложения, произтичащи от прилагането на мерките по изменението и допълнението на ПРР, попадащи в обхвата на Директива 2014/52/ЕС или Директива 2001/42/ЕО или извън тях и попадащи в обхвата на чл.6 на Директива 92/43/ЕИО, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване, и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.	Недопускане на значителни неблагоприятни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, предмета и целите на опазване на защитените зони
2	Инвестиционни предложения, произтичащи от изменението и допълнението на ПРР, да се съобразят с действащите териториално устройствени планове на съответната територия, както и националните, регионалните и местни стратегически, планови и нормативни документи, други налични планирани	Недопускане на противоречия, съгласно действащата нормативна уредба и приетите вече стратегически и планови документи. Недопускане на проектни предложения, несъобразени с вече съществуващи такива, водещи до

№	Мярка	Очакван положителен ефект
	проекти с подобни и/или припокриващи се дейности, с цел постигане на необходимата синхронизация при провеждане на проектните процедури от страна на ангажираните институционални органи.	административни затруднения и/или искане на двойно финансиране за припокриващи се дейности.
Климат		
1	Съобразяване на относимите дейности и мерки от актуалните стратегически документи за адаптация към климатичните изменения и предвиждане на мерки за гарантиране на устойчивост на проектите, свързани с изграждане и развитие на обекти, съоръжения и инфраструктура.	Осигуряване на климатична устойчивост на проектите.
Атмосферен въздух		
1	Одобряване за реализация на производствени дейности/технологични модернизации, съответстващи на най-добрите налични техники с цел недопускане замърсяване на въздуха и влошаване на КАВ.	Гарантиране на производства с минимални емисии на вредни вещества в атмосферата и недопускане влошаване на КАВ в разглежданите райони
Води		
1	Видовете дейности и проекти, имащи отношение към водите, относно Плановите за управление на речните басейни, Плановите за управление риска от наводнения и Закона за водите, предвидени за финансиране по изменението и допълнението на ППР, да се съгласуват с Басейновите дирекции за управление на водите,	Предотвратяване влошаването на състоянието на повърхностните и подземни водни тела
2	Да се следи за спазването на съответните забрани и ограничения в поясите на СОЗ, регламентирани в Наредба № 3/16.10.2000 г. на МОСВ, МРРБ и МЗ (ДВ бр. 88/2000 г.) за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди при реализирането на проекти, финансирани по изменението и допълнението на ППР.	Предотвратяване влошаване на качеството на водите за питейно-битово водоснабдяване и минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди
Почви и земеползване		
1	При извършване на рекултивация на минни терени да се използват като най-горен слой почвени типове сходни с тези на околните терени, особено когато земите се възстановяват като земеделски.	Възстановяване доколкото е възможно на почвените характеристики обичайни за дадения район

№	Мярка	Очакван положителен ефект
Ландшафт		
1	При извършване на рекултивация на минни терени ландшафтите да се възстановяват с материали и растителни видове подходящи за района. Новите ландшафтни форми да се вписват хармонично в околния пейзаж без да създават отрицателни визуални въздействия.	Възстановяване доколкото е възможно облика на ландшафтите върху рекултивирани терени
Биологично разнообразие		
1	Обследване на сградите преди саниране за наличие на консервационно значими синантропни видове (прилепи, птици) и при необходимост прилагане на мерки за тяхното опазване - безопасно извеждане на прилепи от убежищата им преди санирането, недопускане на ремонтни дейности по време на зимуване на прилепите и по време на гнездовия сезон на птиците, вземане на предварителни мерки за да се предотврати гнездене преди началото на размножителния сезон и т.н след консултация със специалист.	Редуциране загубата на индивиди от консервационно значими синантропни видове (прилепи, птици) при саниране на сгради.
2	При саниране на сгради с установено наличие на консервационно значими видове (птици, прилепи), след консултация със специалист, да се компенсира загубеното местообитание (къщички за прилепи, гнездови кутии за бързолети и т.н.) в зависимост от установените видове и тяхната численост.	Редуциране загубата на местообитания на консервационно значими синантропни видове (прилепи, птици) при саниране на сгради.
Културно-историческо наследство		
1	Инвестиционни предложения по изпълнението на приоритетните оси на изменението и допълнението на ПРР да се осъществяват след положително становище на компетентните органи за опазването на културното наследство, в съответствие с режимите за опазване на обектите и приложимата нормативната уредба. При наличие на строителни дейности в райони с регистрирани културни ценности, съответните да се провеждат под контрола на компетентни лица (определени или допустими по съответното национално законодателство).	Недопускане на отрицателни въздействия и/или увреждане на недвижими културни ценности.
Опасни химични вещества и смеси		
1	В случай, че се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, същото да става при спазване на изискванията на	Недопускане на рискове, свързани с големи аварии с опасни химични вещества.

№	Мярка	Очакван положителен ефект
	действащото в страната законодателство, свързано с управлението на ОХВС.	
Социално-икономически и здравно-хигиенни условия на средата		
1	При планиране и изпълнение на инвестиционни предложения местоположението им да бъде съобразявано със действащите териториално-устройствени решения и предвиждания за развитието на населените места, и да не се допуска изпълнението да доведе до отрицателно въздействие върху жилищни зони, зони за отдих и спорт, рекреационни и курортни зони и други обекти подлежащи на здравна защита.	Предотвратяване на рискове и опазване на населението и човешкото здраве.

11. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ, КАТО ТЕХНИЧЕСКИ НЕДОСТАТЪЦИ И ЛИПСА НА НОУ-ХАУ

11.1. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

За целите на настоящата екологична оценка на изменението и допълнението на ПРР, са разгледани следните две алтернативи:

- Нулева алтернатива: Продължение на настоящите тенденции на развитие с прилагане на първия одобрен вариант на ПРР (с издадено становище по ЕО № 2-2/2021 г. на МОСВ и одобрена с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г.), чрез териториални инвестиции по 2-те специфични основни приоритета, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие - за „Интегрирано градско развитие“, за „Интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2“ и трети - за „Техническа помощ“, за да се улесни прилагането на новия териториален подход, *без прилагане на изменението и допълнението на програмата.*
- Прилагане на ПРР с изменението и допълнението на програмата, базирано на ТПСР, във вида, в който е обект на настоящата оценка: Развитие при условие, че се прилага ПРР с включването на 2 нови специфични приоритета с финансиране от Фонда за справедлив преход – Приоритет „Справедлив преход“ (за основни инвестиции от ФСР), позоваващ се на ТПСР, и приоритет за Техническа помощ.

От направеното сравнение в ДЕО между „Нулева алтернатива“ и прилагането на ПРР с изменението и допълнението на програмата е видно, че:

- Нулева алтернатива е неприемлива, тъй като изменението и допълнението на ППР ще осигури за Р България постигането на основната цел на Механизма за справедлив преход и в частност на Фонда за справедлив преход, чрез изготвените Териториални планове за справедлив преход в посочените региони на ниво NUTS3 (Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник), изготвени съгласно Регламент (ЕС) 2021/1056 за създаване на Фонда за справедлив преход за регионите на ниво NUTS3;
- Нулева алтернатива е непрепоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве, тъй като от направените анализи и оценки в доклада за екологична оценка ясно се вижда екологичната насоченост на изменението и допълнението на ППР, като се доказва, че същото ще допринесе за устойчиво развитие чрез прилагане на предвидените допустими дейности, насочени към ефективно преодоляване на негативните последствия от прехода към климатична неутралност и преустановяване на възледобива в най-засегнатите региони на страната;
- С изменението и допълнението на ППР се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на стратегически и планови документи на европейско и национално ниво.

11.2. Методи на извършване на екологичната оценка

В т.11.2 на Доклада за екологична оценка са описани методологията на изготвяне на доклада и използваните основни методически документи, нормативна уредба и източници на информация.

Изготвянето на ДЕО е извършено по следния методологичен подход:

- Запознаване на колектива експерти с проекта на изменението и допълнението на ППР и неговите предвиждания, предоставената друга документация от Възложителя, в т. ч. ТПСР, становищата по заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО;
- Идентифициране и анализ на свързаните с проекта на изменение и допълнение на ППР други планове, стратегии и програми;
- Събиране, анализ и обработка на литературни източници и данни за съществуващото състояние на околната среда по компоненти и фактори, взаимовръзката им с обхвата на изменението и допълнението на ППР;
- Анализ на развитието на околната среда в случай на неприлагане на изменението и допълнението на ППР (оценка на въздействието на т. нар. „нулева алтернатива“), отчитайки знака за равенство между същата и варианта на ППР, в сила към настоящия момент;

- Анализ на вероятното значително засягане на територии с реализацията на изменението и допълнението на ПРР;
- Събиране, обработване и анализ на информация за съществуващите екологични проблеми на национално ниво и връзката им със изменението и допълнението на ПРР, в т.ч. възможно развитие на тези проблеми с и без реализирането на изменението и допълнението на ПРР;
- Анализ на степента, в която проекта на изменението и допълнението на ПРР съобразява относимите цели и мерки за опазване на околната среда, включени/идентифицирани в документи - планове, стратегии и програми на национално и международно ниво;
- Анализ и оценка на въздействието на изменението и допълнението на ПРР върху околната среда: Тъй като изменението и допълнението на ПРР е стратегически документ, оценката на вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве е извършена на две нива на подробност, които са описани в т. 9 по-горе в настоящата оценка;
- Предлагане на мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на въздействията, както и на мерки по наблюдение и контрол на въздействието на програмата при изпълнението ѝ;
- Мотивиран избор на най-подходящата алтернатива по отношение на въздействие върху околната среда и здравето на хората;
- Изготвяне на мотивирано заключение за реализирането на изменението и допълнението на ПРР.

11.3. Трудности при събиране на необходимата информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау

Не са установени трудности при изготвянето на настоящия доклад за ЕО.

12. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ИЗМЕНЕНИЕТО И ДОПЪЛНЕНИЕТО НА ПРР

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие на изменението и допълнението на ПРР върху околната среда и човешкото здраве в т.12 на Доклада за екологична оценка се предлагат мерки и индикатори, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на прогнозираните възможни значителни, както и възможни непредвидени отрицателни въздействия при прилагането им.

За целите на наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на изменението и допълнението на програмата,

предлагаме следните мерки и индикатори към тях, представени в детайли в Таблица 20 по-долу.

Таблица 20. Мерки за наблюдение и контрол при прилагането на изменението и допълнението на ПРР.

Мерки за наблюдение и контрол и индикатори за наблюдение	Индикатор за изпълнение	Източник на информация	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за наблюдение и контрол
Регистрирани превишения на НДЕ по отношение на атмосферните замърсители, генерирани от ТЕЦ на твърди изкопаеми горива	Брой регистрирани превишения	Национални бюлетини за състоянието на ОС	Веднъж годишно	Община, РИОСВ
Намаляване на количествата депонирани минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещи на въглища.	Количества депонирани отпадъци t/y	Годишни отчети за изпълнение на дейности с отпадъци	Веднъж годишно	Община, РИОСВ
Рекултивация на минни терени.	Рекултивирани площи ha, дка, m ²	Национални бюлетини за състоянието на ОС	Веднъж годишно	Община, РИОСВ
Регистрирани превишения на НДЕ по отношение на замърсителите във водите, генерирани от ТЕЦ на твърди изкопаеми горива	Брой регистрирани превишения	Национални бюлетини за състоянието на ОС	Веднъж годишно	Община, РИОСВ
Повишаване степента на климатична неутралност на местната икономика чрез изградени инсталации за производство на електроенергия от ВЕИ	MW въведени в експлоатация централи за производство на електроенергия от ВЕИ	Национални регистри на МЕ	Веднъж годишно	МЕ Община
Развитие на икономиката на засегнатите региони – Кюстендил, Перник и Стара Загора	Съотношение между закрити и новооткрити работни места	Отчети оп изпълнение на програмата; Бюро по труда	Веднъж годишно	Управляващ орган Бенефициенти

Мерки за наблюдение и контрол и индикатори за наблюдение	Индикатор за изпълнение	Източник на информация	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за наблюдение и контрол
Нови мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора, вкл. инсталиране на батерии за съхранение на енергия	Открити нови мощности за производство и/или рециклиране на батерии Инсталирани мощности за съхранение на електроенергия - в MW	Отчети по изпълнение на мерките по ПРР	Веднъж годишно	Управляващ орган Бенефициенти
Провеждане на обучения и преквалификация или повишаване на квалификацията на засегнатите от прехода лица	Брой проведени обучения; Брой обучени хора, вкл. с преквалификация и повишена квалификация	Доклади по изпълнение на програмата; Общини; Бюра по труда; Бенефициенти	Веднъж годишно	Управляващ орган и бенефициенти
Обновени жилищни сгради и внедряване на източници на енергия от ВЕИ	Брой	Отчети по изпълнение на програмата; Общини; Бенефициенти	Веднъж годишно	Управляващ орган и бенефициенти

13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

В доклада за екологична оценка са предвидени мерки за намаляване, прекратяване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на планираните дейности предвидени с изменението и допълнението на ПРР върху околната среда и човешко здраве, за да се постигне комплексен положителен ефект.

Обобщавайки анализите и оценките, направени в ДЕО, може да се заключи, че изпълнението на новите Приоритетна ос 3, изцяло базирана на ТПСП, неразривно свързани с изменението и допълнението на ПРР и приложени към него, и Приоритна ос 4 на програмата, представляват рамката за устойчиво развитие на региони Стара Загора, Перник и Кюстендил, където в най-голяма степен е концентрирано производството на първична енергия от въглища и твърди горива от тях и следователно тези територии ще бъдат най-силно засегнати от климатичния преход. Чрез изменението и допълнението на ПРР, свързано с прилагането на Териториални планове за справедлив преход на

области Перник, Кюстендил и Стара Загора, разработени по линия на Фонда за справедлив преход на основание чл. 22, параграф 2 от РОР и в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета, се предоставя възможност на засегнатите региони и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката, включително и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение.

В този контекст се предлага на Министъра на околната среда и водите да съгласуване изменението и допълнението на ПРР.

14. СПРАВКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ В ПРОЦЕСА НА ИЗГОТВЯНЕ НА АКТУАЛИЗИРАНИЯ ВАРИАНТ НА ПРР И ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

В т.14 на Доклада за екологична оценка е представена информация за всички постъпили становища в резултат на проведените на предходния етап от процедурата по екологична оценка консултации по Заданието за определяне на обхвата и съдържание на Доклада за екологична оценка.

Справката за проведените консултации е представена в Приложение 5: Справка с резултати от консултациите по Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО.